

GAZİ ÜNİVERSİTESİ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ  
GİYİM ENDÜSTRİSİ VE GİYİM SANATLARI EĞİTİMİ  
BÖLÜMÜ ANA BİLİM DALI

POPÜLER KÜLTÜRÜN  
MODA TASARIMI ÖĞRENCİLERİ VE ÖĞRETİM ELEMANLARI  
ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan  
**Burcu BİLGİN**

**Ankara**  
**Mayıs, 2011**

GAZİ ÜNİVERSİTESİ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ  
GİYİM ENDÜSTRİSİ VE GİYİM SANATLARI EĞİTİMİ  
BÖLÜMÜ ANA BİLİM DALI

POPÜLER KÜLTÜRÜN  
MODA TASARIMI ÖĞRENCİLERİ VE ÖĞRETİM ELEMANLARI  
ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Burcu BİLGİN**

**Danışman: Yrd. Doç. Dr. Gülçin ÜSTÜN**

**Ankara**  
**Mayıs, 2011**

**JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI**

Burcu Bilgin'in "Popüler Kültürün Moda Tasarımı Öğrencileri ve Öğretim Elemanları Üzerindeki Etkilerinin Belirlenmesi" başlıklı tez 15/06/2011 tarihinde, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Bölümü Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Dr. Gülçin ÜSTÜN

.....

Üye :Doç Dr. Yücel GELİŞLİ

.....

Üye : Doç. Dr. Pınar GÖKLÜBERK ÖZLÜ

.....

## ÖNSÖZ

Günümüzde popüler kültürün içeriği, hangi ifade şeklini alırsa alsın üretim ve kültür endüstrilerini neyin nerede ve nasıl üretileceği konusunda önemli ölçüde etkiler. Ancak popüler kültür bu endüstrilerin ve ürünlerinin toplamı olmayıp, bunların ve toplumun bütününün sürekli etkileşiminin bir ürünü olarak ortaya çıkar. Giyim sektörü ise varlığını sürdürebilmek için popüler kültürün getirdiği beğeniler yönünde yeniliklere açık ve sürekli mücadele içindedir.

Popüler kültür bir "çabuk kullanım ve hızlı tüketim" kültürüdür. Giyimde popüler olan şey mevsimlerle değişen modayla gelen güdümlü kültürel yaşamdır. Daha çok genç nüfusu etkisi altına alan popüler kültürün ortaya çıkmasında televizyon, sinema, arkadaş çevresi ve yaşanılan çevrenin büyük rolü vardır. Popüler kültür kendi içinde barındığı toplumla ilişkilidir. Sürekli değişen moda gibi belli bir toplumun beğenisini kazanır, sonrasında çoğunluk tarafından benimsenir ve kısa süre içerisinde yok olur.

Bu araştırma, popüler kültürün moda tasarımı öğrencileri ve öğretim elemanlarının üzerindeki etkilerini araştırarak bu etkiler arasındaki farkları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırmam boyunca desteğini esirgemeyen danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Gülçin ÜSTÜN'e ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Soneser YURDAKUL'a teşekkürlerimi arz ederim. Araştırmanın istatistiksel verilerinin oluşturulmasında ve SPSS 18 v. programının kullanımında büyük yardımlarını gördüğüm Sayın Yrd. Doç. Dr. Murat ATAN'a, Yrd. Doç. Dr. İbrahim KISAÇ'a ve Doç. Dr. Yücel GELİŞLİ'ye ayrıca teşekkürü bir borç bilirim. Çalışmam boyunca desteğini benden esirgemeyen aileme de teşekkür ederim.

## ÖZET

### POPÜLER KÜLTÜRÜN MODA TASARIMI ÖĞRENCİLERİ VE ÖĞRETİM ELEMENLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ

BİLGİN, Burcu

Yüksek Lisans, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Bölümü Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Gülçin ÜSTÜN

Mayıs, 2011, 116 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, popüler kültürün moda tasarımı öğrencileri ve öğretim elemanları üzerindeki etkilerini belirleyerek fark ve benzerlikleri ortaya koymaktır.

Araştırmanın evrenini Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, örneklemi Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümü öğrencileri ile öğretim elemanları oluşturmaktadır. Araştırmanın problemine cevap aramak amacıyla yapılan çalışma, pilot ve asıl olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama için hazırlanan anket formu, örneklemi oluşturan Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin %16'sına uygulanmış, elde edilen sonuçlar doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak anket formunun son şeklini alması sağlanmıştır. Örneklem grubunu Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin %74'ü ve öğretim elemanlarının tamamı oluşturmuştur. Elde edilen bu sayının evreni temsil eder nitelikte olduğuna karar verilmiştir.

Araştırma bulgularından elde edilen verilerden öğretim elemanları ve öğrencilerin genel olarak popüler kültürün moda tasarımı öğretmenliği eğitiminde etkili olduğu saptanmıştır. Popüler kültür kısa sürede değişen ve çoğunluk tarafından kabul edilen yenilikler anlamına geldiği için araştırmaya katılan öğretim elemanlarının bu bilinçle hareket etmeleri, konularını sürekli güncel izlerle ve yeniliklerle öğrencileri yönlendirmek istemeleri bu konuya önem verdiklerini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Popüler kültür, moda tasarımı, günlük yaşam alışkanlıkları, giyim alışkanlıkları

**ABSTRACT****DETERMINATION OF THE EFFECTS OF POPULAR CULTURE ON FASHION  
DESIGN STUDENTS AND LECTURERS****BİLGİN, Burcu****MA, Clothing Industry and Apparel Arts Teaching****Supervisor: Asist. Prof. Dr. Gülçin ÜSTÜN****May 2011, 116 Pages**

The aim of this research is to present the differences and similarities by identifying the effects of popular culture on fashion design students and teaching staff.

The universe of this research is Gazi University, Faculty of Vocational Education; and the sample is the students and teaching staff of Fashion Design Teaching Department. The study, which has been done in order to look for an answer to the problem of the research, has been performed in two stages as pilot and main. The questionnaire prepared for the pilot practice has been applied to 16% of Gazi University, Faculty of Vocational Education, Fashion Design Teaching Department students, and it has been rearranged and finalized according to the results. The sample group consists of 74% of Gazi University, Faculty of Vocational Education, Fashion Design Teaching Department students and all the teaching staff. The number achieved has been decided to represent the universe.

According to results of the research, it has been realized that, in general, popular culture has been influential on the education of the teaching staff and the students of the fashion design teaching department. Since popular culture means generally accepted and short-term innovations, the conscious behavior, up-to-date traces in the topics and desire to lead students to innovations of the teaching staff who participated in this research means that they attach importance to this issue.

**Keywords: Popular culture, fashion design, daily life habits, clothing habits**

## İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER .....	v
TABLolar LİSTESİ.....	viii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi

### 1.GİRİŞ

1.1.Giyim, Giyimin Tanımı ve Giyinme Olgusu.....	1
1.2. Moda Olgusu.....	3
1.3. Moda Tasarımı ve Tasarımcılar.....	4
1.4. Kültür.....	5
1.5. Popüler Kültür.....	9
1.6. Türkiye’de Popüler Kültürün Gelişimi.....	11
1.7. Toplumda ve Moda İçerisinde Popüler Kültür.....	11
1.8. Problem.....	15
1.9. Amaç.....	17
1.10. Önem.....	18
1.11. Varsayımlar.....	19
1.12. Sınırlılıklar.....	19
1.13. Tanımlar.....	20
<b>2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....</b>	<b>21</b>

<b>3. YÖNTEM.....</b>	<b>24</b>
3.1. Araştırmanın Modeli.....	24
3.2. Evren ve Örneklem.....	24
3.3. Verilerin Toplanması.....	25
3.4. Verilerin Analizi.....	31
<b>4. BULGULAR VE YORUM.....</b>	<b>32</b>
4.1. Öğrencilerin Genel Bilgileri.....	32
4.2. Öğrencilerin Sosyo Ekonomik – Kültürel Durum Bilgileri.....	34
4.3. Öğrencilerin Günlük Yaşam Alışkanlıklarına Ait Bilgiler.....	38
4.4. Öğrencilerin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlar.....	45
4.5. Öğrencilerin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumlar.....	48
4.6. Öğretim Elemanlarının Genel Bilgileri.....	51
4.7. Öğretim Elemanlarının Sosyo Ekonomik – Kültürel Durum Bilgileri.....	53
4.8. Öğretim Elemanlarının Günlük Yaşam Alışkanlıklarına Ait Bilgiler.....	57
4.9. Öğretim Elemanlarının Müzik, Tiyatro, Gazete vb. Medya Unsuru Alışkanlıklarının Öğrencileri Yönlendirmesindeki Etkisine Ait Bilgiler.....	63
4.10. Öğretim Elemanlarının Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlar.....	65
4.11. Öğretim Elemanlarının Öğrencilere Tasarım Yaptırırken Dikkat Ettikleri Durumlar.....	67
4.12. Moda Tasarımı Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması.....	71
4.13. Öğretim Elemanlarının Tasarım Yaptırırken, Öğrencilerinin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumlara İlişkin Görüşler .....	78
<b>5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....</b>	<b>85</b>
5.1. Sonuçlar.....	86
5.1.1. Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümündeki Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Popüler Kültür Unsurlarından Müzik, Tiyatro, Sinema, Kitap, Moda Dergilerini Okuma Gibi Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Günlük Yaşam Alışkanlıklarına İlişkin Sonuçlar.....	86
5.1.2. Moda Tasarımı Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Sonuçları.....	87

5.1.3. Moda Tasarımı Öğretim Elemanlarının Tasarım Yaptırırken; Popüler Kültürün Tasarıma Etkisine İlişkin Sonuçları.....	88
5.1.4. Moda Tasarımı Öğrencilerinin Tasarım Yaparken; Popüler Kültürün Tasarıma Etkisine İlişkin Sonuçları.....	90
5.1.5. Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümü Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Bulunan Sonuçlar.....	91
5.1.6. Moda Tasarımı Öğretim Elemanlarının Tasarım Yaptırırken ve Öğrencilerinin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumlara İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Bulunan Sonuçlar.....	93
5.2. Öneriler.....	94
<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>95</b>
<b>EKLER</b>	
EK-1 Gazi Üniversitesi Moda Tasarımı Öğretim Elemanlarına Uygulanan Anket Formu.....	101
EK-2 Gazi Üniversitesi Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümündeki Öğrencilere Uygulanacak Anket Formu.....	105
EK-3 Öğrencilerin Tercih Ettikleri Müzik Türlerinin Dağılımına İlişkin Tablo.....	108
EK-4 Öğrencilerin Okumayı Tercih Ettikleri Kitap Türlerinin Dağılımına İlişkin Tablo.....	110
EK-5 Öğrencilerin Okumayı Tercih Ettikleri Moda Dergilerinin Dağılımına İlişkin Tablo.....	112
EK-6 Öğretim Elemanlarının Tercih Ettikleri Müzik Türlerinin Dağılımına İlişkin Tablo.....	114
EK-7 Öğretim Elemanlarının Okumayı Tercih Ettikleri Kitap Türlerinin Dağılımına İlişkin Tablo.....	115
EK-8 Öğretim Elemanlarının Okumayı Tercih Ettikleri Moda Dergilerinin Dağılımına İlişkin Tablo.....	116

## TABLOLAR LİSTESİ

<b>Tablo 1.</b>	Öğrenciler İçin: Giyim Alışkanlıklarını ve Buna Etki Eden Durumlar İle Tasarım Yaparken Dikkat Edilen Durumları Ölçmeye İlişkin Sorulara Ait Madde Geçerlilik/Güvenilirlik Analizi Sonuçları.....	27
<b>Tablo 2.</b>	Öğretim Elemanları İçin: Giyim Alışkanlıklarını ve Buna Etki Eden Durumlar İle Tasarım Yaparken Dikkat Edilen Durumları Ölçmeye İlişkin Sorulara Ait Madde Geçerlilik/Güvenilirlik Analizi Sonuçları.....	29
<b>Tablo 3.</b>	Öğrencilerin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Bilgilerin Dağılımı.....	46
<b>Tablo 4.</b>	Öğrencilerin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumların Önem Derecelerinin Dağılımı.....	49
<b>Tablo 5.</b>	Öğretim Elemanlarının Müzik, Tiyatro, Gazete vb. Medya Unsuru Alışkanlıklarının Öğrencileri Yönlendirmesindeki Etkisine Ait Bilgiler.....	64
<b>Tablo 6.</b>	Öğretim Elemanlarının Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Bilgilerin Dağılımı.....	65
<b>Tablo 7.</b>	Öğretim Elemanlarının Öğrencilere Tasarım Yaptırırken Dikkat Ettikleri Durumların Önem Derecelerinin Dağılımı.....	68
<b>Tablo 8.</b>	Moda Tasarımı Bölümü Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, t Değerleri ve Anlamlılık Düzeyleri.....	71
<b>Tablo 9.</b>	Öğretim Elemanlarının Tasarım Yaptırırken, Öğrencilerinin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumlara İlişkin Görüşleri .....	78

## GRAFİKLER LİSTESİ

<b>Grafik 1.</b>	Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımları.....	33
<b>Grafik 2.</b>	Öğrencilerin Yaş Dağılımları.....	33
<b>Grafik 3.</b>	Öğrencilerin Devam Ettikleri Sınıf Dağılımları.....	34
<b>Grafik4.</b>	Öğrencilerin Evlerine Giren Aylık Net Gelir Dağılımları.....	35
<b>Grafik 5.</b>	Öğrencilerin Özel Sektörde Çalışma Durumları.....	35
<b>Grafik 6.</b>	Öğrencilerin Babalarının Öğrenim Durumlarına Ait Dağılımları.....	36
<b>Grafik 7.</b>	Öğrencilerin Annelerinin Öğrenim Durumlarına Ait Dağılımları.....	36
<b>Grafik 8.</b>	Öğrencilerin Çocukluklarının Geçtiği Yerlerin Dağılımları.....	37
<b>Grafik 9.</b>	Öğrencilerin Aileleriyle Birlikte Yaşama Durumlarının Dağılımları.....	37
<b>Grafik 10.</b>	Sosyal Faaliyetler Açısından Kendini Yeterli Bulabilme Durumlarının Dağılımı.....	38
<b>Grafik 11-a.</b>	Öğrencilerin Müzik Dinleme Durumlarına İlişkin Dağılımları.....	39
<b>Grafik 11-b.</b>	Öğrencilerin Tercih Ettiği Müzik Türlerinin Dağılımları.....	39
<b>Grafik 12-a.</b>	Öğrencilerin Tiyatroya Gitme Durumlarına İlişkin Dağılım.....	40
<b>Grafik 12-b.</b>	Öğrencilerin Tiyatroya Gitme Sıklıklarına İlişkin Dağılım.....	41
<b>Grafik 13-a.</b>	Öğrencilerin Sinemaya Gitme Durumlarına İlişkin Dağılım.....	41
<b>Grafik 13-b.</b>	Öğrencilerin Sinemaya Gitme Sıklıklarına İlişkin Dağılım.....	42
<b>Grafik 14-a.</b>	Öğrencilerin Kitap Okuma Oranlarının Dağılımları.....	43
<b>Grafik 14-b.</b>	Öğrencilerin Okumayı Tercih Ettikleri Kitap Türlerinin Dağılımları.....	43
<b>Grafik 15-a.</b>	Öğrencilerin Moda Dergileri Okuma Durumlarının Dağılımı.....	44
<b>Grafik 15-b.</b>	Öğrencilerin Okumayı Tercih Ettikleri Moda Dergilerinin Dağılımları.....	45
<b>Grafik 16.</b>	Öğretim Elemanlarının Yaş Dağılımları.....	52
<b>Grafik 17.</b>	Öğretmenlerin Meslek Yıllarının Dağılımları.....	52
<b>Grafik 18.</b>	Öğretim Elemanlarının Evlerine Giren Aylık Net Gelir Dağılımları.....	53
<b>Grafik 19.</b>	Öğretim Elemanlarının Ek Gelire İhtiyaç Duyma Durumlarının Dağılımı.....	54
<b>Grafik 20.</b>	Öğretim Elemanlarının Babalarının Öğrenim Durumlarına Ait Dağılımlar....	54
<b>Grafik 21.</b>	Öğretim Elemanlarının Annelerinin Öğrenim Durumlarına Ait Dağılım.....	55
<b>Grafik 22.</b>	Öğretim Elemanlarının Çocukluklarının Geçtiği Yerlerin Dağılım.....	55
<b>Grafik 23.</b>	Öğretim Elemanlarının Eşleriyle ya da Aileleriyle Birlikte Yaşama Durumlarının Dağılımları.....	56

<b>Grafik 24.</b>	Öğretim Elemanlarının Sosyal Faaliyetler Açısından Kendilerini Yeterli Bulabilme Durumlarının Dağılımı.....	56
<b>Grafik 25-a.</b>	Öğretim Elemanlarının Müzik Dinleme Durumlarına İlişkin Dağılım.....	57
<b>Grafik 25-b.</b>	Öğretim Elemanlarının Tercih Ettiği Müzik Türlerinin Dağılımları.....	58
<b>Grafik 26-a.</b>	Öğretim Elemanlarının Tiyatroya Gitme Durumlarına İlişkin Dağılım.....	59
<b>Grafik 26-b.</b>	Öğretim Elemanlarının Tiyatroya Gitme Sıklıklarına İlişkin Dağılımı.....	59
<b>Grafik 27-a.</b>	Öğretim Elemanlarının Sinemaya Gitme Durumlarına İlişkin Dağılım.....	60
<b>Grafik 27-b.</b>	Öğretim Elemanlarının Sinemaya Gitme Sıklıklarına İlişkin Dağılım.....	61
<b>Grafik 28.</b>	Öğretim Elemanlarının Okumayı Tercih Ettikleri Kitap Türlerinin Dağılımı..	61
<b>Grafik 29.</b>	Öğretim Elemanlarının Okumayı Tercih Ettikleri Moda Dergilerinin Dağılımları.....	62

**KISALTMALAR LİSTESİ**

**Ort.** : Aritmetik Ortalama

**f** : Frekans

**n** : Örneklem Sayısı

**ss** : Standart Sapma

**t** : t testi

**p** : Anlamlılık Düzeyi

**Bknz.** : Bakınız

# 1. GİRİŞ

## 1.1.Giyim, Giyimin Tanımı ve Giyinme Olgusu

Yaşam boyunca çevremizde ihtiyaçlarımızın karşılanabilmesini sağlayacak üreticiler ve bu ihtiyaçlardan faydalanabilecek tüketiciler olmak üzere iki ayrı sınıf bulunmaktadır. Toplumsal yaşamda toplumun bir parçası olarak kabul edilmemiz için bazı gereksinimlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu gereksinimlerin temelini barınma, beslenme ve giyinme oluşturmaktadır.

İnsanoğlunun yapraklar ve deri parçalarıyla başlayan örtünme serüveni zaman içinde giyinmeye dönüşürken giyilecek malzemenin şeklide değişmeye başlamıştır. Toplulukların gelişmesiyle birlikte buna süslenme ihtiyacı da eklenmiştir. İnsanlar buldukları uygarlık seviyesine göre giyim tarzları yaratmışlar, her ulus kendi örf, adet ve inanışlarına, yaşam şartlarına göre giyimlerini şekillendirmiştir (İnalçık, 2008 s:289).

Giyim, önceleri çeşitli tabiat şartlarından korunmak amacıyla ortaya çıkmış, aile topluluğunun kurulmasıyla örtünme başlamış ve giderek gelenekselleşmiştir (Komsuoğlu, 1986, s.133). Önceleri sadece örtünmek amaçlı kullanılan giyim, tarihi süreç içerisinde gelişerek bugünkü durumuna gelmiştir.

Vücudu örten ilk giysiler kabaca şekil verilmiş hayvan postları iken medeniyetin ilerlemesi ile yerini dokuma kumaşlara bırakmış, hayvansal ve bitkisel liflerden elde edilen kumaşlar farklı tekniklerle vücuda göre biçimlendirilmiştir. Kalıp elde etme teknikleri ilerledikçe vücudu örten giysi çeşitleri artmış ve modanın doğmasına sebep olmuştur (Önge, 1995 s:3).

Coğrafi koşullar, cinsiyet, yaşam tarzı ve kültürün etkisi ile tarih boyu değişime uğrayan giyim, yüzyıllarca toplumlarda kendini ifade etmenin en önemli aracı, adeta sessiz bir konuşma biçimi olmuştur (Çatbaş, 2003 s:7)

Giyim, giyen kişinin sosyal durumunu, yaşını ya da dönemini, kişilik ve karakterini, ekonomik durumunu ve toplumdaki yerini belirlediği gibi, bireysel, ulusal ya da toplumsal özelliklerinde göstermektedir. Toplumun ya da ulusun coğrafi konumu ve tarihi, sosyo-ekonomik koşulları, insanın doğumundan ölümüne kadar yaşamının tüm aşamalarına ilişkin bu özellikler, giyim kavramının oluşumunda ve çeşitlenmesinde önemli yer tutmuştur (Sürur, 1983, s:7)

İnsan fiziksel varlığını sürdürebilmesi için üretmek, yemek, içmek, giyinmek, barınmak ve dinlenmek zorundadır. Dikkat edilirse, üretim hem fiziksel varlığın (insanın kendisini) sürdürülmesi hem de bunun için gerekli faaliyetlerin yapılmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla üretimle insan hem kendini hem de yaşam koşullarını (ne ve nasıl yediğini, giydiğini, barındığını, çalıştığını vb.) üretir (Alemdar-Erdoğan, 2005, s.13).

Bayraktar (1989) tarafından giyimın sözlük anlamı: vücudu tabiatın etkilerinden koruyan, medeniyetin ilerlemesiyle değişiklik gösteren, insan vücuduna göre şekil alan giysilerin tümüdür, biçiminde açıklanmıştır (Bayraktar, 1989, s.1).

Komsuoğlu ve diğerleri (1986)' ne göre giysi, bir ülkenin, bir dönemin, bir kişinin özellik belirten sunumudur. Kısaca giyim; her çağın, her milletin ekonomik toplumsal, kültürel ve siyasal şartlarından etkilenerek biçimlenmektedir (Komsuoğlu, 1986, s.133).

İnsanlar iletişim araçlarının çeşitliliği, nüfusun yoğunluğu, yaşanan çok hızlı sosyal değişiklikler sonucunda ve teknolojik gelişmelerle birlikte kendisini dört mevsim yenileyerek giyinmektedir (Alpan, 2005, s.1). Balsac giysiyi, "*simgelerin en enerjik olanı*" (Altınay ve Yüceer, 1992, s:2) olarak tanımlamıştır.

Giysinın ilk ögesi kullanılabilir olmasıdır (Altunyuva, 1988, s:23). Bireyin kendine yakışan giyimi, rengi, deseni, aksesuarı seçebilmesi için, vücut özelliğini ve tipini bilmesi gerekir. Kumaş model ve renk seçerken vücudun güzel taraflarına dikkat çekip, kusurlu tarafları saklanmalıdır (Bayraktar, 1995, s:9).

Çevre koşullarının çeşitli olumsuz etkilerinden korunmak amacıyla örtünme şeklinde başlayan giyim, zamanla daha fonksiyonel olması gerekliliği duyulmuştur. Zamanla giyim, toplumun değer yargılarını ve giyenin kişilik özelliklerini yansıtır hale gelmiş, geçen süreç içerisinde toplumlara göre sürekli değişime uğramıştır. Bu değişimler “giyimde moda” olgusunu ortaya çıkarmıştır. Hızlı değişim sürecine girmiş toplumlarda gerek sosyal gerekse kültürel olaylardan etkilenerek, bu değişimin aynı hızla giysiye yansıdığı ve yaygınlaştığı görülmüştür. Toplumsal açıdan bakıldığında “*giyimde moda*” olgusunun etkileşim sonucu yayıldığı, toplumun değer yargılarını yansıttığı ve toplumun uygarlık seviyesini simgelediği görülmektedir (Uslu, 1998, s:52).

İnsanların kendini ifade şekli olarak da tanımlanabilen giyim, özellikle moda olarak ifade ettiğimiz, herkes tarafından beğeni kazanmış ve rağbet görmüş ürünler üzerinde gözle görülür biçimde farklılıklar ortaya çıkarmaktadır. Bu farklılıklar dönem dönem insanların beğenisine sunulurak piyasaya sürülmektedir. Böylelikle o toplum içerisinde yeni bir giyinme kültürü yeni bir moda kavramı oluşmaktadır.

## 1.2. Moda Olgusu

Moda, belli bir toplumda uygun görünen ortak zevkler, geçici yaşama, hissetme biçimleridir. Bir nesnenin ya da bir kullanımın birdenbire yaygınlık kazanmasıdır (Hizmet içi Eğitim Kursu Ders Notları, 2000, s.2). Moda zamana ve yaşanan çevreyle paralel olarak değişim göstermektedir.

Moda birbirini izleyen moda ürünlerini ortaya çıkaran sürekli değişim sürecidir. Benimseme, beraberce bir sosyal görüş birliği sergileyen tüketicilerce bir taklit edilme süreci ile olur. Bir bireyin benimseme kararına yol açan ivmeyi açıklamada sosyal ya da ekonomik statü kazanma isteğini önemli olduğu görülmektedir (Güngör, 1990, s:210).

İnsanlığın gelişimine paralel olarak giyim de gelişmiş sosyal ve ekonomik etkiler doğrultusunda toplumsal bir nitelik kazanmıştır. Bir modanın başlama ve değişme nedenleri oldukça karmaşık koşullara bağlanmaktadır. Modayı etkileyen birçok etmen bulunmaktadır. Ekonomik açıdan ülkelerin bolluk ve kıtlık dönemleri modayı büyük ölçüde etkilemiştir. Savaş ve kıtlık dönemlerinde eteklerin kısalması, giysilerde az kumaş gerektiren modellerin seçilmesi, barış ve ekonomik rahatlığın sağlandığı

dönemlerde ise gösterişli giysilerin giyilmesi, bol kumaş tüketimi ekonominin etkilerinin sonucudur.

Birçok farklı yaklaşım bulunmasına rağmen, moda, öncelikle giyim ve davranış konularında ağır basan görüşleri belirtmektedir. Bir toplumun belirli bir tarih dönemindeki durumunu ve gösterdiği gelişmeleri de yansıtan moda “belirleyici özelliği süre, uygunluk ve çarpıcılık olan bir göreneğin yansımasıdır” (Arsal, 1997, s:25).

Tüketimde temel belirleyici unsurlardan olan moda kavramı statü sembolü olarak keskinleşmiş durumdadır. Buradan hareketle modanın takip edilmesi veya edilmemesinin insanların kimliklerine etki ettiği ve insanların uygun bir kimliğe sahip olmak için modayı takip etme eğiliminde oldukları söylenebilir.

Modayı başlıca iklim, cinsiyet, yaş ve giysilerin kullanım alanları da etkileyebileceği gibi savaşlar, göçler, sınıf ayrılıkları, milletler arası ticaretin gelişmesiyle oluşan farklı kültürlerin birbirlerinden etkilenmesi ve ekonominin durumu da etkilemektedir. Bu faktörler arasında en önemli unsurlardan birisi de toplumların sahip olduğu kültür ve toplumlar arası kültür farklılıklarıdır. Bireyin yaşadığı toplumda kabul görebilmesi için o toplumun örf-adet, gelenek, yaşam biçimi ve kültürünü de içinde barındırması gerekmektedir.

### **1.3. Moda Tasarımı ve Tasarımcılar**

Tüketici beğenirse sunulacak bir moda ürününün en önemli sorunu tasarım sorunudur. Ürünün temel özellikleri, üretim sürecinin temelini oluşturan tasarım bölümünde ortaya konulmaktadır (Gürer, 1990, s:1).

Zevkli ve bilinçli hazırlanmış modellerden üretilen giysiler, tüketicinin beğenisini kazanarak olumlu pazarlar bulabilir. Bu beğenin gerçekleşebilmesi için de üretime katılan moda tasarımcısının yaratacağı modellerin tasarım kurallarına uygun olarak hazırlanması ve bu iş kolunun gerektirdiği bilgi ve beceriyi kazanmış olması gerekmektedir. Bu doğrultuda moda tasarımı iş konusunda yetenek ve yaratıcılık ön plandadır.

Moda tasarımında; günün moda özellikleri, popüler kültür, sanatsal yaratıcılık ve birikim tasarımı etkileyen faktörler olarak görülmektedir. Ancak bunların dışında işletme politikaları, pazar olanakları, giysinin karakteristik yapısı, ekonomik durum ve üretim teknolojileri de tasarıma etki eden faktörlerdir.

Kendi sınırlarını sürekli aşma ve her defasında kendi dışına çıkma çabaları sadece sanatla uğraşanlarla sınırlı değil moda tasarımcıları için de geçerlidir. Moda tasarımcıları da sürekli olarak aynı çabayı gösterip aynı kaygıları taşırlar. Kaygı duymak aynı zamanda yaratıcı olmanın gerekliliğidir. Tasarımcı, çevreden etkilenerek nesnelerin görünüşlerini şekillendirmekle kalmamış aynı zamanda ergonomik kurallar içerisinde insan yaşantısını kolaylaştırmıştır.

Giysi tasarımcısı için amaç; giysi modeli yaratmak insanların kendilerini rahatça ifade edebilecekleri giysiler üretmek ve bunları insanlara kullanmaları için sunmaktır. Bu işi yaparken ise toplumun dikkatini çeken unsurları doğru ve yerinde kullanmak büyük önem taşımaktadır. Bu unsurlardan biri de popüler kültürün yarattığı malzemelerdir.

#### **1.4. Kültür**

Kültür sözcüğünün oldukça zengin ve eski tarihçesi vardır. Bu sözcüğün tarihçesine bakmak gerekirse, bu sözcük Latince bir sözcük olup “cultura”dan gelmektedir. Bu sözcüğün anlamı ise: inşa etmek, işlemek, süslemek, bakmak, yetiştirmek, korumak ve göz kulak olmak, sürmek, ekip biçmek anlamına gelir. Buna kısa bir örnek verilecek olursa; Romalılar ' mera işlenmesine' agricultura demişlerdir. Aynı zamanda bu sözcük Türkçedeki 'ekin' sözcüğünün karşılığında da kullanılmaktadır. Cultur sözcüğü 17. yüzyıla kadar Fransızcada aynı anlamda kullanılmıştır. Sözcük Fransızcadan Almancaya 1793 tarihinde bir alman dil sözlüğünde ‘cultur’ olarak yer almıştır. Etnolog S. Klemm, 19. yüzyılda ‘insanın Genel Kültür Tarihi’ adlı on ciltlik eserinde ‘cultur’ sözcüğünü uygarlık ve kültürel evrim karşılığında kullanmıştır. Sözcük buradan, İspanyolca, İngilizce ve Slav dillerine de geçmiştir. 19. sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında Fransızca ve İngilizce de kültür yerine ‘uygarlık’ kavramının kullanılması tercih edilmiştir. Uygarlık olarak kültür; felsefe, teknoloji ve endüstri alanlarını

kapsarken, ilkellik ve barbarlık karşıtı olarak ele alınmaktadır. 20. yüzyılda kültür kavramı Voltaire ile yeni anlamlar kazanmıştır. Bu yeni anlamlar ile kültür, ‘akıl bazı yetilerinin amaca elverişli, düşünsel çalışma ve pratiklerle geliştirilmesi’ olarak tanımlanır. Ayrıca kültürün günlük dilde ‘sanatta, davranışta, anlayışta vs. mükemmel olan anlamında kullanıldığı kültürlü insandan söz edildiği görülür. Bu ifade ile belli bir çağın ya da bireyin felsefe, sanat, müzik, edebiyat ve yabancı dil alanında almış olduğu eğitim ve öğretimi kastedilir. Bu alanda bireyin başarılı ve verimli olduğu, entelektüel kapasitesini kullandığı anlatılmak istenilir (Güvenç, 2002, s:96).

“Kültür, belli yer ve zamanda var olan tümel bir şeydir; bir soyutlama değildir. Bir topluluğun ürünleri için “Bu bölümü kültür, şu bölümü değil” denilemez” (Baynes, 2002, s.15). Kısacası kültür, insanoğlunun kuşaktan kuşağa aktardığı maddi ve maddi olmayan ürünlerin bütünüdür. Toplumdan topluma farklılık gösteren yaşantı biçimidir.

Erdoğan’ın 2004 de yayınlanan çalışmasına göre; Kültür sadece değerleri, yargıları, tutumları vb. taşıyan düşünsel bir süreç değildir; kültür yaşanmış ve yaşanandır, yaşanmış ve yaşananla ilgilidir. Kültür insanların kendi yaşam deneyleriyle biçimlenmiştir ve yaşam biçimlerinin bütünü oluşturur.

Kültür bilimsel bir şekilde incelenebilen ve belli bir toplumun üyelerinin sahip olduğu inançlar, adetler, gelenekler, yasalar ve bilgi biçimleri topluluğudur. Kültürü tanımlama ve anlamada sembolik biçimler ve bu biçimlerin taşıdığı anlam üzerinde durma önemlidir. İnsanlar sadece anlamlı dilsel ifadeler üretip bunları aktarmazlar, aynı zamanda dilsel olmayan olgulara örneğin etkinliklere, sanata anlam verirler (Alemdar-Erdoğan, 2005, s.21).

Anthony Giddens, kültürü; “belirli bir grubun üyelerinin sahip oldukları değerler, izledikleri normlar ve yarattıkları maddi ürünler” şeklinde tanımlar ve tezini daha da ileriye götürerek, toplumla kültürün birbiriyle ilintili olduğunu ve toplumu ortak bir kültürü paylaşan bireyleri bir arada tutan “karşılıklı ilişkiler sistemi” olarak tanımlar. Raymond Williams’a göre kültür artık salt toplumsal ve ekonomik dünyadan bağımsız, soyut bir alan değil, gündelik yaşamın simge ve pratiklerinde gömülü bir alandır (A.Giddens’tan aktaran, Kızıldağ, 2001, s:23)

Kültür, yani yaşantı ve inançlar kalıtımla değil; öğrenmeyle kuşaktan kuşağa veya etkileşim yoluyla komşu kültürler arasında geçiş yapar. Kural ve gelenekler, düşünce ve hayat tarzları, sembol ve ideolojiler kuşaktan kuşağa aktarılırken, bu yayılma dışı doğru da olmaktadır. Yayılma dağ, deniz gibi coğrafi engelleri aşabilir, çok uzak bölgelere varabilir; savaş, göç, ticaret ve iletişim araçlarıyla hızlanır (Mülayim, 1994, s.92). Cangızbay'ın verdiği işlemsel ölçüte göre kültür; alışkanlık, adet, duygu, fikir, inanç, bilgi, zevk, tercih veya değer yargıları arasında nerede, ne zaman, kimden, ne vesileyle ve ne şekilde görüp duyup öğrendiğimizi ve/veya edindiğimizi hatırlamadıklarımıza doğru gittikçe, aynı zamanda kendi kültürel varlığımızın temeline de yaklaşmış olmasıdır. (Cangızbay, 1992, s.43).

“Kültürel sürecin farklılaşması, zorunlu olarak kültürün de alt başlıklar halinde ele alınması sonucunu doğurmuştur. Çağımıza özgü olarak nitelendirilen bu kültür ayırımları geçmişte yapılan yapısal, tarihsel, psikolojik, işlevsel tanımların ötesinde modern toplumlardaki durumu açıklamaya yöneliktir” (Özkök, 1985, s.109 ). Bu süreç içinde birçok ayırım yapılmıştır. Seçkinler kültürü, kitle kültürü, popüler kültür; yüksek kültür, ortalama kültür, kaba kültür; üst kültür, alt kültür; folk kültür, teba kültürü vb. gibi (Güneş, 1993, s:10). Ancak yüksek/alçak kültür gibi ayırımın yapılamayacağını söyleyenlerden Harrigton ve Bielby, kültürü (2001:8) şu şekilde değerlendirir; “kültür statik bir varlık olmaktansa dinamik bir süreçtir ve yüksek/düşük ayırımı, kendileriyle meşgul olan sosyal grubunda değişebileceği gibi zaman içinde değişebilir. Örneğin sessiz filmler günümüzde sanat filmleri olarak görülürler fakat üretildikleri dönemde kitlesel izleyiciler için üretilmişlerdir (ve tüketilmişlerdir). Benzer bir dönüşüm Shakespeare'in oyunlarında da yaşanır. Bu açıdan, yüksek ve düşük kategorileri giderek belirsiz şekilde tanımlanabilmektedir (Harrigton ve Bielby'den aktaran, Gültekin, 2006, s:13).

Folk' teriminin 'halk' anlamı vardır. Folk kültürü anonim bir kültürdür. Bu nedenden dolayı mülkiyet sahibi içinden çıktığı topluluktur. Çünkü içinden çıktığı topluluğun değer yargılarını içerir, bu değer yargılarını iletir. Topluma bir şeyler öğretmek, öğütlemek (dayanışma, birliktelik, fedakârlık, çalışkanlık, dürüstlük gibi) amacıyla kullanılmaktadır. Halk tarafından kendi yaşantısına/ihtiyaçlarına cevap verecek tarzda oluşturulan bir kültür olarak iş görmektedir (Kaya, 2006, s.24).

Folk kültürün popüler kültürden farkı; iş ve dinlenmenin birbiriyle farklı olmayıp aynı olduğu kültürel iletişimin, mekanik yollarla değil, daha çok yüz yüze ve kişisel olarak yapıldığı dönemin kültürü olarak da ifade edilebilir. Folk kültürleri o toplumun nüfusunun küçük olmasıyla, kişisel ve yüz yüze iletişim kurma durumuyla gerçekleşir. Popüler kültür ise bu kültürden zevk alan ve bunu kentsel yaşamda sürdürmek isteyen halkın isteği doğrultusunda doğan kültürdür.

Kitle kültürü ise yukarıdan dayatılmaktadır. İşadamlarının tuttuğu teknisyenlerce üretilir; izleyicisi, katılımı satın alma ya da almama seçiminden ibaret olan edilgen tüketicilerdir. Kısacası, kar etmek veya sınıfsal egemenliklerini sürdürmek amacıyla kitlelerin kültürel gereksinimleri sömürürler (Aktaran: Gans, 2007, s.44). Çoğunluğu oluşturan kesim, hiçbir sorgulamaya yer vermeden bu tüketim ürünlerini benimser ve kendilerine yapılan dayatmanın farkında olmadan popüler kültürün köleleri olurlar. Tüketicilerin değişen seçimleri doğrultusunda modanın ne yönde olacağını öngörme/tahmin etme durumuyla moda eğilimleri kavramı oluşmaktadır.

Tim Jackson (2007), moda eğilimleri teriminin belirli bir sezondaki moda yapılanmasına ve görünümlere işaret ettiğini belirtmektedir (Jackson, 2007, s:170). Moda eğilimleri, genel olarak bir sezondaki moda ürünlerinin nasıl görüneceği ile ilgilidir. Eğilimler, araştırmacılar tarafından genellikle iki başlık altında ele alınmaktadır (Keiser ve Garner, 2003; Sproles, 1981; Jackson, 2007). Bunlar, uzun süreli eğilimler ve kısa süreli eğilimlerdir.

Uzun süreli moda eğilimlerini anlamak, kalıcı tarzlar yaratabilmek ve moda pazarındaki riskleri azaltmak açısından firmalar için birincil derecede önemlidir (Sproles, 1981, s:117). Kısa süreli moda eğilimleri ise genellikle bir sezonda modaya etki eden güncel olayları, popüler kültürü vb. kapsamaktadır. Keiser ve Graner'e (2003) göre 'yeni bir film, yeni bir müzik grubu, yeni bir televizyon programı' yeni bir moda eğilimini tetikleyebilmektedir (Keiser ve Garner,2003, s:97).

Kısa süreli moda eğilimleri 'fad' kavramı çerçevesinde şekillenmektedir. 'Fad' sözcüğü, Türkçeye 'geçici moda' olarak uyarlanabilir. Burada geçici moda ile kast edilen, tarihsel süreklilik ilkesinden ayrılan ve moda giyim ürünlerinin o dönem içindeki eğilimlerinden farklılık gösteren ürünlerdir. Sproles, 'geçici modanın' nüfusun

küçük bir bölümü tarafından ya da sadece tek bir alt kültür tarafından kabul edildiğini söyler (Sproles, 1981, s:118). Bu eğilimin başlama ve bitiş süresi genellikle birkaç hafta ya da birkaç aydır. Bu durum da modanın kısa sürede oluşup kısa sürede yok olmasına sebep olmaktadır. Böylelikle popüler kültür kavramı da oluşmaktadır.

### 1.5. Popüler Kültür

“Popüler” ifadesi ise başlangıçta Latince “popularis”ten türeyerek “halka ait” anlamına gelen, hukuki ve siyasal bir terim olarak ortaya çıkmıştır. Zamanla sivil toplumun ortaya çıkmasıyla yakından ilişkili olarak halkın, halka ait olan anlamından bugün hâkim kullanımı olan “insanların çoğu tarafından sevilen ve tercih edilen” anlamına doğru bir evrim geçirmiştir (Özbek, 1991, s:83). Popüler kültürün içerdiği “kültür” kavramı ise, estetik ve kültürel pratikler anlamının yanı sıra, daha çok günlük yaşam pratikleri anlamında kullanılmaktadır. Daha da karamsar bir yaklaşımla, bugün, sözü edilen “kültür” için, geniş izleyici kitlelerine satılan ve başarısı onu satın alan kitlelerin sayısına göre belirlenen bir mal haline gelmiştir denilebilir (Özdemir, 2003, s:12).

Popüler kavramı “halk”, “halk için” terimlerini içermektedir. Bu sebeple kavramın ilk bakışta verdiği anlama göre popüler kültür belli bir grubun ürünü değildir, belli bir grubun sahipliğini içermez. Popülerdir yani herkesin olmasa bile çoğunluğu içermektedir.

Popüler kültür, halk ve çoğunluk terimlerini içermesinden dolayı, belli bir grubun kültürel edimleri olarak değil “herkesin değilse bile hemen hemen herkesin” paylaştığı kültürel gerçekliği ifade eder (Alemdar ve Erdoğan, 1994; 93). Popüler kültür yaygın olan tanımında kullanıldığı gibi bir gündelik yaşam kültürü olur ve yediğimizden giydiğimizize, düşündüğümüzden yaptığımıza kadar tüm yaşamımızı etkisi altına alır (www.aes.org.tr). Kısacası popüler kültür fark etsek de etmesek de yaşamımızın bir parçası olarak süregelmektedir.

Popülerin en klasik anlamı halka ait olandır. Fakat günümüzde bu kavram "birçok kişi tarafından sevilen veya seçilen" anlamında kullanılmaktadır (www.halkcephesi.net). Popüler kültür iletişim ile doğrudan ve çok boyutlu biçimde

bağlıdır. Bir başka deyişle popüler kültür ürünlerinin üretim, aktarım ve tüketim süreçlerinin bütünü her bir süreçte yer alan özneler arasındaki iletişime denk düşer (Tufan ve diğerleri, 2000, s:8).

Popüler kültür ülkemiz açısından değerlendirildiğinde de, yeniliklerle yaşantımıza moda olgusu biçiminde girmekte ve popüler kültür aracılığıyla yayılarak tercih edilen kesim üzerinde yayılmaktadır. Popüler kültür halkın sınıfsal özelliğine göre hitap etmektedir ve halk bu kültürü benimsemektedir. Ayrıca bu yolla ortaya çıkan modayı da kabullenip sahip çıkmaktadır

Popüler kültür olgu olarak da, kavram olarak da, ilk Aristo'nun metinlerinde yer almaktadır. Bu metinlerde yüksek kültür ile alçak kültür farklılıklarını tanımlamıştır. Antik Yunan'da "yüksek" yurttaşların, "alçak" da kölelerin kültürüdür ve köleler sayıca fazladırlar. Popüler kültürden, sınıflı toplumun kentsel bir yapıda var olduğu andan itibaren bahsedilebilir (Akyıldız, 2006, s.69). Buna göre popüler kültür çoğunluğun benimsediği kültür şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca sayıca fazla olan diğer bir deyişle kitleyi oluşturanların üzerinden çıkar sağlanan kesim olarak tanımlanabilir. Modern uygarlığın mekanikleşmiş çalışma sürecinde bireyin önemini kaybedişi, halk sanatının ya da "yüksek" sanatın yerini alan kitle kültürünü ortaya çıkartmıştır.

Aslında popüler kültürün ortaya çıkışı Mısır, Sümer gibi ilk kent devletlerine kadar uzanmaktadır. Ortaçağda popüler kültürün özellikle Rönesans öncesi toplumsal yaşamda varlığı söz konusudur. Kent yaşamı, eski durağan yaşama oranla daha büyük bir canlılık kazanmış olsa da, iyi yaşam olanaklarının belli bir sınıfın egemenliğinde bulunması nedeniyle Ortaçağ, bu değişimi yaratacak sınıfın henüz ortaya çıkmadığı bir dönemdir (Aydoğan, 2004, s:33).

Popüler kültür, 1950'li yıllarda Amerikan akademik çevrelerce, başlangıçta bir iletişim konusu olarak, daha sonra da bağımsız bir toplum disiplini olarak ele alınmaya başlanmıştır (Batmaz, 1981, s. 163). İçinde bulunulan yüzyılın egemen kültürü olarak kabul edilen popüler kültür, aslında bazı temel özellikleri bakımından halk kültürü ve yüksek kültür gibi, Sanayi Devriminden daha önceleri de var olmuş bir kültürdür (Oskay, 1993, s:174).

## 1.6. Türkiye’de Popüler Kültürün Gelişimi

Türkiye’de popüler kültür olgusunun gelişimine bakıldığında 1950’li yılların başlangıç olduğu görülür. Özellikle kitle hareketlerin siyasi alanda belirlediği ve şehirleşmenin artmaya başladığı dönem, ülkenin siyasi tercih olarak Amerikan taraftarlığına yönelmesi toplumda farklı bir kültürün oluşumuna zemin hazırlamıştır (Adıgüzel 2001, 138-140).

1980’li yıllar Türkiye için yeni bir toplumsal yapının inşa edilmesinin ve yeni bir üretim tüketim sürecinin halka sunulduğu zamanlardır. Özellikle ekonomik alanda liberal sisteme geçiş ve basın yayın organlarında ticari faaliyetlerin öne çıktığı dönem, kültürde de kültürel olgunun topluma tam olarak çıkmamacasına yerleştiği bir süreç olarak yer edinmiştir. Bunun sağlanmasın ekonomi politik durum ve medya araçları temel belirleyici olmuşlardır. Bu dönem yeni yaşam tarzlarının sergilendiği alanlar, toplumun kendini ortaya koyduğu, haz aldığı ve tutku sembolünün netleştiği yerler olarak görülmüştür (Arık, 2006, 73)

16. yüzyılda örneğin popüler hükümet terimi, halk tarafından kurulan ve yürütülen bir siyasal sistem anlamına gelirken aynı zamanda, aşağı ya da değersiz anlamını da içermekteydi. Sonradan hâkim olan, yaygınca tercih edilen ya da çok beğenileni ifade eden modern anlamların içinde ise, beğenilmek için esaslı bir çaba göstermeyi de ifade etmiştir. Ancak 19. yüzyılda bayağı ve beğeni için hesaplılık anlamları da ölmemiş olmasına rağmen popülerin tanımında bir perspektif değişikliği olmuş ve halkın üzerinde bir güç kurmak isteyenler açısından değil, halk açısından olumlu bir anlam ihtiva eden bir kavram olarak kullanılmaya başlanmıştır (Çağan, 2003, s. 31).

## 1.7. Toplumda ve Moda İçerisinde Popüler Kültür

Popüler kelimesinin etimolojisi, populace, popülasyon, public, publication, pub, people gibi kelimelerle kökensel akrabalıklara dayanmaktadır. Hatta bu kelime, eşanlam olarak common, demos, demokrasi gibi sözcüklerle de ilişkilendirilebilir anlamsal bir bağa sahiptir. Bu kelimelerin hepsi Türkçe’de halk, yaygınlık, ortaklaşacılık, kamu ve demokrasi gibi anlamlara gelmekte, bu nedenle popüler kültür, halk, demokrasi, ortak ve yaygın eylem ve beğeniler olarak ifade edilmektedir (Batmaz, 2006, 19).

Popüler kültür gündelik yaşamın kültürüdür. Dar anlamıyla, emeğin gündelik olarak yeniden üretilmesinin bir girdisi olan eğlenceyi içerir. Geniş anlamıyla, belirli bir yaşam tarzının ideolojik olarak yeniden üretilmesinin ön koşullarını sağlar (Oktay, 1997, s:20). Oktay, ideolojik boyutu daha kesin ifade ederek; “popüler kültür, yaşamın her anında olumsuz anlamıyla ideoloji üretmekte ve bu ideolojik içeriği kitlelerin bilinçaltına yerleştirmektedir” demektedir (Oktay,1987, s:23).

Popüler kültür asıl olarak halkın ortak kültürel tercihlerinin bir toplamıdır. Dolayısıyla halkın yaşayışıyla bir bütünlük arz eder, bu anlamda toplumsal yaşamın devamı ve sağlıklı gelişimi açısından büyük bir öneme sahiptir (Eltugay, 1999, s.43). Popüler kültür, en geniş ve kabul gören tanımıyla, gündelik hayatın tanımıdır. Gündelik yaşamın kültürü olan popüler kültür geniş anlamıyla, belirli bir yaşam tarzının ideolojik olarak yeniden üretilmesinin ön koşullarını da sağlar (Çağan, 2003, s.34-35).

Özellikle de kitle iletişim teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte sıkça kullanılmaya başlayan bu kavram en genel anlamda “bir toplumda yaygın biçimde paylaşılan inançlar, pratikler ve nesnelere” (Mutlu, 1995, s.279) “ya da halk tarafından çok sevilen” kültürel ürünler olarak anlaşılmaktadır (Alemdar-Erdoğan, 1994, s.109).

Filmlerde, televizyonlarda ya da konserlerde popüler müzik sanatçıların üzerinde gördüğümüz giyim eşyaları popüler kültürün biçimleriyle anlamlar kazanır. 1950’lerde Hollywood yapımı bir film ergen kimliğine daha sonra milyonlarca gencin taklit etmeye çalışacağı yeni bir anlayış getirir: İşçi Sınıfı, İsyen Miti. Bu filmlerde aktörler blucin, siyah deri ceket ve tişörtten oluşan bir kostüm giyerler. İşçi sınıfı gençliğinin hüsrânını çok etkili biçimde ifade eden bu filmler izleyicinin kendini filmdeki karakterlerle özdeşleştirmesine ve karıştırlıklarının ifadesi olarak onların giyim tarzını benimsemesine yol açar (Crane, 2003, s:237). Chenoune (1993) şu yorumu yapmıştır: “Ergenler... moda sözcük dağarcığından ya da gramerinden tamamen yoksun bu giysileri... kimlik bunalımlarının doğrudan ifadesi biçiminde tercüme ediyorlardı (Chenoune, 1993, s:239).

Televizyonların yaygınlaşmasıyla izlenen müzik kanalları özellikle gençleri hedef aldığından popüler müzik türlerine göre gençler arasında giyinmeler artmıştır. Bu müzik türlerinde kullanılan aksesuar ve giysileri gençlerin ilgisini çekerek tercih edilmiş ve

popüler olarak dönem içerisinde kullanılmışlardır. Aynı zamanda bu durum filmlerde ve oyuncuların kostümlerinde de esin kaynağı olarak kullanılmıştır.

1980'ler de ve 1990'lar da reklamcılar, blue jean egemen kültüre karşı direnme göstergesi anlamını kazandıran 1950'lerin filmlerine ve yıldızlarına gönderme yapan motifleri hala kullanmaktadırlar (Foucher, 1994, s:97). Bu giysilerin ve bu giysilerin belirli kombinasyonlarının (blue jean, deri ceket ve tişört) popülaritelerini hala korumaları, giysilerin benimsenmesi ile başarılı filmlerin ya da televizyon dizilerinin “bunları yorumlayanlara kendi varlıklarına ilişkin belli bir anlayış getirme imkânı vermeleri” arasında bir paralellik olduğunu gösterir. Fiske (1984), çok popüler metinlerin yalnızca egemen kültürü iletmekle kalmayıp izleyiciye “kültürün temelde kendisiyle çelişen bir alanına ilişkin şüphe götürmez bir anlayış geliştirme” olanağı sağlar (Fiske, 1984, s:194).

1990'larda müzik tarzlarında ki her yeni çeşitleme, beraberinde yeni giyim tarzları getirir; bu da ergenler ve genç yetişkinler için evrensel giyim akımlarının sonudur. Bunun yerine farklı tarzlar birleşir ve kodlamalar bölündükçe yeni tarzlar ortaya çıkar (Crane, 2003, s:244) ve böylece popüler kültür kavramının sürekli hayatımızın içinde olduğunu görmek mümkün hal alır.

Akar'ın çalışmasına göre (2009), “Popüler kültürün en önemli özelliği belirli bir süre kullanılıp atılmasıdır. Böyle bir özellik sürekli devingenliği sağlamakta ve tüketim güdüsünün sürekli canlı tutulmasına sebep olmaktadır. Popüler kültürün bir yansıması ve aracı olarak düşünülebilecek olan moda olgusu da, bireylerin farklı olma güdülerini harekete geçirerek onları tüketime yönlendirmede bir araç olarak kullanılmaktadır” görüşünü savunmuştur.

Popüler kültürün modanın bir ögesi olma sürecinde, bir yeniliğin büyük bir kitle tarafından popüler olması, o yeniliğin birileri tarafından kitleye sunulmasına ve o kitle tarafından beğenilmesine, kabullenilmesine bağlıdır. Bu durum aynı şekilde bir ürünün moda olması içinde geçerlidir.

Alemdar ve Erdoğan'a göre; popüler kültür ürünlerini seyrederek, tartışır, hayaller kurarız. Sevdiğimiz sanatçıların tükettiklerini tüketmeye çalışır; onların giydikleri, onların kullandıkları ev dekorları, mobilyaları, güzellik malzemelerini kullanır; üzüntüleri, sevinçleri ve eğlence biçimlerine özenir ve taklit ederiz. Böylece popüler kültür izleyicisi olarak, kendi sömürümüzü kendi arzumuzla devam ettiririz (Alemdar ve Erdoğan 1994, s.19).

Halk (folk) kültüründen günümüzün popüler kültürüne gelindiğinde kültürün kazanılması (edinme/paylaşma/tüketme) hususundaki değişimin temelde ekonomik olduğu görülmektedir. Gerek biçim ve sunum, gerekse mülkiyeti açısından popüler kültür piyasa kültürüdür. Popüler kültürde yaratıcı özelliklerin yerini giderek tek biçimliliğin tekrarlarına bırakması piyasanın zorlamasına sebep olmaktadır. Piyasanın istediği şey ise en iyisini en ucuza almaktır. Bu yüzden popüler kültür ürünleri çoğu zaman en iyi sanat ürünlerinin ucuza birer kopyası haline dönüşmektedir (Güneş, 2001, s.156).

Yaşamın hangi anını, yerini, zamanını ve ifade şeklini alırsa alsın, popüler kültürün içeriği (neyin nerede ve nasıl üretileceği) üretim ve kültür endüstrileri tarafından belirlenir. Ama popüler kültür bu endüstrilerin ve ürünlerin toplamı değildir; bunların ve toplumun bütününün sürekli etkileşiminin bir ürünüdür. Bu etkileşimde üretim araçlarında ve örgütlü üretim ilişkilerinde egemenliği ellerinde tutmaları nedeniyle belli bir sınıf belirleyici ve yönetici konumundadır (Alemdar-Erdoğan, 2005, s.40).

Yukarıdaki ifadelerden de anlaşılacağı gibi, popüler kültür kavramı toplumla iç içedir. Günlük hayatta kullanılan eşyalardan, modanın oluşmasına kadar popüler kültürün etkilerini her yerde gözlemlemek mümkündür. İnsanlar giyim tercihlerini belirlerken tarafsız ve özgür karar verdiklerini düşünürlerken gerçekte böyle olmadığını farkına varamamaktadır. Aslında toplumun benimsemiş olduğu biçimde giyinmeyi tercih etmektedir.

Popüler kültür ve moda, toplumu etkileme üzerine birçok benzerlikler göstermektedir. Ayrıca bu durum hayatın gerçeği olarak günümüzde de devam etmektedir. Popüler kültürde asıl amaç; bireyleri etkilemek ve bu yolla da bireyleri toplu tüketime karşı her konuda tercihlerinde baskın hale getirmektir. Böylelikle popüler kültür kavramını her koşulda hayatın bir parçası haline sokmak mümkün olmaktadır.

Modayı yaratanlar ve moda yoluyla toplumu yönlendiren ve sürekli tüketmeye sevk eden tasarımcılar da popüler kültürün etki alanından az ya da çok etkilenmeye açık en dikkat çekici guruptur.

Moda tasarımcılarının oluşturduğu moda akımlarının ne ölçüde popüler kültürden etkilendiği de bu açıdan önem taşımaktadır. Genel geçer yargı ve değerlerin kalıcılığının tartışıldığı bir düzende kalıcılığın her zaman daha fazla pirim yapacağı bir gerçektir. Bu nedenle popüler kültürün etkilerinin tasarımcıları olabildiğince daha az etkilemesi ve özgün yaratıcı güçlerini kullanarak daha kalıcı ürünler ortaya çıkarmaları gerekir. Bu alanda yetişen genç tasarımcıların geleceği ve kalıcılığı açısından da bu önemli bir konudur.

Yapılan araştırma, popüler kültürün moda tasarımı öğrencileri ve öğretim elemanları üzerindeki etkilerini belirlemek, popüler kültürün etkilerini ortaya koymak ve öğretim üyeleriyle öğrenciler arasındaki farklılık ve benzerlikleri tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın problem cümlesi, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve tanımlarından bahsedilecektir.

### **1.8. Problem**

İnsanlar çağlar boyunca bazı gereksinimlere ihtiyaç duymuşlardır. Bunların temelini barınma, beslenme ve giyinme oluşturmaktadır. Giyimi etkileyen faktörler ise iklim, cinsiyet, yaş ve giysilerin kullanım alanları, savaşlar, göçler, sınıf ayrılıkları, milletler arası ticaretin gelişmesiyle oluşan farklı kültürlerin birbirlerinden etkilenmesi ve ekonominin durumunu gibi sıralanabilir. Birey içinde bulunduğu toplumda kabul görebilmesi için; o toplumun örfünü- âdetini, geleneklerini, yaşam biçimlerini,

kültürünü ve o toplumun bilgi düzeyini de içinde barındırarak kendisini o toplumun bir parçası olarak görmesi gerekmektedir.

Kültür olgusu, şüphesiz ki, dünyanın ilk kuruluşundan beri insanların kavimler halinde yaşamalarından dolayı var olagelmiştir. Çünkü belirli bir topluluğu birlikte yaşamaya sevk eden bir öz vardır. Bu öz, bugün milletleri millet yapan, ona özellik katan ve onu diğer milletlerden ayıran değerlerdir, felsefelerdir, misyonlardır, varsayımlardır, efsanelerdir, tarihtir, dildir ve yaşadığı, yaşadığına inandığı bütün özelliklerdir. Bu bakımdan, nasıl ki bireyler birbirlerinden sadece fiziki yapılarıyla değil aynı zamanda kişilikleriyle de ayrılıyorsa, milletlerde birbirlerinden kültürleri vasıtasıyla ayrılırlar. Bir milletin içindeki topluluklar ve topluluklara ait diğer alt sistemler de, milli kültürün birçok özelliği ile benzeşen, fakat onları bir millet ve bir devlet yönetimi içinde farklılaştıran, kendilerine has özelliklere, kimliğe, yeni kültüre sahiptir (İrmiş, 1995: 1).

Popüler kültür, yeni giyim tarzlarının kısa sürede ortaya çıkıp birçok kesimin tercih etmesine sebep olmaktadır. Fakat popüler kültür bir anda birçok kişi tarafından beğenilerek tercih edildiği gibi kısa süre içerisinde de etkisini kaybederek yok olmaktadır. Yok olanların yerine yenileri gelmektedir; popüler olgusunu taşıyan nesnelere kısa süre içerisinde tercih edilip kısa süre içerisinde de sönüp gitmektedir.

Kaynak taramaları sonucu çalışmayla ilgili olarak popüler kültürün moda tasarımı öğrencileri ve öğretim elemanları üzerindeki etkilerini ortaya çıkaran bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmada; “Popüler kültürün moda tasarımı öğrencileri ve öğretim elemanları üzerindeki etkileri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

## 1.9. Amaç

Bu araştırmanın genel amacı; popüler kültürün moda tasarımı öğrencileri ve öğretim elemanları ile giysi tasarımları üzerine etkilerini belirlemektir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Moda tasarımı öğretim elemanları ve öğrencilerinin popüler kültür unsurlarından müzik, tiyatro, sinema, kitap, moda dergilerini okuma gibi sosyo-kültürel ve ekonomik günlük yaşam alışkanlıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Moda tasarımı öğretim elemanları ve öğrencilerinin giyim alışkanlıklarına ve buna etki eden durumlara ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Moda tasarımı öğretim elemanlarının tasarım yaptırırken; popüler kültürün tasarıma etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Moda tasarımı öğrencilerinin tasarım yaparken; popüler kültürün tasarıma etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Moda tasarımı öğretim elemanları ve öğrencilerinin giyim alışkanlıklarına ve buna etki eden durumlara ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
6. Moda tasarımı öğretim elemanlarının tasarım yaptırırken ve öğrencilerinin tasarım yaparken dikkat ettikleri durumlara ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

### 1.10. Önem

Popüler kültür kavramı toplumla iç içedir. Günlük hayatta popüler kültürün etkilerini her yerde gözlemlemek mümkündür. İnsanlar giyim tercihlerini belirlerken tarafsız ve özgür karar verdiklerini düşünürler fakat gerçekte durum daha farklıdır. İnsanlar çoğunlukla toplumun benimsemiş kabullenmiş olduğu biçimde giyinmeyi tercih etmektedirler.

Popüler kültür yoluyla yeni giyim tarzları kısa sürede ortaya çıkıp çok farklı tüketici gurupları tarafından tercih edilir olmaktadır. Bu durum ticari açıdan her geçen gün daha da gelişmekte, sektörü dinamik tutmakta ve birçok kesime hitap eder hal almaktadır. Mobilya, otomotiv, beyaz eşya, giyim gibi birçok alanda rekabet ortamı yaratmakta ve ürün çeşitliliğine sebep olmaktadır. Bu amaçla halka daha hızlı ve etkili bir biçimde ulaşabilmek için afişler, billboardlar, reklamlar, TV programları, vitrinler vb. görsel medya araçları devreye girmekte, popüler kültürün etkileri arttırılmaya çalışılmaktadır. Ancak bununla beraber her ürün kısa sürede ortaya çıkıp kısa sürede de geçerliliğini yitirir hal almaktadır. Bu durum ise üreticileri pazara daha hızlı yeni ürünler sunmaya zorlarken, kalitenin düşmesine ve daha fazla tüketen bir toplum haline dönüşmemize yol açmaktadır. Önceleri ihtiyaçtan alınan, yapılan ya da kullanılan birçok eşya, giysi ya da aksesuar artık günümüzde tüketme arzusunun ağır basmasıyla ve sürekli değişim yapma, farklı olma isteğinin güdülenmesiyle var olmaktadır.

Tüketme arzusu toplumlara olağan bir davranış gibi empoze edilmektedir. Popüler kültürün en önemli özelliğinin kısa süre içerisinde benimsenip kısa süre içerisinde de yok olması olduğu için sektörün değişiklikleri yakından takip etmesi ve tüketim güdüsünü sürekli canlı tutması konusunda zorlanmasına yol açmaktadır.

Araştırma, popüler kültürün Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencileri ve bu bölümde eğitim veren öğretim elemanları üzerindeki etkisini belirleyerek, hem öğrenciler hem de öğretim elemanlarının; sosyo ekonomik – kültürel bilgilerini, günlük yaşam alışkanlıklarına ait bilgilerini, giyim alışkanlıklarına ve buna etki eden durumlara ilişkin bilgileri ile tasarım yaparken ve yaptırırken dikkat ettikleri durumlara ait bilgileri tespit etmektir. Ayrıca araştırmada öğrencilerin ve öğretim elemanlarının giyim alışkanlıkları ve

tasarım yaparken/yaptırırken dikkat edilen durumların önem dereceleri arasında anlamlı fark bulunan ve bulunmayan değerleri de belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma; bu alandaki araştırmaların ilki olma özelliğine sahiptir.

Popüler kültür kavramının ne olduğunu, bu kavrama ve popüler kültürün moda tasarımı öğretmenliği bölümündeki öğrencilerin ve bu bölümdeki öğretim elemanlarının üzerindeki etkiyi gündeme getirerek, bu konuda tartışma ortamı yaratabileceği açısından da önemli olduğu düşünülmektedir.

### **1.11. Varsayımlar**

1. Örneklem grubu evreni temsil edebilecek niteliktedir.
2. Araştırmada elde edilecek verilerin geçerliliği ve güvenilirlik derecesi yüksektir.

### **1.12. Sınırlılıklar**

1. Araştırmanın evreni Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümü, örnekleme ise Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümünde okuyan öğrencilerin %74'ü ve bu bölümde derse giren öğretim elemanlarının tamamı ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırmada elde edilen veriler, anket sorularına verilen cevaplarla sınırlı tutulmuştur.
3. Çalışma; popüler kültüre etki eden sosyo-kültürel alışkanlıklardan en temel 5 unsur ile sınırlandırılmıştır (müzik dinleme, tiyatroya gitme, sinemaya gitme, kitap ve moda dergilerini okuma).

### 1.13. Tanımlar

**Kültür:** Tarihi, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanların doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin (TDK, 1992, s.947).

#### **Popüler:**

- Halkın zevkine uygun, halk tarafından tutulan (TDK, 1992, s.1195).
- Çoğunluk tarafından sevilen, seçilen (Erdoğan, 2005, s.33).

**Popüler Kültür:** ‘yaygınca tercih edilen’ ya da ‘çok beğenilen’ anlamındadır (Özbek, 1990, s.84).

**Folk Kültürü:** Tümüyle halkın yaşam biçiminden kaynağını alan bir kültürel etkinlik alanıdır (Bostancı, 2003, s.123).

**Kitle Kültürü:** Popüler kültürün sanayileşmiş hali. Kültür endüstrisi tarafından üretilen ve tüketimi yönlendirilen kültürdür ([www.milliyet.com.tr](http://www.milliyet.com.tr)).

**Tüketim Kültürü:** Kendi değer ve normlarını, hukukunu yaşam tarzını (daha geniş açıdan siyasal yaşam biçimini) ve ekonomisini kendi bütünlüğünde var olan ve kendine özgü bir sistemle yaşayan canlı olgudur ([www.zekaiozdemir.com](http://www.zekaiozdemir.com)).

## 2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Popüler kültürün moda tasarımı öğrencileri ve öğretim elemanları üzerindeki etkilerine yönelik ilgili kaynaklara yönelik literatür taraması yapılmış, ancak doğrudan bu konu ile ilişkili moda tasarımı öğretmenliği alanında bir çalışmaya rastlanmamıştır. Popüler kültür kavramıyla ilişkili benzer alanlarda yapılan çalışmalar ise aşağıda sıralanmaktadır.

Erdoğan (2004) “Popüler Kültürün Ne Olduğu Üzerine” adlı makalesinde; Kitle kültürü içinde ticarî amaçların gerçekleşmesiyle ilgili olarak üretilen ve popülerleştirilen ve dinamik bir görünüm verilen popüler kültür yaratılışından bahsetmektedir. Yazara göre; popülerin en klasik anlamı halka ait olandır. Fakat günümüzde bu kavramın "birçok kişi tarafından sevilen veya seçilen" anlamında da kullanılmakta olduğunu belirtmektedir. Bu anlamla popüler kavramı yönetici etkinliklerin (örneğin müziklerin, TV programlarının, seçimlerin, parlamenter demokrasinin, temsil sisteminin ve tercihlere dayanan kararların) kabul damgası olduğuna dikkat çekmektedir. Popülerin bu egemen kullanılışı ile yeni alanlara taşınarak, yeni ifade biçimlerine dönüştüğüne ve toplumsal sistem için yeni dayanak rolü sağladığına vurgu yapmaktadır. Örneğin popüler TV programı, popüler film yıldızı, popüler sporcu ve genel olarak popüler ve pop kültür gibi” yeni kavramların popüler kültürü yarattığından bahsetmiştir.

Akar (2009) “Popüler Kültür ve Moda” isimli makalesinde; Günümüz kapitalist toplumlarında tüketme isteğinin, üretme isteğinin bir adım önüne geçmiş olduğunu ve böyle bir ortam içerisinde temelinde tüketim kültürünün yattığı popüler kültürün, toplumlara egemen olmaya başladığından bahsetmiştir. Popüler kültürün en önemli özelliği belirli bir süre kullanılıp atılmasından dolayı, böyle bir özelliğin sürekli devingenliğinin sağlandığı ve tüketim güdüsünün sürekli canlı tutulmasına sebep olduğunu savunmaktadır. Popüler kültürün bir yansıması ve aracı olarak düşünülebilecek olan moda olgusunun ise, bireylerin farklı olma güdülerini harekete geçirerek onları tüketime yönlendirmede bir araç olarak kullanıldığından bahsetmiştir.

Sonuç olarak ise; Uluslar arası markaların tüm dünyaya yayıldığını, geleneksel toplumların dahi tüketim alışkanlıklarının değiştiğini, insani ilişkilerin yerini giderek nesnelere ilişkiye bıraktığını ve kitle iletişiminin son derece etkin olduğunu ve bunun sebebinin de toplumu etkileyen etkenlerden biri olan popüler kültürden kaynaklandığını ifade etmiştir.

Yücel (2009) “Popüler Kültürün Sanat Eğitime Etkileri” başlıklı yüksek lisans tezinde, popüler kültürün sanat eğitime etkileri üzerinde durmuştur. Bu çalışma da elde edilen bulgulara göre, Sanat eğitimi veren öğretim elemanlarının ve sanat eğitimi alan öğrencilerin genel olarak sanat eğitiminde popüler kültürden etkilenmedikleri sonucuna ulaşmıştır. Ancak öğrencilerin öğretim elemanlarına göre sanat eğitiminde popüler kültürden daha fazla etkilendikleri sonucuna ulaşmıştır.

Aydoğmuş (2006) “Popüler Kültürün Lise Gençliğine Etkileri” başlıklı yüksek lisans tezinde, popüler kültürün lise gençliğine etkileri üzerinde durmuştur. Bu çalışma da elde edilen bulgulara göre, öğrenimlerine devam eden gençlerin ailelerinin sosyo-ekonomik düzeyleri ve televizyon izleme alışkanlıklarıyla bu gençlerin popüler kültür değer yargılarını benimseme, tüketim alışkanlıkları ve gelecekte bekledikleri arasında ilişkiler olduğunu ortaya koymuştur.

Pektaş (2006) “Moda ve Postmodernizm” başlıklı doktora tezinde, moda ve postmodernizm konusuna yönelmiş ve bu iki olgunun ilişkisini problem olarak ele almıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, tarih boyunca tüm dünya kültürlerinde giyimin akla aykırı pek çok örneğine rastlamanın mümkün olduğuna dikkat çekmiştir. Ancak bedenen çalışan insanlarda giysilerde işlevsellik ağır bastığından da söz etmiştir. Postmodern zamanlarda giysilerde, günlük hayatta bir taraftan gerçek anlamda işlevselleşirken, diğer taraftan tarihin her döneminden, her kültürden her şeyi çekip alıp tekrar tekrar üretildiği bir tarz bolluğu olduğunu savunmuştur.

Akyol (2007) “‘Stil İkonu’ Olgusunun Tekstil Modası Açısından İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, çağımızın en popüler sözcüklerinden biri olan ‘stil ikonu’ olgusunu tekstil modası açısından incelemiştir. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, stil ikonu olgusunun moda sektöründeki yerinin öneminin önemli olduğundan bahsetmiştir.

Bu önem bazen moda öncüsü olmaları, bazen modayı geniş kitlelere yaymaları, bazen de markaların daha çok satış yapmalarını sağladığı görüşündedir. Çalışmada bu olgunun, kraliçelerden film yıldızlarına ve müzisyenlere kadar nasıl genişlediği ve insanların her dönem onları nasıl takip ve taklit ettiklerini örneklerle açıklamıştır. Bu konuda örnek olarak popüler kültürün yarattığı stil ikonlarını, bu olgunun ilk öncüleri olan sinema ve müzik yıldızlarını esas almıştır.

Sağocak (2007) “Tasarımın Sosyo-Kültürel Boyutu” adlı makalesinde, tasarımın nesnelere, tekniğin ve kültürün birleşiminden doğan ve insan hayatını şekillendiren ürünler olduğundan bahsetmiştir. Bu çalışma da, zanaat döneminden endüstri dönemine; post-endüstriyel dönemden günümüz bilgi toplumuna gelen süreçte tasarım nesnelere üstlendiği sosyo-kültürel rolleri, değişen anlamları, üretim ve tüketime dayalı ekonomik ilişkileri, küresel kültür politikalarını, teknolojik gelişmeleri, değişen toplumsal davranışları ve yaşam biçimlerini irdelenmektedir. Yaşanan kültür krizinin olumsuz etkilerine dikkat çekilmeye çalışılarak, tasarım nesnelere yaşamlarımızdaki anlam boyutu tartışılmaktadır.

Erdoğan (2004) “Popüler Kültürün Ne Olduğu Üzerine” adlı makalesinde; Yaşamın hangi anını, yerini, zamanını ve ifade şeklini alırsa alsın, popüler kültürün içeriğinin (neyin nerede ve nasıl üretileceği) üretim ve kültür endüstrileri tarafından belirlendiğinden bahsetmektedir. Ama popüler kültürün bu endüstrilerin ve ürünlerin toplamı olmadığını; bunların ve toplumun bütününün sürekli etkileşiminin bir ürünü olduğunu ifade etmiştir. Bu etkileşimde popüler kültür içerisinde üretim araçları ve örgütlü üretim ilişkilerinin egemenliği ellerinde tutmaları nedeniyle belli bir sınıf belirleyici ve yönetici konumunda olduğundan bahsetmiştir.

### 3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren örneklem, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilecektir.

#### 3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama Modeli; “Geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır” (Karasar, 1994, s.77).

Yönteme ilişkin veriler, literatür taraması ve bilgi toplama formu ile elde edilmiştir. Bu araştırmada, popüler kültürün moda tasarımı öğretmenliği bölümünde okuyan öğrenciler ve bu bölümde derse giren öğretim elemanları üzerindeki etkilerini belirleme yönelik çalışılmıştır. Bu yönüyle araştırma betimsel bir nitelik taşımaktadır.

Araştırmada veri toplamak için en uygun yöntemin bir anket çalışması olacağına karar verilmiş ve bu karar doğrultusunda geliştirilen anket öğrencilere ve öğretim elemanlarına uygulanmıştır. Anket formları fakülteadaki moda tasarımı öğrencilerinin ulaşılabilinen %74'üne ve bu alanda eğitim veren öğretim elemanlarının tamamına uygulanmıştır.

#### 3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, örneklemine ise Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümünde okuyan öğrenciler ile bu bölümde derse giren öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Örneklem; araştırma sonuçlarına daha iyi etki edeceği düşünülerek evreni temsil eden öğrencilerin tesadüfi örneklem yöntemiyle ulaşılan %74' üne (252 adet), öğretim elemanlarının ise sayılarının sınırlı olması nedeniyle tamamına (28 adet) uygulanmıştır. Moda Tasarım Öğretmenliği Bölümünde derse giren öğretim elemanlarını; Moda Tasarımı Eğitimi Anabilim Dalından 12, Giyim Endüstrisi Eğitimi Anabilim Dalından 12 ve Mesleki Resim Anabilim Dalından 4 öğretim elemanı oluşturmaktadır.

### 3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada, veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırmanın amacına yönelik hazırlanan anketin güvenilirliğini ölçmek amacıyla öğretim elemanlarına ve öğrencilere uzman görüşü alınarak düzenlenmiş anket formu uygulanmıştır.

Öğrencilere uygulanan anket 5 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm de genel bilgileri elde etmeye ilişkin sorular, ikinci bölümde sosyo-ekonomik-kültürel alışkanlıkları belirlemeye ilişkin sorular bulunmaktadır. Üçüncü bölümde günlük yaşam alışkanlıklarını ölçmeye ilişkin sorular, dördüncü bölümde giyim alışkanlıklarını ve buna etki eden durumları ölçmeye ilişkin sorular ve son olarak beşinci bölümde ise tasarım yaparken dikkat edilen durumların önem derecelerini ölçmeye ilişkin sorular yer almıştır.

Anket çalışmasının ilk aşamasında 40 öğrenci üzerinde pilot uygulama yapılmıştır. Anket sorularının geçerliliğini anlamak ve ölçeklendirilmiş soruların ölçek madde güvenilirliğini ortaya koymak amacıyla bu 40 öğrenciye pilot uygulama uygulanmıştır. Ankette bulunan sorularda geçerlilik güvenilirlik durumu itibariyle bütün maddelerin işlenebilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan uygulama sonucu öğrencilerin sorular üzerinde anlayamadığı bölümler yeniden düzenlenmiştir. pilot uygulamanın Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) istatistiği = 0,74 bulunmuş, madde geçerliliği sağlanmıştır.

Çalışmanın ikinci aşamasında ön test sonucunda yapılan iyileştirmelerden sonra son test uygulaması ile 252 öğrenciye anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Bu sayı evrenin % 74'ünü temsil etmektedir.

Üçüncü bölümde yer alan giyim alışkanlıklarını ve buna etki eden durumları ölçmeye ilişkin sorularda; giyim tarzlarına ilişkin davranışlar maddelenerek verilmiş ve her davranışın karşısına 3'lü derecelendirme ölçeği konulmuştur. Ölçekte kullanılan derecelendirmeler; Evet (3), Bazen (2), Hayır (1) şeklindedir. Beşinci bölümde yer alan tasarım yaparken dikkat edilen durumların önem derecelerini ölçmeye ilişkin sorular ise 5'li likert derecelendirme ölçeği ile ölçeklendirilmiştir. Ölçekte kullanılan derecelendirmeler; Çok Önemli (5), Önemli (4), Kısmen Önemli (3), Az Önemli (2) ve Önemsiz (1) şeklinde puanlanmıştır.

Hem giyim alışkanlıklarını ve buna etki eden durumları ölçmeye ilişkin sorular ölçeğinde hem de tasarım yaparken dikkat edilen durumların önem derecelerini ölçmeye ilişkin sorular ölçeğinde ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliğini kanıtlamak amacıyla Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) istatistiği kullanılmıştır. Cronbach Alfa Katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme ölçütü;

$0.00 \leq \alpha < 0.40$  ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha < 0.60$  ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0.60 \leq \alpha < 0.80$  ise ölçek oldukça güvenilirdir.

$0.80 \leq \alpha < 1.00$  ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir (Özdamar, 2002:673).

Öğrencilere uygulanan anketin öğrencilerin tasarım yaparken dikkat ettiği durumların önem derecesini ölçen ölçekli soruları için Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) istatistiği = 0.885 olarak hesaplanmıştır. Benzer şekilde öğrencilerin giyim üzerine bilgilerini ölçen ölçekli soruları için Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) istatistiği = 0.767 olarak hesaplanmıştır. Bulunan bu sonuçlara göre ankette kullanılan ölçekli maddelerin geçerlilik ve güvenilirlik test sınavında güvenilirliği ispatlanmıştır.

Tablo 1'de elde edilen sonuçlara göre öğrenciler için ankette kullanılan ölçekli maddelerinin geçerlilik ve güvenilirlik analiz sonuçları sunulmuştur.

**Tablo 1.Öğrenciler İçin: Giyim Alışkanlıklarını ve Buna Etki Eden Durumlar İle Tasarım Yaparken Dikkat Edilen Durumları Ölçmeye İlişkin Sorulara Ait Madde Geçerlilik/Güvenilirlik Analizi Sonuçları**

<b>Ölçek Maddeleri</b>	<b>Cronbach Alpha</b>
T1. Giysinizi yıpranana kadar kullanır mısınız?	0.785
T1. Arkadaş çevreniz giyim tarzınızı etkiler mi?	0.753
T1. İkamet ettiğiniz yer giyim tarzınızı etkiler mi?	0.755
T1. Aileniz giyim tarzınızı etkiler mi?	0.756
T1. Televizyondaki moda kanallarını izler misiniz?	0.750
T1. Modayla ilgili filmler izler misiniz?	0.755
T1. Modayla ilgili kitaplar okur musunuz?	0.754
T1. Her yıl moda günlerini takip eder misiniz?	0.757
T1. Giysi seçimi yaparken modayı takip eder misiniz?	0.747
T1. Giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına dikkat eder misiniz?	0.757
T1. Modası geçmiş giysi giyer misiniz?	0.793
T1. Giysi seçimi yaparken TV programlarından, etkilenir misiniz?	0.743
T1. Giysi seçimi yaparken film karakterlerinden etkilenir misiniz?	0.747
T1. Giysi seçimi yaparken reklamlardan etkilenir misiniz?	0.747
T1. Müzik tercihiniz giyim tarzınızı etkiler mi?	0.769
T1. Güncel olaylar giysi seçiminizi etkiler mi?	0.759
T1. Giysilerinizi değişen popüler kültür öğelerine göre yeniden düzenler misiniz?	0.750
T1. Giysi seçimi yaparken moda akımlarına göre giysi seçer misiniz?	0.747
T1. Popüler kültüre göre giyinmek sizce giysi seçiminde önemli midir?	0.758
T1. Çizdiğiniz tasarımların yaratıcı olması (daha önce hiç denenmemiş detay ve fikirler taşıması)	0.885
T1. Tasarımların üretime uygun olması	0.888
T1. Tasarımların giyilebilir olması (günün zevk ve beğenilerini taşıması)	0.887
T1. Tasarımın günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanması	0.882
T1. Tasarım yapılırken esinlenen kaynağın güncelliği	0.877
T1. Tasarım yapılırken esinlenen temanın güncelliği	0.877
T1. Tasarım yapılırken tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olması	0.883
T1. Tasarım yapılırken kullanılacak kumaşların güncelliği	0.880
T1. Tasarım yapılırken hazırlanacak renk panosunun güncelliği	0.873
T1. Tasarım yapılırken hazırlanacak olan hikâye panosunun güncel izler taşıması	0.876

<b>Ölçek Maddeleri</b>	<b>Cronbach Alpha</b>
T1. Tasarımı yapılan giysiye yönelik fikir çizimlerinin güncel izler taşıması	0.877
T1. Tasarımı yapılan giysiye ait aksesuar çizimlerinin güncel izler taşıması	0.878
T1. Müzik tercihine ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtmak	0.879
T1. Okuduğu kitap türlerine ait fikirleri tasarımlar üzerine yansıtmak	0.878
T1. Okuduğu moda dergilerinin görüş ve fikirlerini tasarımlar üzerine yansıtmak	0.879
T1. İzlediği filmlerin yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	0.878
T1. Güncel olayların yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	0.877
T1. Moda akımlarının yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	0.878
T1. Kendi çevrenizde gelişen küçük çaplı moda akımlarını tasarımlarına yansıtmak	0.878

Tablo 1 incelendiğinde; ölçekte yer alan tüm madde soruların Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) test istatistiği değerlerinin yüksek derecede güvenilir sınır değerleri arasında yer aldığı, bu sebeple bu maddelerin hepsinin geçerlilik/güvenilirlik test sonuçlarını sağladığı söylenebilir.

Çalışmada öğretim elemanlarına uygulanan anket çalışması ise 6 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde genel bilgileri elde etmeye ilişkin sorular, ikinci bölümde sosyo ekonomik-kültürel alışkanlıkları ölçmeye ilişkin sorular bulunmaktadır. Üçüncü bölümde günlük yaşam alışkanlıklarını ölçmeye ilişkin sorular ve dördüncü bölümde medya unsurlarının öğrencileri yönlendirmedeki etkisini ölçmeye ilişkin sorular bulunmaktadır. Beşinci bölümde giyim alışkanlıkları ve buna etki eden durumları ölçmeye ilişkin sorular ve son olarak altıncı bölümde de öğretmenlerin öğrencilere tasarım yaptırırken dikkat ettikleri durumların önem derecelerini ölçmeye ilişkin sorular yer almıştır.

Dördüncü bölümde yer alan öğretim elemanlarının müzik, tiyatro, gazete vb. medya unsurlarının öğrencileri yönlendirmelerindeki etkisine ait sorularda; medya unsurlarına ilişkin davranışlar maddelenerek verilmiş ve her davranışın karşısına 3'lü derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Ölçekte kullanılan derecelendirmeler; Evet (3), Bazen (2), Hayır (1) şeklindedir. Beşinci bölümde yer alan öğretim elemanlarının giyim alışkanlıklarına ait sorularda; giyim tarzına ilişkin davranışlar maddelenerek verilmiş ve her davranışın karşısına 3'lü derecelendirme ölçeği konulmuştur. Bu bölümdeki

derecelendirme ölçeği de dördüncü bölümde olduğu gibi kullanılmıştır. Altıncı bölümde yer alan öğretmenlerin öğrencilere tasarım yaptırırken dikkat ettikleri durumların önem derecelendirmeler ise 5'li likert derecelendirme ölçeği ile ölçeklendirilmiştir. Ölçekte kullanılan derecelendirmeler; Çok Önemli (5), Önemli (4), Kısmen Önemli (3), Az Önemli (2) ve Önemsiz (1) şeklinde puanlanmıştır.

Öğretim elemanlarına uygulanan anketin öğrencileri medya unsurlarına yönlendirmesindeki etkisini ölçen ölçekli sorular için Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) istatistiği = 0.845, öğretmenlerin giyim üzerine bilgilerini ölçen ölçekli soruları için Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) istatistiği = 0.842 hesaplanmıştır. Benzer şekilde öğrencilere tasarım yaptırırken dikkat ettikleri durumlarının önem derecesini ölçen ölçekli soruları için Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) istatistiği = 0.849 olarak hesaplanmıştır. Bulunan bu sonuçlara göre ankette kullanılan ölçekli maddelerinin geçerlilik ve güvenilirlik test sınavında güvenilirliği ispatlanmıştır.

Tablo 2'de elde edilen sonuçlara göre öğretim elemanları için ankette kullanılan ölçekli maddelerinin geçerlilik ve güvenilirlik analiz sonuçları sunulmuştur.

**Tablo 2. Öğretim Elemanları İçin: Giyim Alışkanlıklarını ve Buna Etki Eden Durumlar İle Tasarım Yaparken Dikkat Edilen Durumları Ölçmeye İlişkin Sorulara Ait Madde Geçerlilik/Güvenilirlik Analizi Sonuçları**

Ölçek Maddeleri	Cronbach Alpha
T2. Öğrencilere tasarım yaptırırken, dinlediğiniz müzik tarzı öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?	0.852
T2. Öğrencilere tasarım yaptırırken, izlediğiniz sinema filmleri öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?	0.801
T2. Öğrencilere tasarım yaptırırken, izlediğiniz tiyatro oyunları öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?	0.818
T2. Öğrencilere tasarım yaptırırken, okuduğunuz kitaplar öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?	0.820
T2. Öğrencilere tasarım yaptırırken, okuduğunuz moda dergileri öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?	0.821
T2. Katıldığımız sergi, defile gibi etkinlikler öğrencileri yönlendirmenizde etkili olmaktadır?	0.839

<b>Ölçek Maddeleri</b>	<b>Cronbach Alpha</b>
T2. Öğrencilere tasarım yaptırırken, güncel olaylar öğrencileri yönlendirmede etkili olmakta mıdır?	0.827
T2. Hızla değişen popüler kültür kavramı öğrencileri yönlendirmenizde etkili olmakta mıdır?	0.835
T2. Giysinizi yıpranana kadar kullanır mısınız?	0.866
T2. Arkadaş çevreniz giyim tarzınızı etkiler mi?	0.829
T2. İkamet ettiğiniz yer giyim tarzınızı etkiler mi?	0.818
T2. Aileniz giyim tarzınızı etkiler mi?	0.837
T2. Televizyondaki moda kanallarını izler misiniz?	0.849
T2. Modayla ilgili filmler izler misiniz?	0.842
T2. Modayla ilgili kitaplar okur musunuz?	0.845
T2. Her yıl moda günlerini takip eder misiniz?	0.849
T2. Giysi seçimi yaparken modayı takip eder misiniz?	0.830
T2. Giysi seçimi yaparken markaya dikkat eder misiniz?	0.843
T2. Giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına dikkat eder misiniz?	0.823
T2. Giysi seçimi yaparken TV programlarından etkilenir misiniz?	0.823
T2. Giysi seçimi yaparken film karakterlerinden etkilenir misiniz?	0.830
T2. Giysi seçimi yaparken reklâmlardan etkilenir misiniz?	0.837
T2. Müzik tercihiniz giyim tarzınızı etkiler mi?	0.830
T2. Güncel olaylar giysi seçiminizi etkiler mi?	0.831
T2. Giysilerinizi değişen popüler kültür öğelerine göre yeniden düzenler misiniz?	0.819
T2. Giysi seçimi yaparken değişen moda akımlarına göre giysi tercihi yapar mısınız?	0.821
T2. Popüler kültüre göre giyinmek sizce giysi seçiminde önemli midir?	0.829
T2. Tasarımların yaratıcı olması (daha önce hiç denenmemiş detay ve fikirler taşıması)	0.854
T2. Tasarımların üretime uygun olması	0.853
T2. Tasarımların giyilebilir olması (günün zevk ve beğenilerini taşıması)	0.853
T2. Tasarımın günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanması	0.842
T2. Tasarım yapılırken esinlenen kaynağın güncelliği	0.844
T2. Tasarım yapılırken esinlenen temanın güncelliği	0.843
T2. Tasarım yapılırken tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olması	0.851
T2. Tasarım yapılırken kullanılacak kumaşların güncelliği	0.822
T2. Tasarım yapılırken hazırlanacak renk panosunun güncelliği	0.824
T2. Tasarım yapılırken hazırlanacak olan hikâye panosunun güncel izler taşıması	0.835
T2. Tasarımı yapılan giysiye yönelik fikir çizimlerinin güncel izler taşıması	0.831

<b>Ölçek Maddeleri</b>	<b>Cronbach Alpha</b>
T2. Tasarımı yapılan giysiye ait aksesuar çizimlerinin güncel izler taşıması	0.836
T2. Müzik tercihinize ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtmak	0.853
T2. Okuduğunuz kitap türlerine ait fikirleri tasarımlar üzerine yansıtmak	0.847
T2. Okuduğunuz moda dergilerindeki görüş ve fikirlerin tasarımlar üzerine yansıtmak	0.837
T2. İzlediğiniz filmlerin yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	0.847
T2. Güncel olayların yarattığı etkileri öğrencinin tasarımlarına yansıtmak	0.840
T2. Moda akımlarının yarattığı etkileri öğrencinin tasarımlarına yansıtmak	0.845
T2. Kendi çevrenizde gelişen küçük çaplı moda akımlarını öğrencinin tasarımlarına yansıtmak	0.837

Tablo 2 incelendiğinde; ölçekte yer alan tüm madde soruların Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) test istatistiği değerlerinin yüksek derecede güvenilir sınır değerleri arasında yer aldığı, bu sebeple bu maddelerin hepsinin geçerlilik/güvenilirlik test sonuçlarını sağladığı söylenebilir.

### **3.4. Verilerin Analizi**

Elde edilen Cronbach Alpha ( $\alpha$ ) değerleri sonucunda anketteki ölçekli maddelerinin geçerlilik ve güvenilirlik test sınavında geçerliliği kanıtlanmış, anlaşılma zorluk oluşturduğu düşünülen sorular üzerinde düzeltmeler yapılarak uzman kişilerinde görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenip hazırlanmıştır.

Çoğaltılarak uygulanan anketler; SPSS v.18 (Statistical Packages for Social Science) paket programından yararlanılarak bilgisayar ortamına aktarılıp sonuçlar analiz edilmiştir. Bulguların frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Giyim alışkanlıkları ve buna etki eden durumlara ilişkin dağılım bilgilerinin öğretim elemanları ve öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığı bağımsız gruplarda t testi ile kontrol edilmiştir.

## 4. BULGULAR VE YORUM

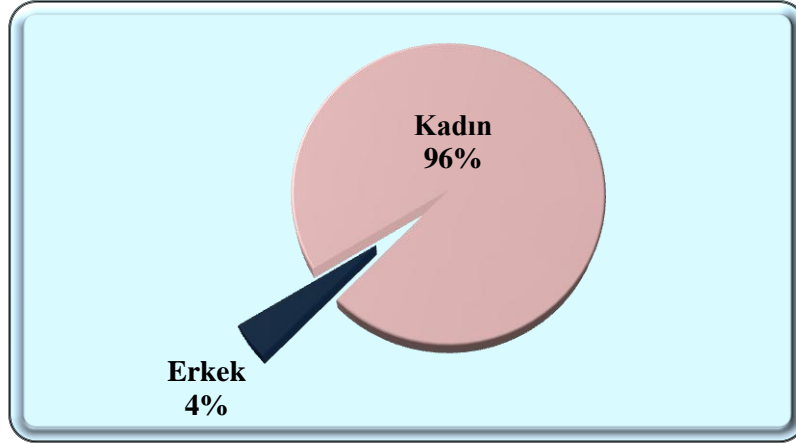
Popüler kültürün moda tasarımı öğretmenliği bölümünde okuyan öğrenciler ve bu bölümde eğitim veren öğretim elemanları üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlayan çalışmanın bu bölümünde; çalışmanın hedefine ulaşmak için örneklem grubuna uygulanan anketlerden elde edilen veriler istatistiksel değerlendirmeye tabi tutularak grafikler ve tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

Öğrencilere ve öğretim elemanlarına olmak üzere iki gruba yöneltilen anket formlarından öncelikle öğrenciler için hazırlanan anket formunun elde edilen verileri aşağıda sunulmuştur.

### 4.1. Öğrencilerin Genel Bilgileri

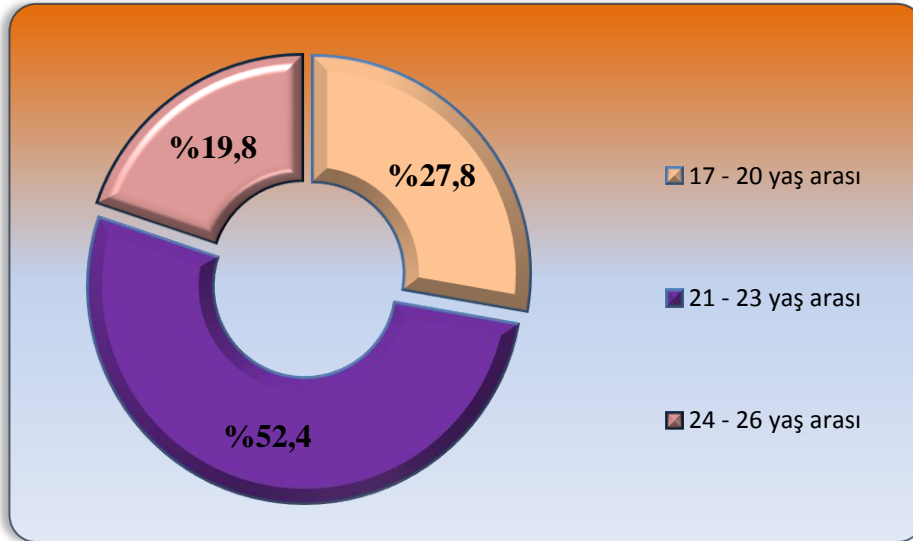
Bu bölümde Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde okuyan ve örnekleme oluşturan öğrencilerin genel bilgilerini (demografik) elde etmeye ilişkin sorulara yer verilmiştir. Veriler Grafik 1, Grafik 2 ve Grafik 3'te sunulmuştur.

**Grafik 1. Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımları**



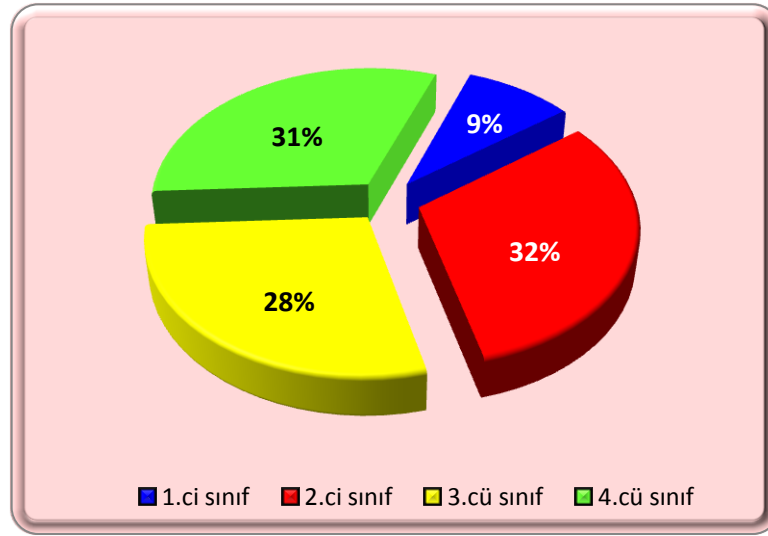
Grafik 1. İncelendiğinde örnekleme oluşturan 252 öğrencinin %96'sını (242 adet) kız öğrenciler, % 4'ünü ise (10 adet) ile erkek öğrencilerin oluşturduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen verilerden örneklemin büyük çoğunluğunu kız öğrencilerin oluşturulduğu görülmektedir. Bu durum tesadüfi olmayıp, bölümü tercih edenlerin daha çok kız öğrenciler olmasından kaynaklanmaktadır.

**Grafik 2. Öğrencilerin Yaş Dağılımları**



Grafik 2'ye göre örnekleme oluşturan ve Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin yaş ortalamasının yoğunluk olarak 21-23 yaş grubunda olduğu anlaşılmaktadır (%52,4). Ankette bulunan 27 yaş ve üstü seçeneği işaretlenmediği için bu grup grafikten çıkarılmıştır.

**Grafik 3. Öğrencilerin Devam Ettikleri Sınıf Dağılımları**

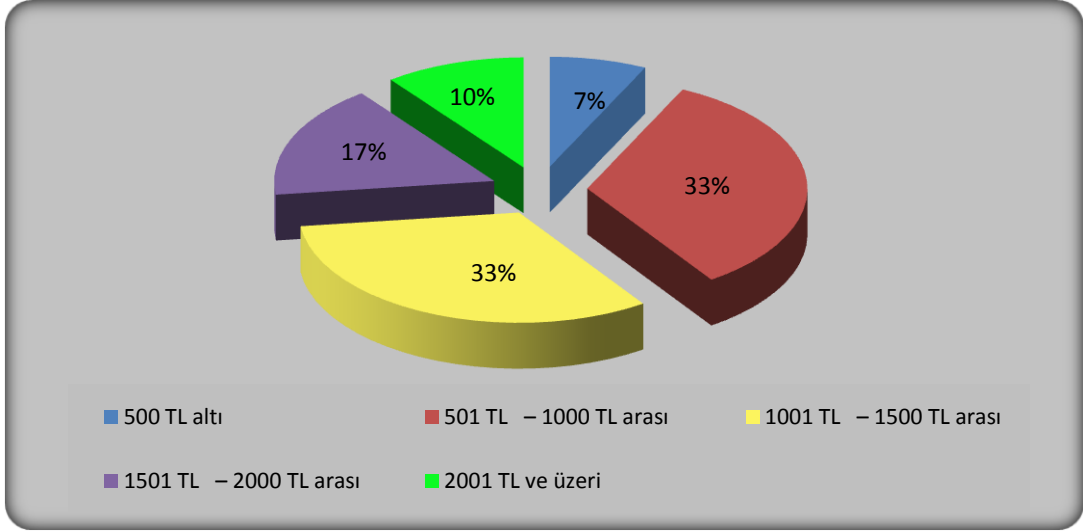


Grafik 3’de anket uygulanan öğrencilerin sınıf dağılımları yer almaktadır. Yoğunluk 2.sınıf öğrencilerinde olmakla beraber 4. ve 3. sınıflarda da 2. sınıfa çok yakın sayıda öğrenciye ulaşıldığı anlaşılmaktadır. 1. sınıfların sayısının az olmasının nedeni ise 2010-2011 öğretim yılında uygulanan yeni sisteme göre bölüme yeni alınan öğrenci sayılarının diğer yıllara oranla %70 azaltılmış olmasıdır.

#### **4.2. Öğrencilerin Sosyo Ekonomik – Kültürel Durum Bilgileri**

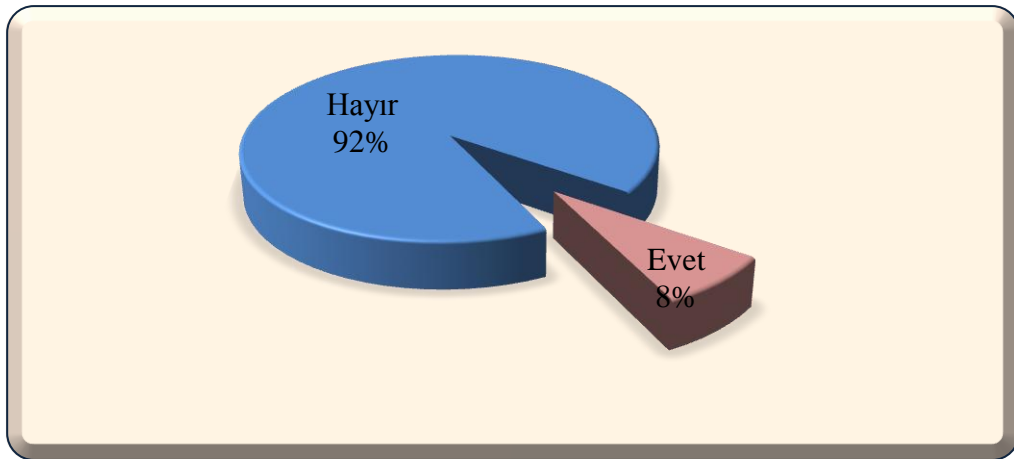
Anket formunun ikinci bölümünde örnekleme oluşturan öğrencilerin sosyo ekonomik – kültürel durum bilgilerini elde etmeye ilişkin sorular yer almaktadır. Bu bölüme ait bilgiler; Grafik 4 ile Grafik 10 arasındadır. Öğrencilerin aylık evlerine giren net gelir dağılımları Grafik 4’de, herhangi bir işte çalışıp çalışmama durumları Grafik 5’de, babalarının öğrenim durumlarının dağılımları Grafik 6’da, annelerinin öğrenim durumlarının dağılımları Grafik 7’de verilmiştir. Çocukluklarının geçtiği yer Grafik 8’de, aileleriyle birlikte aynı evde kalıp kalmama durumlarının dağılımı Grafik 9’da ve sosyal iletişim açısından kendilerini yeterli bulup bulmamalarının değerlendirilmesi durumu Grafik 10’da sunulmuştur.

**Grafik 4.Öğrencilerin Evlerine Giren Aylık Net Gelir Dağılımları**



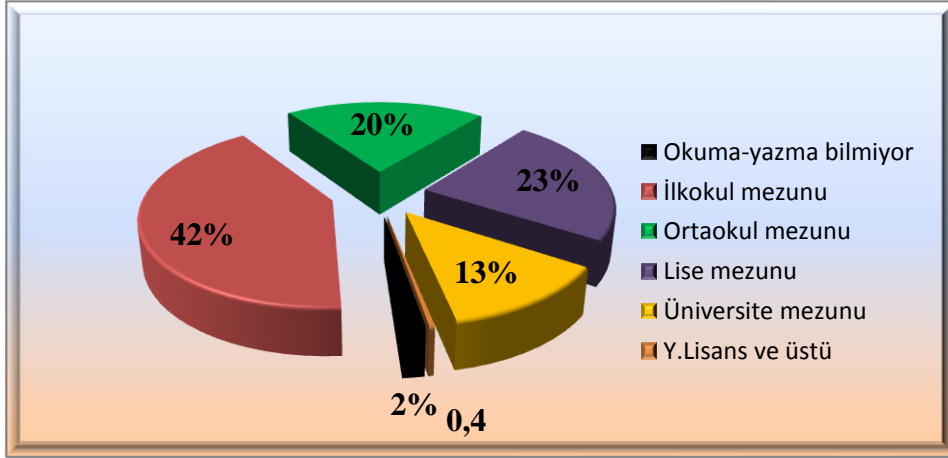
Grafik 4'e göre; aylık eve giren net gelir dağılımı incelendiğinde örneklemin büyük çoğunluğunun % 33 ile 1001TL - 1500TL ve 501TL - 1000TL arasında bir gelir dağılımına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin ailelerinin orta gelir grubunda olduğunu düşündürmektedir.

**Grafik 5. Öğrencilerin Özel Sektörde Çalışma Durumları**



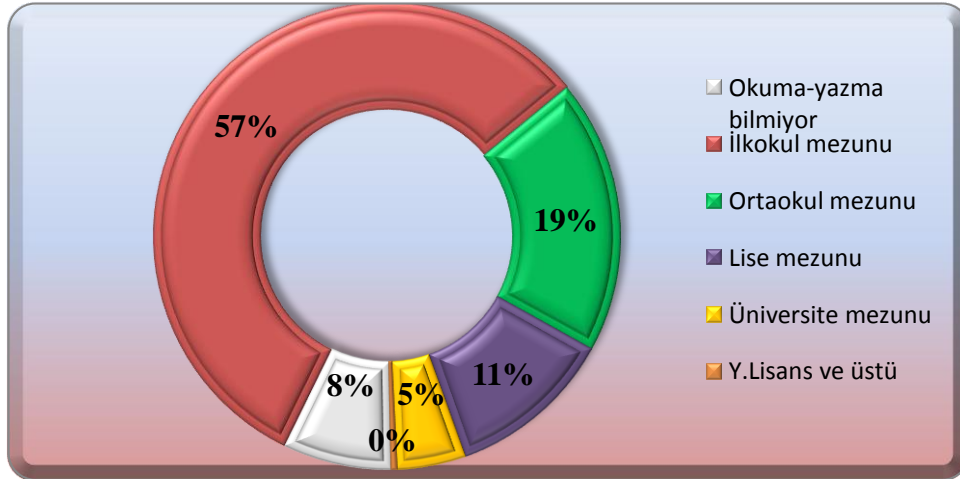
Grafik 5 incelendiğinde, elde edilen verilerden örneklemin çoğunluğunu çalışmayan öğrenci grubunun oluşturduğu anlaşılmaktadır. Örnekleme göre çalışan grup sayısı tüm grup içerisinde sadece %8 ile 20 kişidir. Çalışmayan öğrenci sayısının ise örneklemin %92'sini oluşturduğu (232 kişi) dikkat çekmektedir.

**Grafik 6. Öğrencilerin Babalarının Öğrenim Durumlarına Ait Dağılımları**



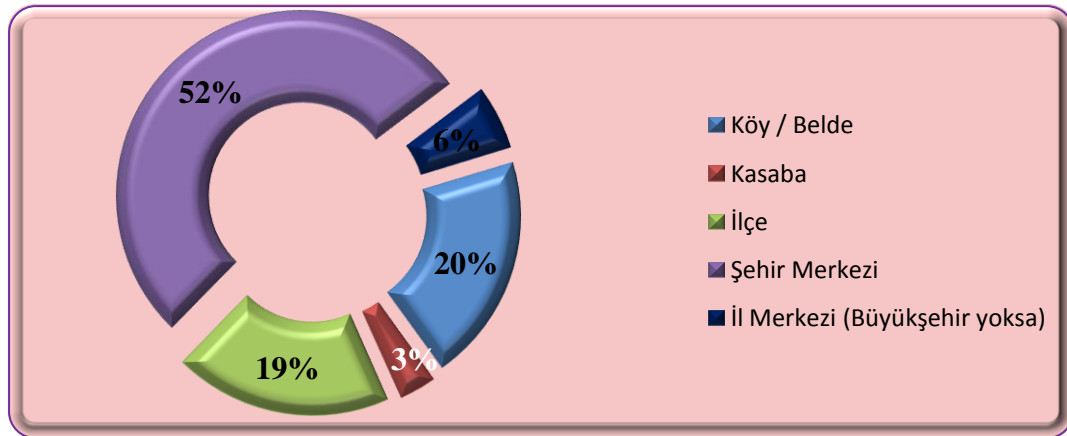
Grafik 6’da örnekleme oluşturan öğrencilerin babalarının öğrenim durumlarına ilişkin dağılım bilgileri yer almaktadır. Grafiğe göre bu dağılımda ilkököl mezunu babaların çoğunlukta olduğu, (%42) en az oranı ise yüksek lisans mezunu babaların oluşturduğu tespit edilmiştir (%0,4).

**Grafik 7. Öğrencilerin Annelerinin Öğrenim Durumlarına Ait Dağılımları**



Grafik 7 incelendiğinde örnekleme oluşturan öğrencilerin annelerinin öğrenim durumlarına ait dağılımlar içerisinde en fazla yoğunluğu ilkököl mezunu anneler oluştururken, (%57) bu sırayı ortaokul (%19) ve lise mezunu anneler takip etmektedir (%12). Babaların öğrenim durumlarının dağılımında olduğu gibi annelerin de öğrenim durumlarının dağılımında en düşük dağılımın, yüksek lisans ve üstünde olduğu görülmektedir (%0,4).

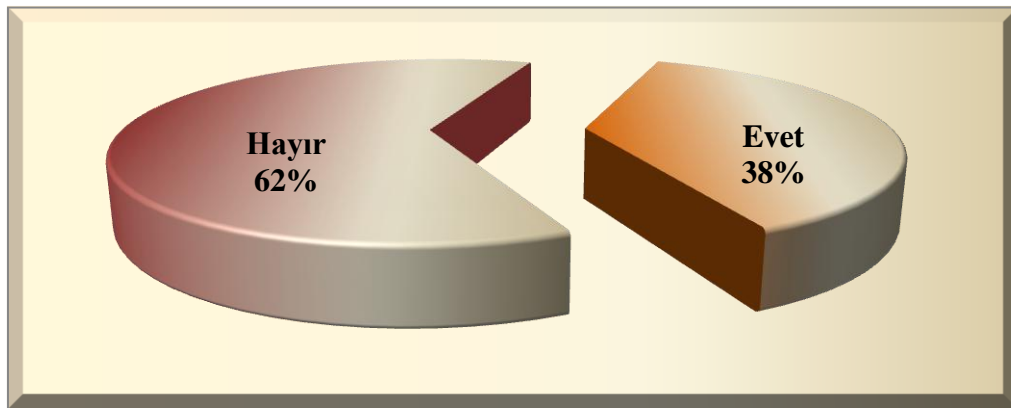
**Grafik 8. Öğrencilerin Çocukluklarının Geçtiği Yerlerin Dağılımları**



Grafik 8’de öğrencilerin çocukluk dönemlerini geçirdiği yerleri gösteren grafik incelendiğinde; örneklemin büyük çoğunluğunun (% 52,4) çocukluk dönemlerinin şehir merkezlerinde geçtiği anlaşılmaktadır. Bu durumu sırasıyla köy/belde, ilçe, il merkezi (büyükşehri olmayan) ve kasabalar takip etmektedir.

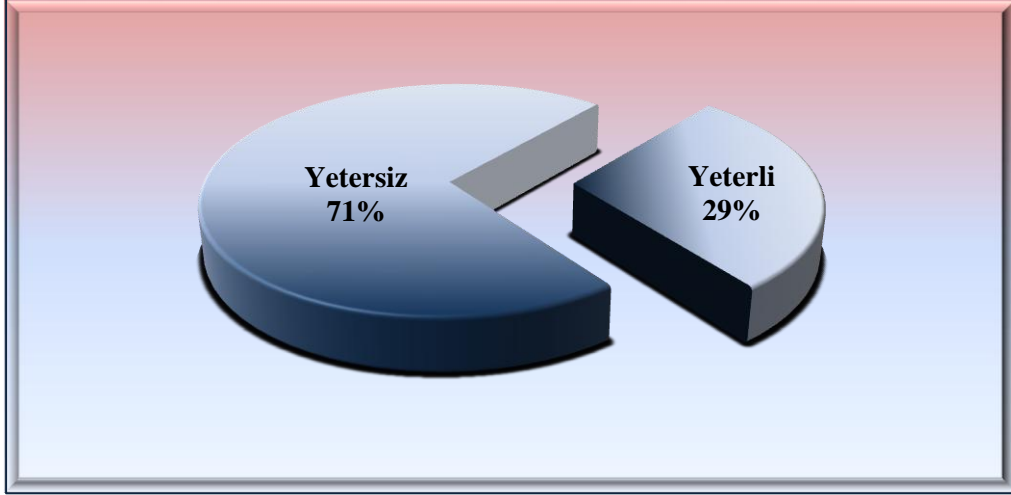
Elde edilen verilerden örneklemin büyük bir oranının şehir merkezlerinde yaşamlarını geçirmeleri popüler kültürün etki alanına daha fazla girmelerine olanak sağladığını düşündürmektedir.

**Grafik 9. Öğrencilerin Aileleriyle Birlikte Yaşama Durumlarının Dağılımları**



Grafik 9’a göre elde edilen verilerden öğrencilerin çoğunluğunun (157 kişi) aileleriyle birlikte yaşamadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Anket uygulanırken öğrencilerin çoğu bu soru üzerinde ailelerinin farklı şehirlerde olduğu için kendilerinin yurtlarda ya da öğrenci evlerinde kaldıklarını bu sebeple de ailelerinden ayrı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

**Grafik 10. Sosyal Faaliyetler Açısından Kendini Yeterli Bulabilme Durumlarının Dağılımı**



Grafik 10 incelendiğinde ankete katılan 252 öğrencilerin yoğunluk olarak (%71) kendilerini sosyal faaliyetler açısından yeterli görmedikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerle yapılan sözlü görüşmelerde bu durumunun sebebinin, derslerin yoğun olması ve verilen ödevlerin fazlalığından dolayı kendilerine zaman ayıramamaları olarak ifade edilmiştir.

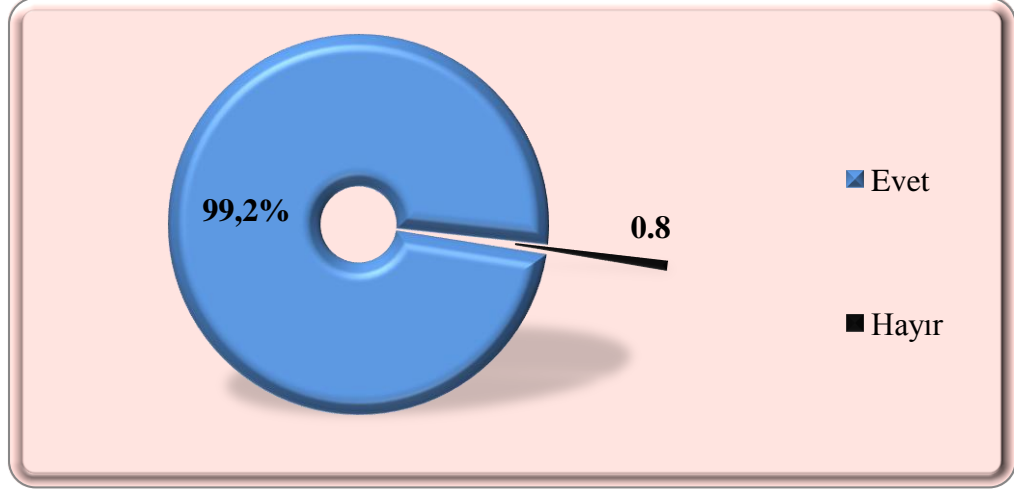
#### 4.3. Öğrencilerin Günlük Yaşam Alışkanlıklarına Ait Bilgiler

Anket formunun üçüncü bölümünde günlük yaşam alışkanlıklarını ölçmeye ilişkin sorular yer almaktadır. Bu bölüme ait bilgiler; Grafik 11-a ile Grafik 15-b arasında sunulmuştur. Öğrencilerin müzik dinleme durumları Grafik 11-a, hangi müzikleri ağırlıklı dinlemeyi tercih ettikleri Grafik 11-b, tiyatroya gitme durumları Grafik 12-a, tiyatroya ne kadar sıklıkla gittikleri Grafik 12-b, sinemaya gitme durumları Grafik 13-a, sinemaya ne kadar sıklıkla gittikleri Grafik 13-b, kitap okuma oranları Grafik 14-a, hangi kitap türlerini okumayı tercih ettikleri Grafik 14-b, moda dergileri okuma oranları Grafik 15-a ve hangi moda dergilerini okumayı tercih ettikleri Grafik 15-b'de yer almaktadır.

Bu bilgiler doğrultusunda öğrencilerin günlük yaşamlarında okul dışında kendileri için ayırdıkları zamanları değerlendirirken yöneldikleri farklı ilgi alanları tespit edilmiştir.

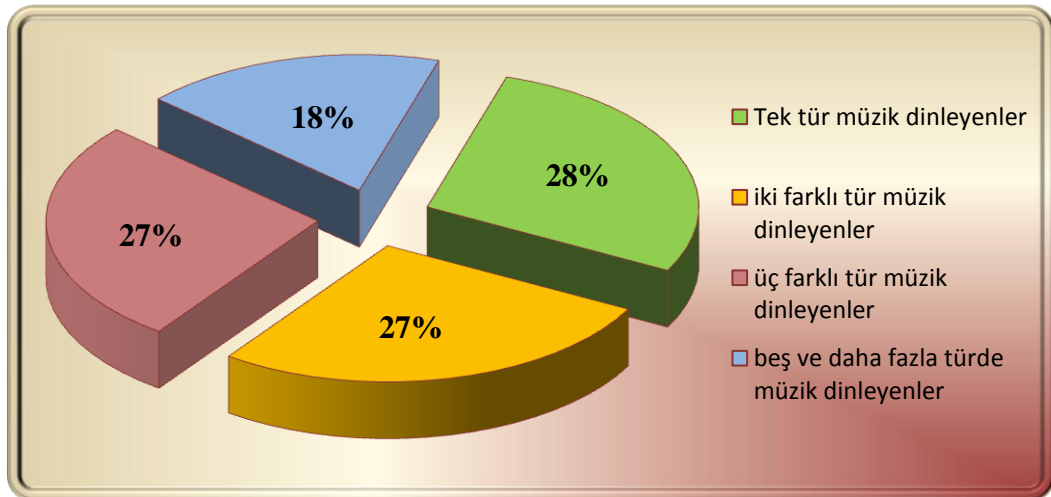
### Grafik 11-a. Öğrencilerin Müzik Dinleme Durumlarına İlişkin Dağılımları

Grafik 11-a' da öğrencilere müzik dinleyip dinlememe durumları sorulmuş, elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.



Grafik 11-a' da örneklemini temsil eden öğrencilerin tamamına yakın oranını müzik dinlediği sonucuna ulaşılmıştır. Anketi cevaplayan öğrencilerin sadece %8'lik kısmı yani örneklem üzerinden sadece 2 kişinin müzik dinlemediği ortaya çıkmıştır. Bu soru doğrultusunda tercih ettikleri müzik türleri Grafik 11-b'de yer almaktadır.

### Grafik 11-b. Öğrencilerin Tercih Ettiği Müzik Türlerinin Dağılımları



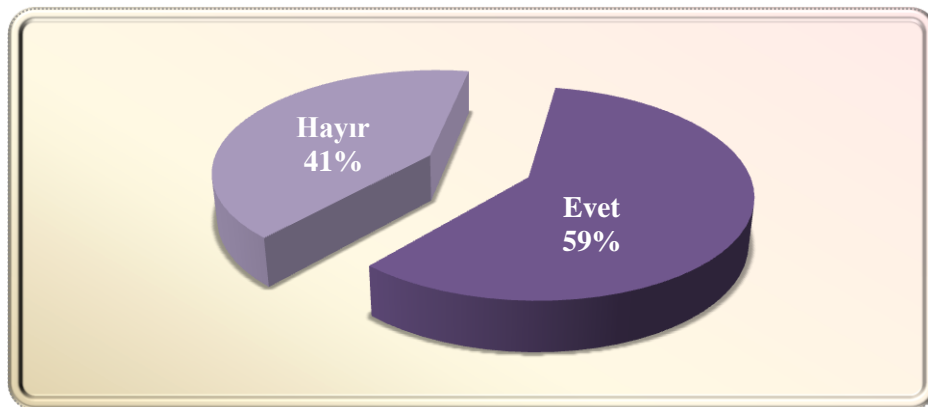
Bu madde ankette yer alan "11-a" sorusuna evet yanıtını veren öğrencilere yöneltilmiştir. 11-b'de seçenek olarak; Rock, Hiphop, Rap, R&B, Pop, Klasik batı, TSM, Özgün ve Arabesk müzik çeşitleri verilmiş ve dinledikleri müzik türlerini ya da

farklı bir müzik türü varsa yazmaları/işaretlemeleri istenmiştir. Elde edilen yanıtlar Grafik 11-b’de sunulmuştur. Tek tip müzik dinleyen öğrenciler ağırlıklı olarak pop ve özgün müzik maddelerini tercih etmişlerdir. İki farklı tür müzik dinleyenler yoğunlukla pop-özgün ve rock-pop müzikleri dinlemeyi tercih etmektedir. Üç farklı tür müzik dinleyenler ise çoğunlukla pop-özgün-klasik ve rock-pop-özgün müzik dinledikleri tespit edilmiştir. Beş ve daha fazla türde müzik dinleyenler de ise ağırlıklı olarak rock-pop-TSM-özgün-klasik müzik olarak tercih ettikleri görülmektedir. Örneklemin yaklaşık oranlarda tek müzik, iki farklı tür müzik ve üç farklı tür müzik dinlediği anlaşılmıştır. Dört farklı müzik türünü işaretleyen öğrenci olmadığı için tabloda bu duruma yer verilmemiştir. Örneklem sayısının 250 olması müzik dinlemeyen 2 öğrencinin bu tabloda bulunmamasından kaynaklanmaktadır.

Öğrencilerin tercih ettikleri müzik türlerinin dağılımına ilişkin tablo, ekler bölümünde Ek-3’te yer almaktadır.

#### **Grafik 12-a. Öğrencilerin Tiyatroya Gitme Durumlarına İlişkin Dağılım**

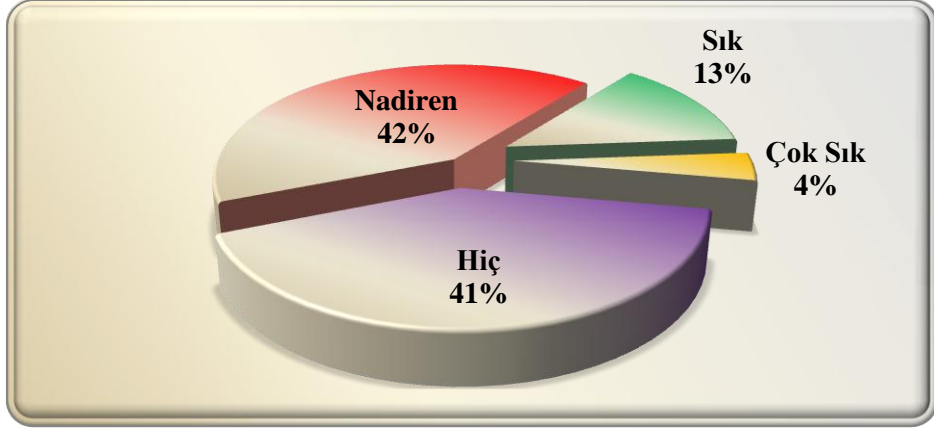
Grafik 12-a’ da öğrencilere tiyatroya gidip gitmeme durumları sorulmuş, elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.



Grafik 12-a incelendiğinde elde edilen verilerden öğrencilerin %59’unun tiyatroya giderken, %41’inin ise tiyatroya gitmediği anlaşılmaktadır. Elde edilen veriler Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümünde okuyan öğrencilerin çoğunluğunun tiyatroya

gittiğini göstermektedir. Öğrencilerin tiyatroya gitme sıklıkları ise aşağıdaki grafik 12-b’de sunulmaktadır.

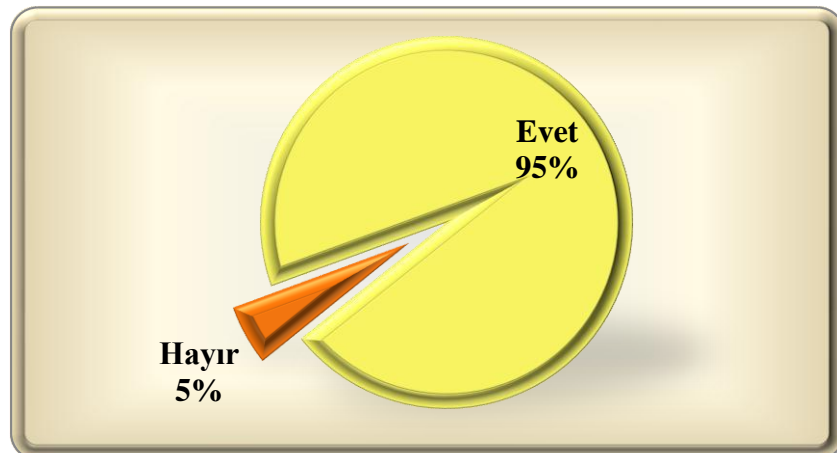
**Grafik 12-b. Öğrencilerin Tiyatroya Gitme Sıklıklarına İlişkin Dağılım**



Grafik 12-b’ de tiyatroya giden ve gitmeyen öğrencilerin tiyatroya gitme sıklıklarına ilişkin veriler gösterilmektedir. Bu sonuçlardan yola çıkılarak Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin aslında büyük çoğunluğunun nadiren tiyatroya gittiği bilgisine ulaşılmaktadır. Grafikten de anlaşılacağı üzere örneklemin tiyatroya gitme alışkanlığının yeterince yerleşmediği ve elde edilen verilerin bir önceki grafikte ortaya çıkan sonuçla örtüşse bile tiyatroya gittiğini söyleyen grubun büyük bir bölümünün bu faaliyeti aslında nadiren gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır.

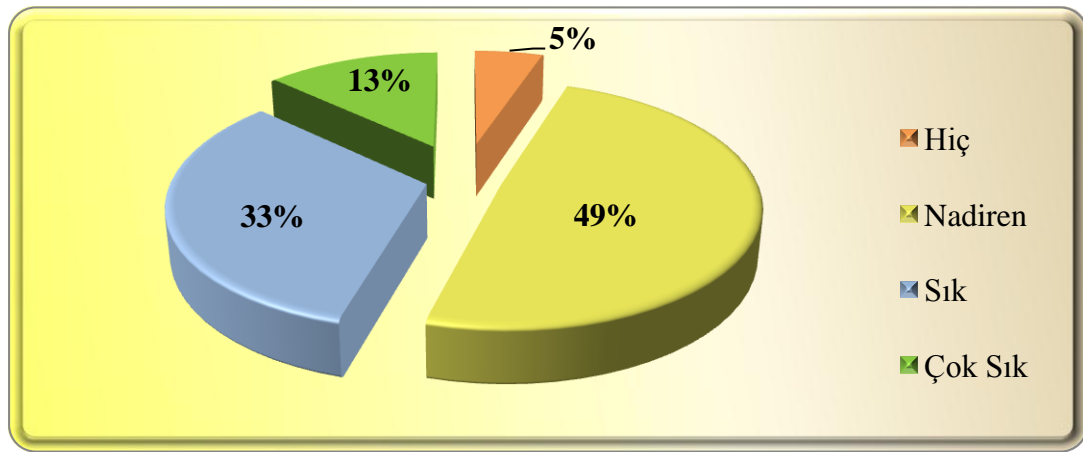
**Grafik 13-a. Öğrencilerin Sinemaya Gitme Durumlarına İlişkin Dağılım**

Grafik 13-a’ da öğrencilere sinemaya gidip gitmeme durumları sorulmuş, elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.



Grafik 13-a'da öğrencilerin sinemaya gitme durumlarına ilişkin dağılım yer almaktadır. Elde edilen verilerden öğrencilerin % 94,8 gibi büyük bir oranının sinemaya gittiği, sinemaya gitmeyen öğrenci oranının ise % 5,2 olduğu tespit edilmiştir. Aşağıda ki grafik ise sinemaya giden öğrencilerin sinemaya gitme sıklıklarını göstermektedir.

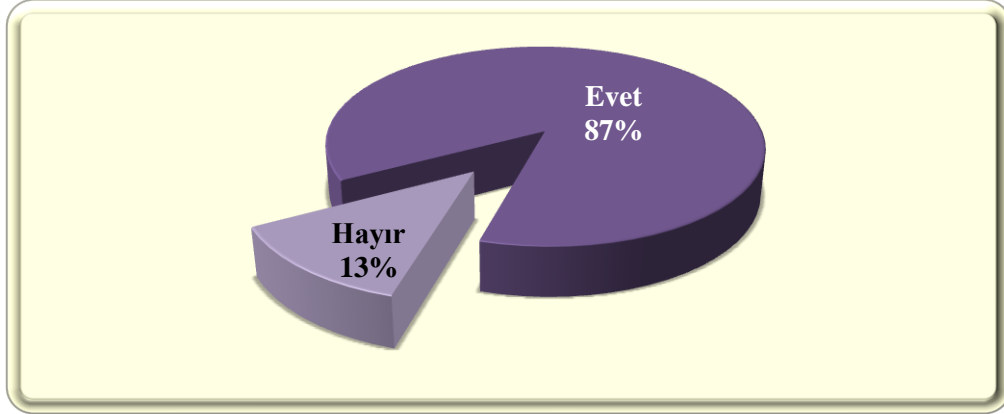
**Grafik 13-b. Öğrencilerin Sinemaya Gitme Sıklıklarına İlişkin Dağılım**



Grafik 13-b' de öğrencilerin sinemaya gitme sıklıklarına ilişkin bilgiler gösterilmektedir. Bu bilgilere göre Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin büyük çoğunluğu “nadiren” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu durumu sırayla “sık”, “çok sık” ve “hiç” maddeleri izlemektedir. Bu durum örneklemin sinemaya gitme oranları yüksek olsa da gitme sıklıklarının o kadar çok olmadığını ortaya koymaktadır. Grafikten de anlaşılacağı gibi aslında öğrencilerin sinemaya gitme alışkanlığının yeterince yerleşmediği dikkati çekmektedir.

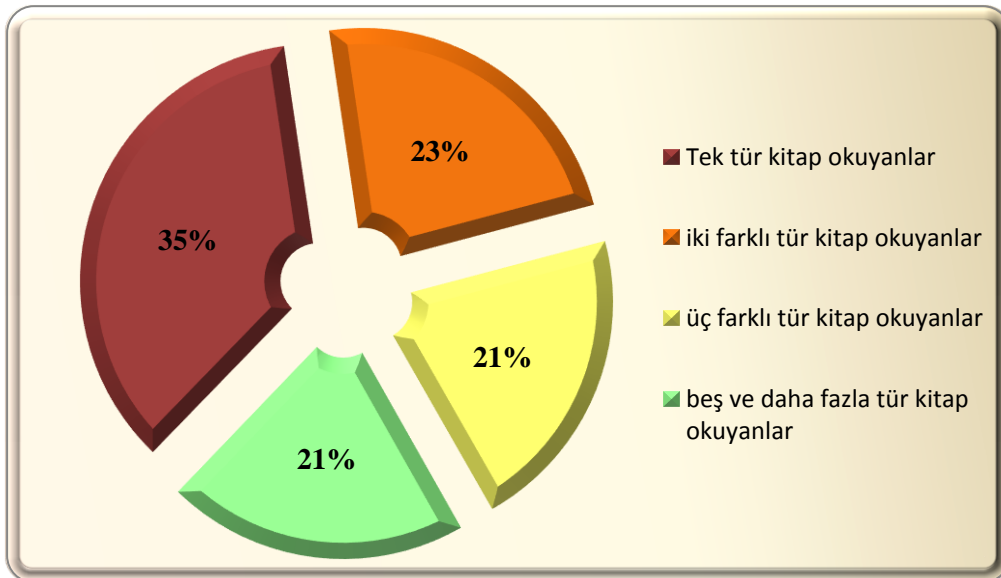
### Grafik 14-a. Öğrencilerin Kitap Okuma Oranlarının Dağılımları

Grafik 14-a’ da öğrencilere kitap okuyup okumadıkları sorulmuş, elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.



Grafik 14-a incelendiğinde elde edilen verilerden öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının yüksek oranda (%87) olduğu görülmektedir. Kitap okuma alışkanlığına sahip olmayan öğrencilerin oranı ise 1/10’ lik dilim içerisinde yer almaktadır.

### Grafik 14-b. Öğrencilerin Okumayı Tercih Ettikleri Kitap Türlerinin Dağılımları



Grafik 14-b’de kitap okuyan öğrencilerin dağılımları gösterilmiştir. Kitap okur musunuz sorusuna “Evet” yanıtını veren öğrencilerin tercih ettikleri kitap türleri

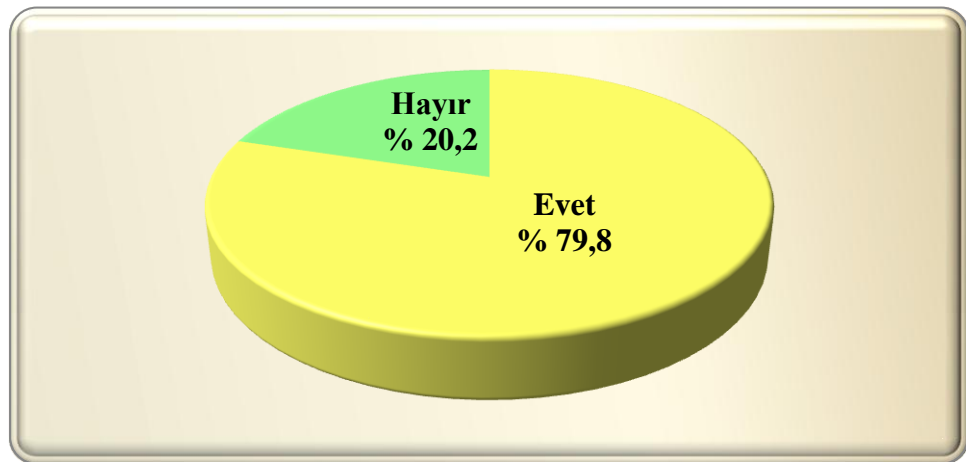
seçeneklerde biyografi, bilim kurgu, macera, Şiir, polisiye, dini, ders kitabı ve diğer olarak verilmiştir. Ağırlıklı olarak tek tőr kitabı tercih eden oğrencilerin “ders kitabı”, “Şiir” ve “macera” kitaplarının bulunduğu maddeleri iŐaretlediđi belirlenmiştir. İki farklı tőr kitap okuyanlar “roman” ve “polisiye” kitaplarını tercih etmekte iken, üç ve beş törden fazla kitap okuyanlar ise yoğunlukla “roman”, “polisiye”, “macera”, “Şiir”, “ders kitabı” okumayı tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Grafikte “tek tőr kitap okuyan oğrencilerin sayısının tüm oran içerisinde en yüksek dilimde (%35) olduğu görölmektedir. İki farklı tőr kitap okuyan oğrenciler ikinci en yüksek dilimi (%23) oluştururken, üç farklı tőr kitap okuyan oğrenciler ile beş ve beŐten fazla kitap türü okuyan oğrencilerle aynı yüzdellik dilimi paylaşmaktadır. Dört farklı kitap türünü işaretleyen oğrenci olmadığı için grafikte bu duruma yer verilmemiştir.

Oğrencilerin okumayı tercih ettikleri kitap türlerinin dağılımına ilişkin tablo, ekler bölümünde Ek-4’de yer almaktadır.

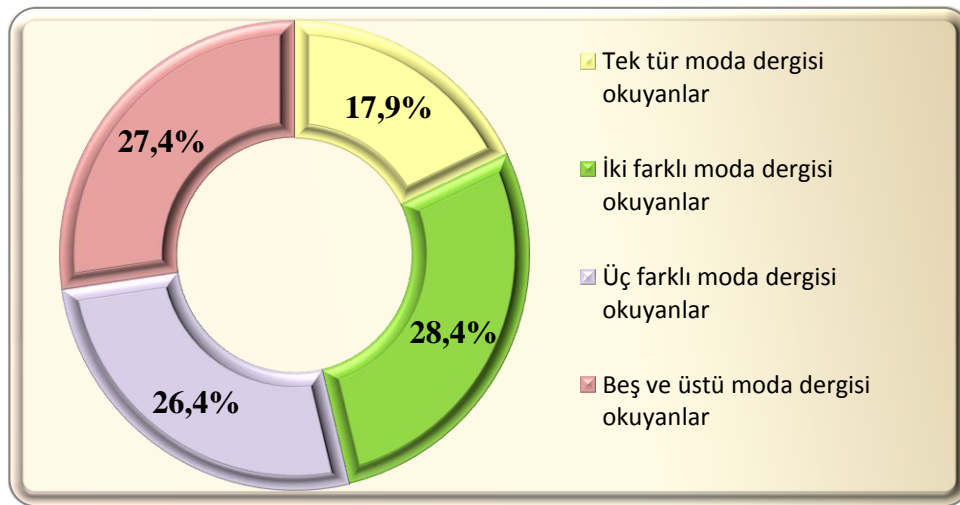
#### **Grafik 15-a. Oğrencilerin Moda Dergileri Okuma Durumlarının Dağılımı**

Grafik 15-a’ da oğrencilere moda dergileri okuyup okumadıkları sorulmuş, elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.



Grafik 15-a incelendiğinde elde edilen verilerden oğrencilerin yaklaşık 4/5’ünün (%79,8) moda dergileri okuduğu, 1/5’lik kısmın (%20,2) ise moda dergisi okumadığı anlaşılmıştır.

**Grafik 15-b.Öğrencilerin Okumayı Tercih Ettikleri Moda Dergilerinin Dağılımları**



Bu soru ankette yer alan “15-a” sorusuna evet yanıtını veren öğrencilere yöneltilmiştir. 15-b’de seçenek olarak; Burda, Elle, Maria Clarie, Elele, Cosmopolitan, Wedding, Vogue gibi moda dergileri çeşitleri verilmiş ve okudukları dergi türlerini ya da farklı bir moda dergisi varsa yazmaları/işaretlemeleri istenmiştir. Elde edilen yanıtlar Grafik 15-b’de sunulmuştur. Tek tür moda dergisi okuyan öğrencilerin daha çok “Elle” dergisini tercih ederken, iki farklı moda dergisi okuyanlar “Elle-Vogue” ve “Burda-Elle” yi, üç farklı moda dergisi okuyanlar “Burda-Elle-Elele” yi ve beş ve üzeri moda dergisi okuyanlar ise “Burda-Elle-Elele-Wedding-Vogue” dergilerini tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Öğrencilerin iki farklı moda dergisi okuyanlarının sayısının tüm oran içerisinde en büyük dilimde olduğu tespit edilmiştir (%22,6). Dört farklı moda kitabı okuyan olmadığı için grafik içerisinde gösterilmemiştir.

Öğrencilerin okumayı tercih ettikleri moda dergilerinin dağılımına ilişkin tablo, ekler bölümünde Ek-5’te yer almaktadır.

#### **4.4. Öğrencilerin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlar**

Öğrencilere uygulanan anketin dördüncü bölümünde: öğrencilerin giyim alışkanlıklarını ve buna etki eden durumları ölçmeye ilişkin sorular maddelenerek verilmiş ve her davranışın karşısına 3’lü derecelendirme ölçeği konulmuştur. Ölçekte kullanılan derecelendirmeler; Evet (3), Bazen (2), Hayır (1) şeklinde tablo 3’de gösterilmektedir.

**Tablo 3. Öğrencilerin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Bilgilerin Dağılımı**

Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Bilgiler	Hayır		Bazen		Evet		Ort.
	f	%	f	%	f	%	
T3.1 Giysinizi yıpranana kadar kullanır mısınız?	44	17.5	135	53.6	73	29.0	<b>2.12</b>
T3.2 Arkadaş çevreniz giyim tarzınızı etkiler mi?	82	32.5	112	44.4	58	23.0	<b>1.90</b>
T3.3 Kamet ettiğiniz yer giyim tarzınızı etkiler mi?	76	30.2	84	30.3	92	36.5	<b>2.06</b>
T3.4 Aileniz giyim tarzınızı etkiler mi?	99	39.3	82	32.5	71	28.2	<b>1.89</b>
T3.5 Televizyondaki moda kanallarını izler misiniz?	35	13.9	105	41.7	112	44.4	<b>2.31</b>
T3.6 Modayla ilgili filmler izler misiniz?	43	17.1	103	40.9	106	42.1	<b>2.25</b>
T3.7 Modayla ilgili kitaplar okur musunuz?	50	19.8	111	44.0	91	36.1	<b>2.16</b>
T3.8 Her yıl moda günlerini takip eder misiniz?	83	32.9	116	46.0	53	21.0	<b>1.88</b>
T3.9 Giysi seçimi yaparken modaı takip eder misiniz?	51	20.2	110	43.7	91	36.1	<b>2.16</b>
T3.10 Giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına dikkat eder misiniz?	114	45.2	113	44.8	25	9.9	<b>1.65</b>
T3.11 Modası geçmiş giysi giyer misiniz?	46	18.3	121	48.0	85	33.7	<b>2.15</b>
T3.12 Giysi seçimi yaparken TV programlarından etkilenir misiniz?	77	30.6	125	49.6	50	19.8	<b>1.89</b>
T3.13 Giysi seçimi yaparken film karakterlerinden etkilenir misiniz?	116	46.6	112	44.4	24	9.5	<b>1.63</b>
T3.14 Giysi seçimi yaparken reklâmlardan etkilenir misiniz?	99	39.3	123	48.8	30	11.9	<b>1.73</b>
T3.15 Müzik tercihiniz giyim tarzınızı etkiler mi?	151	59.9	59	23.4	42	16.7	<b>1.57</b>
T3.16 Güncel olaylar giysi seçiminizi etkiler mi?	122	48.4	88	34.9	42	16.7	<b>1.68</b>
T3.17 Giysilerinizi değişen popüler kültür öğelerine göre yeniden düzenler misiniz?	88	34.9	114	45.2	50	19.8	<b>1.85</b>
T3.18 Giysi seçimi yaparken moda akımlarına göre giysi seçer misiniz?	74	29.4	114	45.2	64	25.4	<b>1.96</b>
T3.19 Popüler kültüre göre giyinir misiniz?	55	21.8	118	46.8	79	30.4	<b>2.09</b>

n: 252

Tablo 3’de yer alan 1.soru incelendiğinde öğrencilerin %54’ünün giysilerini bazen yıpranana kadar kullanmayı tercih ettiği, %29’unun ise yıpranana kadar kullandığı anlaşılmaktadır. Bu durum öğrencilerin gelir durumlarıyla ya da kullandıkları giysilere karşı bağlılıkları ile yorumlanabilir.

Tablo 3’de 2, 3 ve 4.sorulara bakıldığında öğrenciler ailelerinden ziyade (%33) arkadaş çevrelerinden daha çok etkilendikleri (%44) ve ikamet ettikleri yerinde (%37) giyim alışkanlıkları üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Öğrencilerin çoğunlukla TV’deki moda kanallarını izledikleri “Bazen” ve “Evet” yanıtlarıyla bütün oran içerisinde %86’lık paya sahip olduğu 5.soru da görülmektedir. Bu durum öğrencilerin modayı takip etme isteği içerisinde olduklarını akla getirmektedir. Öğrencilerin giyim alışkanlıklarına ve buna etki eden durumlara ilişkin bilgiler bölümünde; modayla ilgili filmler izleme (%42) evet, modayla ilgili kitaplar okuma (%44) ve moda günlerini her yıl takip etme (%46) durumlarının da “Bazen” seçeneği üzerinde ağırlıklı olarak yoğunlaştığı söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin büyük çoğunluğu modayı takip ettiklerini (%80), fakat buna rağmen modası geçmiş giysileri de giymeyi sürdürdükleri (%82) anlaşılmaktadır. Bu durum öğrencilerin ekonomik durumlarının gereği olarak aldıkları giysileri daha uzun zamanlı ve ekonomik kullanmaları gerektiğini bilme durumlarından kaynaklandığını düşündürmektedir.

Tablo 3’de öğrencilerin giysi seçimi yaparlarken popüler marka giysi alma durumunu çok önemsemedikleri (%45) anlaşılmaktadır. 12, 13 ve 14. sorularda ise öğrencilerin dışsal fikir olarak kabul ettiğimiz TV programları (Bazen: %50, Evet: %20) ve reklamlardan (Bazen: %49, Evet: %12) etkilendikleri gözlemlenirken, film karakterlerinden (Hayır: %47, Bazen: %44) etkilenmedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 3’te yer alan 15’inci sorudan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müziğin, giyim alışkanlıklarını etkilemediği anlaşılmaktadır (Hayır: %60). Öğrenciler beğendikleri müzik tarzlarını giysilerine yansıtmadığını tercihlerinde göstermektedirler. Aynı şekilde güncel olaylarda çoğunlukla (%48) öğrencilerin giysi tercihlerini etkilememektedir.

Tablodaki verilere göre öğrenciler giysi tercihlerini değişen popüler kültür öğelerine göre düzenleme durumlarının azlığı (%20) ve bu durumdan kaynaklı popüler olan her şeyi takip etmelerine rağmen daha az tercih ettiklerini göstermektedir. 18'inci sorudan elde edilen verilere göre giysi seçiminde öğrencilerin giysilerini moda akımlarına göre tercih etme oranlarının da düşük olduğu (%25) tespit edilmiştir.

Ayrıca öğrenciler çoğunluk tarafından kısa sürede kabul edilerek popüler olan giysilerin (popüler kültüre göre giyinmenin) önemli olduğunu düşünmektedirler (%77).

Genel olarak tabloya bakıldığında, giyim alışkanlıklarına ve buna etki eden durumlara ilişkin dağılım bilgilerinin aritmetik ortalamanın ağırlıklı olarak "Bazen" görüşünde olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin popüler kültürün yansıması olan konularda o anki düşünce ve kararlarının rol oynadığı anlaşılmaktadır.

#### **4.5.Öğrencilerin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumlar**

Anketin son bölümü olan beşinci bölümde; öğrencilerin tasarım yaparken dikkat ettikleri durumların önem derecelerini ölçmeye ilişkin sorular yer almıştır. Bu bölümde önem dereceleri ölçeğinde her durum 5'li likert derecelendirme ölçeği ile ölçeklendirilmiştir. Ölçekte kullanılan derecelendirmeler; Çok Önemli (5), Önemli (4), Kısmen Önemli (3), Az Önemli (2) ve Önemsiz (1) şeklindedir.

Anket formunun beşinci bölümünde yer alan sorular öğrencilerin tasarım yaparken dikkat ettikleri durumlara ait verileri ortaya koymak için hazırlanmıştır. Bu bölümde yer alan soruların verileri Tablo 4'te sunulmaktadır.

**Tablo 4. Öğrencilerin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumların Önem****Derecelerinin Dağılımı**

Tasarım Yaparken Dikkat Ettiğiniz Durumların Önem Dereceleri	Önemsiz		Az Önemli		Kısmen Önemli		Önemli		Çok Önemli		Ort.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
T4.1 Çizdiğiniz tasarımların yaratıcı olması (daha önce hiç denenmemiş detay ve fikirler taşıması)	2	0.8	7	2.8	20	7.9	104	41.3	119	47.2	<b>3.65</b>
T4.2 Tasarımların üretime uygun olması	2	0.8	7	2.8	24	9.5	105	41.7	114	45.2	<b>2.97</b>
T4.3 Tasarımların giyilebilir olması (günün zevk ve beğenilerini taşıması)	1	0.4	15	6.0	40	15.9	103	40.9	93	36.9	<b>2.75</b>
T4.4 Tasarımın günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanması	7	2.8	7	2.8	54	21.4	116	46.0	68	27.0	<b>3.47</b>
T4.5 Tasarım yapılırken esinlenen kaynağın güncelliği	26	10.3	21	8.3	78	31.0	82	32.5	45	17.9	<b>3.00</b>
T4.6 Tasarım yapılırken esinlenen temanın güncelliği	25	9.9	35	13.9	72	28.6	70	27.8	50	19.8	<b>3.27</b>
T4.7 Tasarım yapılırken tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olması	10	4.0	23	9.1	55	21.8	116	46.0	48	19.0	<b>3.59</b>
T4.8 Tasarım yapılırken kullanılacak kumaşların güncelliği	16	6.3	23	9.1	49	19.4	110	43.7	54	21.4	<b>3.65</b>
T4.9 Tasarım yapılırken hazırlanacak renk panosunun güncelliği	21	8.3	24	9.5	44	17.5	107	42.5	56	22.2	<b>3.61</b>
T4.10 Tasarım yapılırken hazırlanacak olan hikâye panosunun güncel izler taşıması	11	4.4	36	14.3	55	21.8	95	37.7	55	21.8	<b>3.58</b>
T4.11 Tasarımı yapılan giysiye yönelik fikir çizimlerinin güncel izler taşıması	12	4.8	12	4.8	67	26.6	106	42.1	55	21.8	<b>3.71</b>
T4.12 Tasarımı yapılan giysiye ait aksesuar çizimlerinin güncel izler taşıması	10	4.0	27	10.7	58	23.0	103	40.9	54	21.4	<b>3.65</b>
T4.13 Müzik tercihine ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtmak	31	12.3	64	25.4	64	25.4	67	26.6	26	10.3	<b>2.97</b>
T4.14 Okuduğu kitap türlerine ait fikirleri tasarımlar üzerine yansıtmak	39	15.5	73	29.0	77	30.6	38	15.1	25	9.9	<b>2.75</b>
T4.15 Okuduğu moda dergilerinin görüş ve fikirlerini tasarımlar üzerine yansıtmak	12	4.8	27	10.7	80	31.7	97	38.5	36	14.3	<b>3.47</b>
T4.16 İzlediği filmlerin yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	24	9.5	50	19.8	97	38.5	63	25.0	18	7.1	<b>3.00</b>
T4.17 Güncel olayların yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	14	5.6	39	15.5	86	34.1	91	36.1	22	8.7	<b>3.27</b>
T4.18 Moda akımlarının yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	10	4.0	23	9.1	67	26.6	112	44.4	40	15.9	<b>3.59</b>
T4.19 Kendi çevrenizde gelişen küçük çaplı moda akımlarını tasarımlarına yansıtmak	18	7.1	30	11.9	85	33.7	84	33.3	35	13.9	<b>3.35</b>

n: 252

Tablo 4, genel olarak incelendiğinde öğrencilerin tasarım yaparken tasarımlarının yaratıcı çizgiler taşımasının “Önemli” ve üretime uygun giysiler tasarlamının “Kısmen önemli” olduğu anlaşılmaktadır. Tabloya göre 1. ve 2. sorulara verilen yanıt ağırlıklı olarak; tasarımlarının yaratıcı çizgiler taşıması tüm örneklem gurubu içerisinde %47’lik paya sahipken, tasarımların üretime uygun olma oranı ise % 45’tir. Bu durum öğrencilerin özgün ve kullanılabilir ürünler tasarlama isteklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4’e göre 3. ve 4. sorularda, öğrenciler tasarımların günün zevk ve beğenilerine göre giyilebilir olma durumunu % 41, tasarımların günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanması ise % 46’lık oranla “Önemli” buldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 4’te 5, 6 ve 7. sorulara yoğunlukla öğrenciler tasarım yaparlarken esinlenilen kaynağın (%33) ve tercih edilen yaş aralığının (%46) en fazla tüketen grup olması durumuna “Önemli” bulunmaktadır. Tasarım yaparken esinlenilen temanın güncelliği ise “Kısmen önemli” dir (%29). Tabloda ki 8., 9. ve 10. sorularda yoğunlukla öğrencilerin; tasarım yapılırken kullanılacak kumaşın (%44), hazırlanacak renk panosunun (%43) ve hikâye panosunun güncel izler taşıması (%38) durumunda “Önemli” seçeneğinin tercih edilmesi günün zevk ve beğenilerinin ışığında tasarım yapmaya ve modayı yakından takip edip popüler olan giyim tarzlarına göre tasarım yaptıkları görüşünde olduklarını göstermektedir.

Tablo genel olarak incelendiğinde 11. ve 12. soruların yoğunlukla “Önemli” olarak seçildiği görülmektedir. Bu durum tasarımı yapılan giysiye yönelik olan fikir çizimlerinin (%42) ve aksesuar çizimlerinin güncel izler taşımasının (%41) gerekliliğinin önemli olduğu, öğrencilerin popüler olarak en çok rağbet gören ürünlerin ortaya çıkması konusunda tercihte bulunduğunu göstermektedir. Tabloda öğrencilerin 13. soru yanıtları birbirine yakın dağılımlar göstermekte olup müzik tercihlerinin tasarımları üzerindeki etkisinin %25’inin “Az önemli”, %25’inin “Kısmen önemli” ve %27’sinin ise “Önemli” şeklinde olduğu görülmektedir. Tabloya göre öğrenciler 14 ve 15’nci sorularda okudukları kitapların tasarımları üzerine az etkisi olduğunu, fakat bunun yanında okudukları moda dergilerinin ise tasarımları üzerinde (%38) önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Elde edilen veriler, öğrencilerin kitaplardan esinlenmediği ancak dergilerin tasarım yaparken onlar için esin kaynağı olabildiği

durumunu göstermektedir. 16. madde de ise, öğrencilerin izledikleri filmlerin yarattığı etkilerin %39 oranında kısmen önem taşıdığı ve bunu tasarımlarına yansıttıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 4'e göre 17, 18 ve 19'uncu sorulara bakıldığında, öğrenciler çoğunlukla güncel olayların yarattığı etkileri (%36), moda akımlarının yarattığı etkileri (%44) ve kendi çevrelerinde gelişen küçük çaplı moda akımlarını tasarımlarına yansıtmayı (%33) oranında çoğunlukla "Önemli" bulmaktadır. Bu durum tasarım yaparken geçmişi değil güncel izler taşıyan yeni olayları tercih ettiklerini göstermektedir.

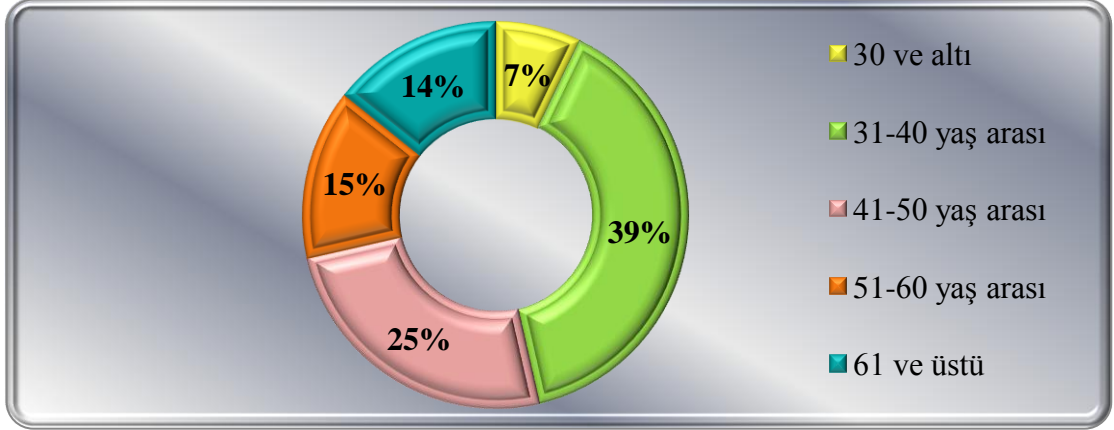
Genel olarak tabloya bakıldığında, 5'li derecelendirme likert ölçeğine göre; Tasarım Yaparken Dikkat Ettiğiniz Durumların Önem Derecelerine ilişkin dağılım bilgilerinin aritmetik ortalamasının ağırlıklı olarak 3'e yakın ve 3'ten büyük olarak görülmektedir. Bu durum öğrencilerin tasarım yaparken dikkat ettikleri durumlara ilişkin soruların üzerinde çoğunlukla "Kısmen önemli" görüşünü taşıdıklarını göstermektedir.

#### **4.6. Öğretim Elemanlarının Genel Bilgileri**

Bu bölümde Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde tasarım derslerine giren ve örnekleme oluşturan öğretim elemanlarının genel bilgilerini (demografik) elde etmeye ilişkin sorulara yer verilmiştir. Veriler Grafik-16 ve Grafik-17 'de yer almaktadır.

### Grafik 16. Öğretim Elemanlarının Yaş Dağılımları

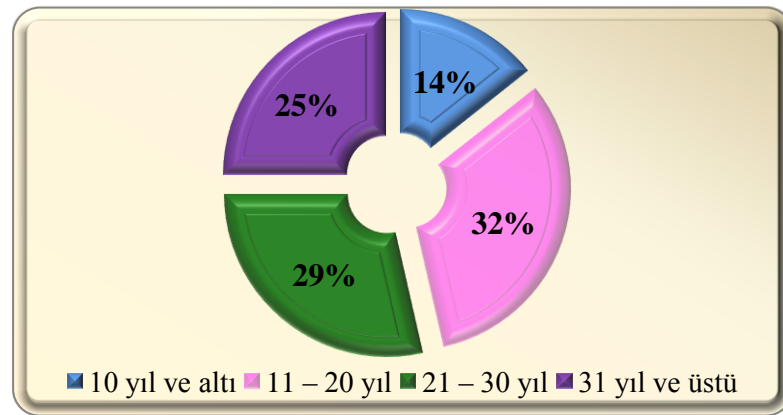
Örnekleme oluşturan 28 öğretim elemanının tamamının “Bayan” olmasından dolayı grafik cinsiyet ayrımına göre oluşturulmamıştır. Aşağıdaki grafikte bayan öğretmenlerin yaş dağılımları gösterilmektedir.



Grafik 16’da örnekleme oluşturan ve Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde derslere giren öğretim elemanlarının yaş dağılımları gösterilmektedir. Bu grafiğe göre öğretmenlerin %39’u (11 kişi) 31-40 yaş arasını, %25’i (7 kişi) 41-50 yaş arasını, %14’i (4 kişi) 51-60 yaş arasını, %14’ü (4 kişi) 61 yaş üzerini ve %7’sini (2 kişi) 30 yaş altında olanların oluşturduğu görülmektedir.

### Grafik 17. Öğretmenlerin Meslek Yıllarının Dağılımları

Grafik 17’de anket uygulanan öğretim elemanlarının meslekteki yıllarının dağılımı yer almaktadır.



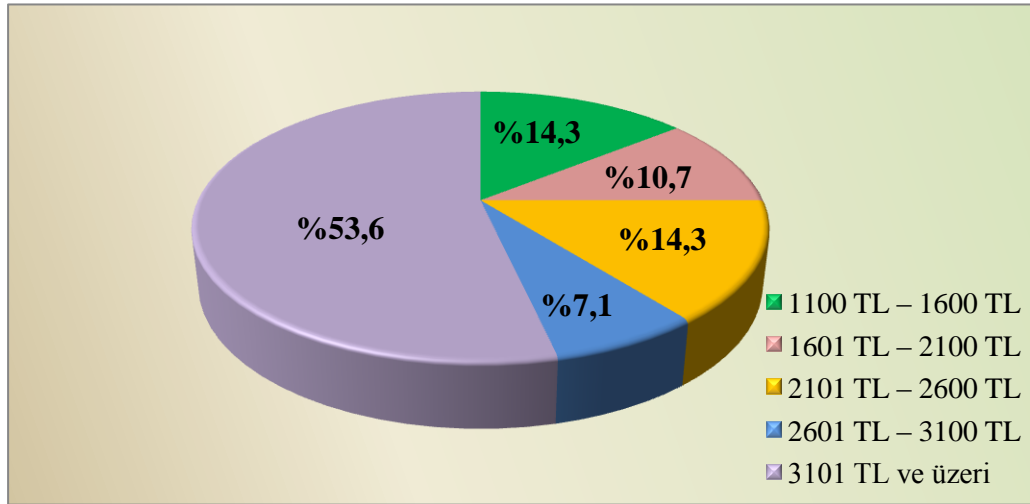
Grafik 17’ye göre öğretmenlerin meslek yıllarının dağılımları yoğunluk olarak 11-20 yıl arasında (9 kişi) olup sırasıyla bu dağılımı 21-30 yıl arası (8 kişi), 31 yıl ve

üzeri (7 kişi) takip etmektedir. %25'lik dilimde olan kısım 10 yıl ve daha az süredir (4 kişi) çalışanları göstermektedir.

#### 4.7. Öğretim Elemanlarının Sosyo Ekonomik – Kültürel Durum Bilgileri

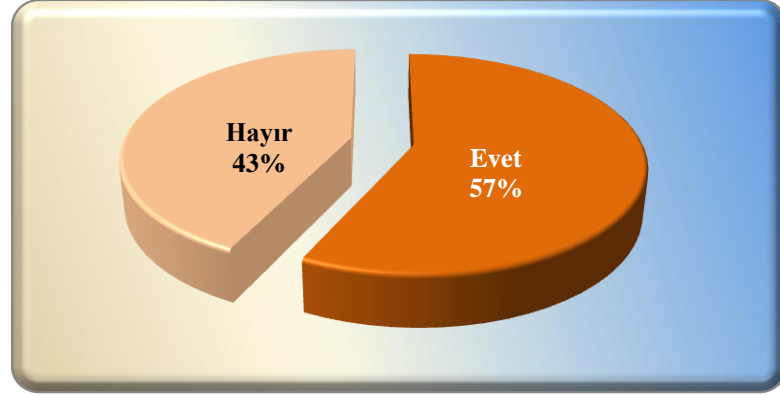
Anket formunun ikinci bölümünde örnekleme oluşturan öğretim elemanlarının sosyo ekonomik – kültürel durum bilgilerini elde etmeye ilişkin sorular yer almaktadır. Bu bölüme ait bilgiler; Grafik-18 ile Grafik-24 arasındadır. Öğretim elemanlarının aylık evlerine giren net gelir dağılımları Grafik 18'de, ek bir gelire ihtiyaç duyma durumları Grafik 19'da, babalarının öğrenim durumlarının dağılımları Grafik 20'de, annelerinin öğrenim durumlarının dağılımları Grafik 21'de verilmiştir. Çocukluklarının geçtiği yer Grafik 22'de, aileleriyle birlikte aynı evde kalıp kalmama durumlarının dağılımı Grafik 23'te ve sosyal iletişim açısından kendilerini yeterli bulup bulmamalarının değerlendirilmesi durumu ise Grafik 24'te sunulmuştur.

**Grafik 18. Öğretim Elemanlarının Evlerine Giren Aylık Net Gelir Dağılımları**



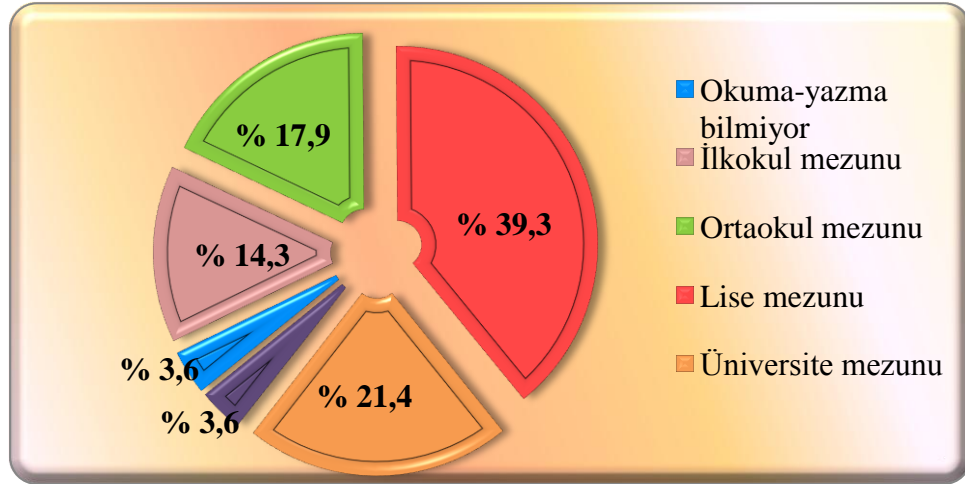
Grafik 18'e göre; öğretim elemanlarının evlerine giren aylık net gelir dağılımı incelendiğinde örneklemin büyük çoğunluğunun % 54 ile 3100 TL ve üzerinde net geliri olduğu görülmektedir. 1100 TL – 1600 TL ve 2101 – 2600 TL'lik dağılım % 14 olarak eşit dağılım göstermektedir. Bu grafiğe göre öğretim elemanlarının çoğunluğunun gelir düzeylerinin iyi olduğu anlaşılmaktadır.

**Grafik 19. Öğretim Elemanlarının Ek Gelire İhtiyaç Duyma Durumlarının Dağılımı**



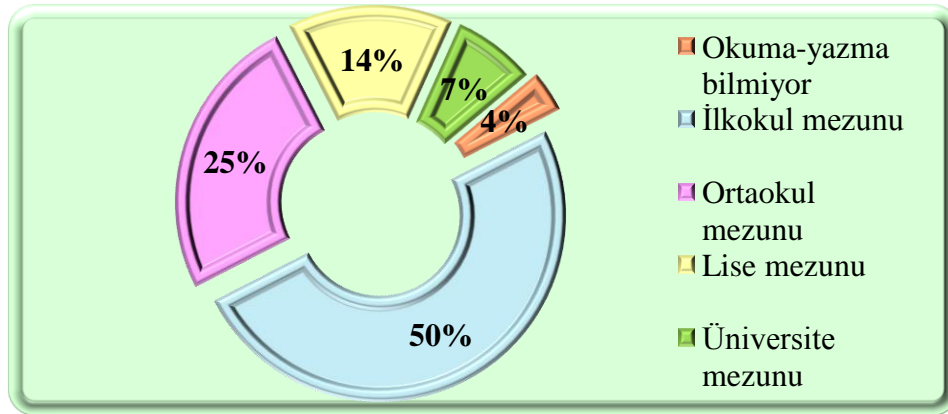
Grafik 19 öğretim elemanlarının ek gelire ihtiyaç duyup duymama durumunu öğrenmek amaçlıdır. Grafiğe bakıldığında yoğunluk olarak öğretim elemanlarının ek bir gelire ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Bu soruya 16 kişi “Evet” derken 14 kişide “Hayır” demiştir.

**Grafik 20. Öğretim Elemanlarının Babalarının Öğrenim Durumlarına Ait Dağılımlar**



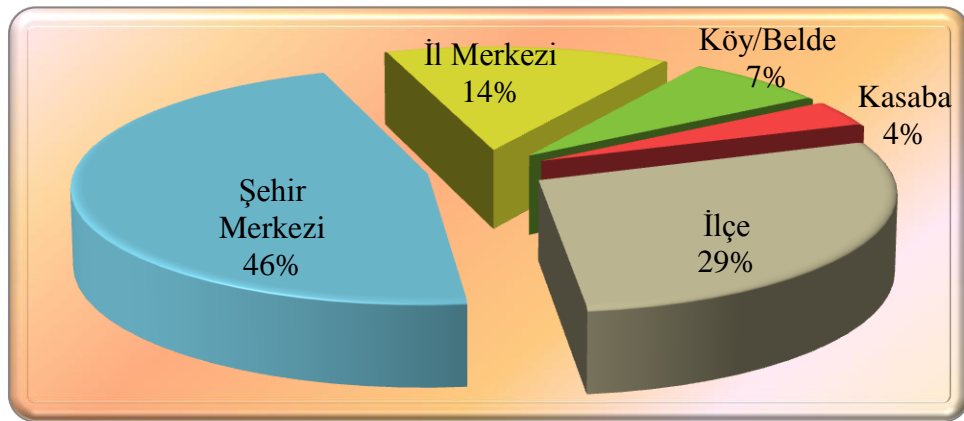
Grafik 20’de örnekleme oluşturan öğretim elemanlarının babalarının öğrenim durumlarına ait dağılım bilgileri yer almaktadır. Grafiğe göre bu dağılımda lise mezunu babaların çoğunluğu oluşturduğu (%40), en az oranı ise okuma yazma bilmeyen (%4) ve yüksek lisans mezunu (%4) babanın oluşturduğu tespit edilmiştir.

**Grafik 21. Öğretim Elemanlarının Annelerinin Öğrenim Durumlarına Ait Dağılım**



Grafik 21 incelendiğinde örnekleme oluşturan öğretim elemanlarının annelerinin öğrenim durumlarına ait dağılımlar içerisinde en fazla yoğunluğu %50 ile ilkokul mezunu anneler oluştururken en düşük oranı ise %4 ile okuma yazma bilmeyen anneler oluşturmaktadır. Babaların öğrenim durumlarının dağılımında olduğu gibi annelerin de öğrenim durumlarının dağılımında yoğunluğu lise mezunları oluştururken annelerin dağılımında bu oran sadece %14'e tekabül etmektedir.

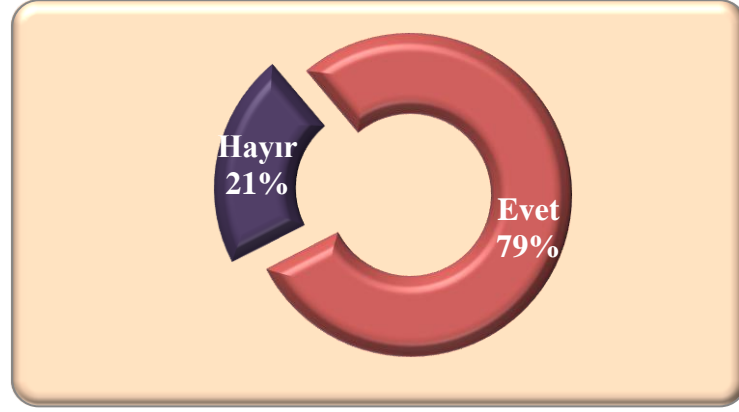
**Grafik 22. Öğretim Elemanlarının Çocukluklarının Geçtiği Yerlerin Dağılım**



Örnekleme oluşturan öğretmenlerin çocukluk dönemlerini geçirdikleri yerleri gösteren Grafik 22 incelendiğinde; örneklemin büyük çoğunluğunun (%46,4) çocukluk dönemlerinin şehir merkezlerinde geçtiği anlaşılmaktadır. Bu durumu sırasıyla ilçe, il merkezi (büyükşehri olmayan), köy/belde ve kasabalar takip etmektedir. Öğrencilere uygulanan ankette ise bu sıra; şehir merkezleri, köy/belde, ilçe, il merkezi (büyükşehri olmayan) ve kasabalar takip etmektedir (Bknz. Grafik 8).

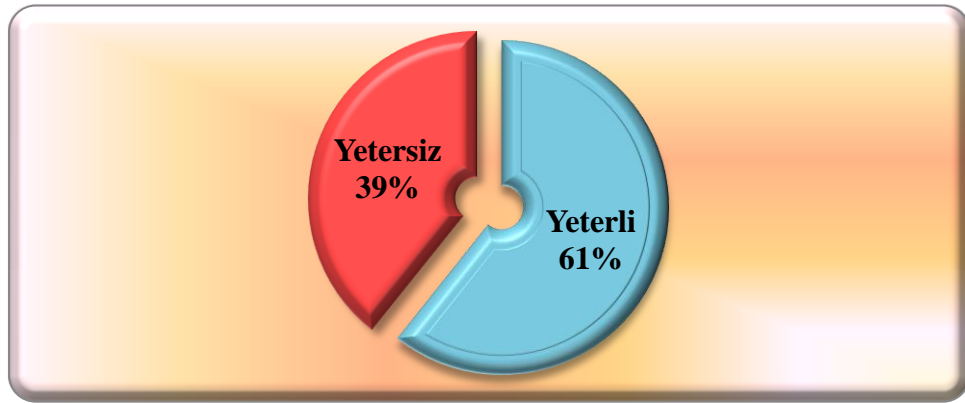
Elde edilen verilerden örneklemin büyük bir oranının şehir merkezlerinde çocukluk dönemlerini geçirmeleri popüler kültürün etki alanına daha fazla girmelerine olanak sağladığını düşündürmektedir.

**Grafik 23. Öğretim Elemanlarının Eşleriyle ya da Aileleriyle Birlikte Yaşama Durumlarının Dağılımları**



Grafik 23'e göre elde edilen verilerden öğretim elemanlarının çoğunluğunun (%79) eşleriyle ya da aileleriyle birlikte yaşadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

**Grafik 24. Öğretim Elemanlarının Sosyal Faaliyetler Açısından Kendilerini Yeterli Bulabilme Durumlarının Dağılımı**



Grafik 24 incelendiğinde ankete katılan 28 öğretmenin çoğunluk olarak 18'inin kendilerini sosyal faaliyetler açısından yeterli bulurken, 10'unun ise sosyal faaliyetler açısından kendilerini yeterli bulmadıkları ortaya çıkmaktadır.

Öğretim elemanlarıyla yapılan sözlü görüşmelerde sosyal faaliyetler açısından kendilerini yeterli görmeyenler bu durumunun sebebini, okuldan arda kalan sürede evleriyle ilgilenip, aileleriyle birlikte daha çok zaman geçirdiklerinden dolayı kendilerine istedikleri kadar zaman ayıramamaları olarak ifade etmişlerdir.

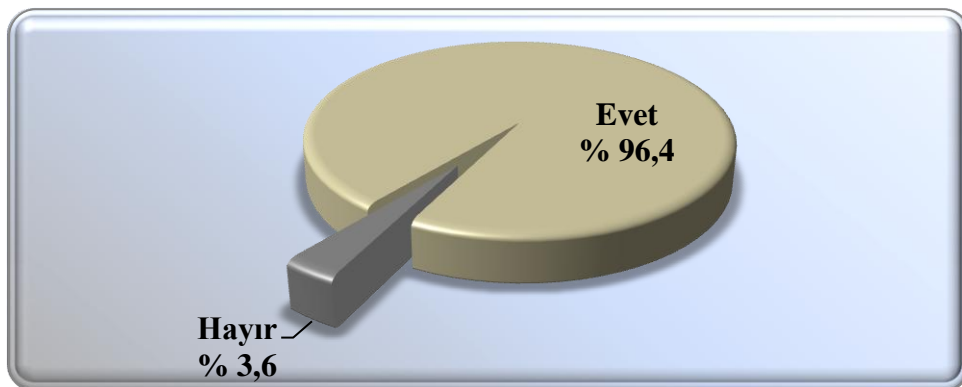
#### 4.8. Öğretim Elemanlarının Günlük Yaşam Alışkanlıklarına Ait Bilgiler

Anket formunun üçüncü bölümünde günlük yaşam alışkanlıklarını ölçmeye ilişkin sorular yer almaktadır. Bu bölüme ait bilgiler; Grafik 25-a ile Grafik 29 arasında sunulmuştur. Öğretim elemanlarının müzik dinleme durumları Grafik 25-a, hangi müzikleri ağırlıklı dinlemeyi tercih ettikleri Grafik 25-b, tiyatroya gitme durumları Grafik 26-a, tiyatroya ne kadar sıklıkla gittikleri Grafik 26-b, sinemaya gitme durumları Grafik 27-a, sinemaya ne kadar sıklıkla gittikleri Grafik 27-b’de verilmiştir. Öğretim elemanlarının hangi kitap türlerini okumayı tercih ettikleri Grafik 28ve hangi moda dergilerini okumayı tercih ettikleri Grafik 29’da yer almaktadır.

Bu bilgiler doğrultusunda öğretim elemanlarının günlük yaşamlarında okul dışında kendileri için ayırdıkları zamanları değerlendirenken yöneldikleri farklı ilgi alanları tespit edilmiştir.

#### Grafik 25-a. Öğretim Elemanlarının Müzik Dinleme Durumlarına İlişkin Dağılım

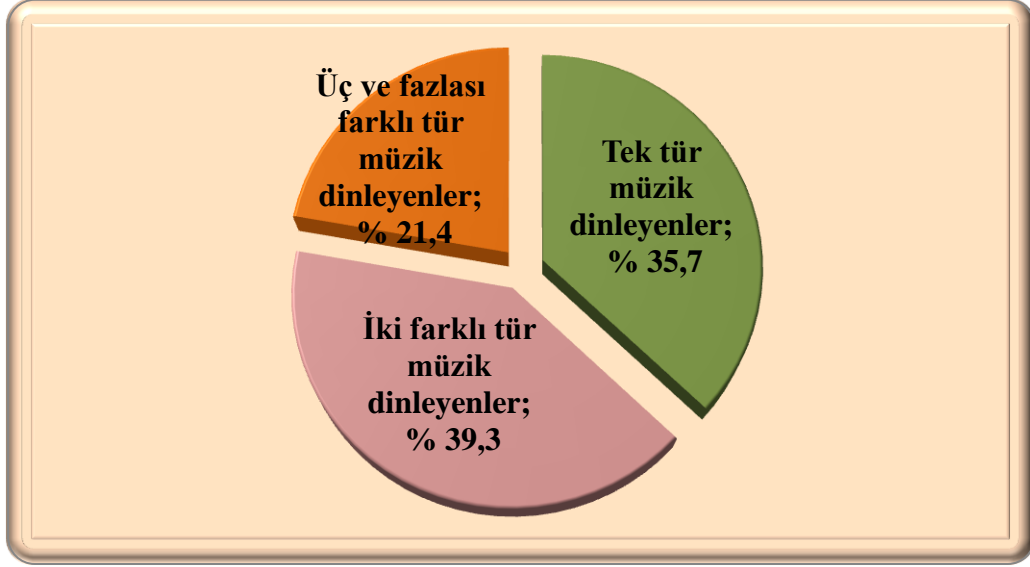
Grafik 25-a’ da örnekleme oluşturan öğretim elemanlarına müzik dinleyip dinlememe durumları sorulmuş ve elde edilen veriler aşağıda verilmiştir.



Grafikte öğretim elemanlarının 27’sinin (%96) müzik dinlemeyi tercih ettikleri görülmektedir. Anketi cevaplayan öğretmenlerden örneklem üzerinden hesaplandığında

sadece 1 kişinin (%4) müzik dinlemediği tespit edilmiştir. Bu soru doğrultusunda tercih ettikleri müzik türleri Grafik 25-b’de yer almaktadır.

**Grafik 25-b. Öğretim Elemanlarının Tercih Ettiği Müzik Türlerinin Dağılımları**

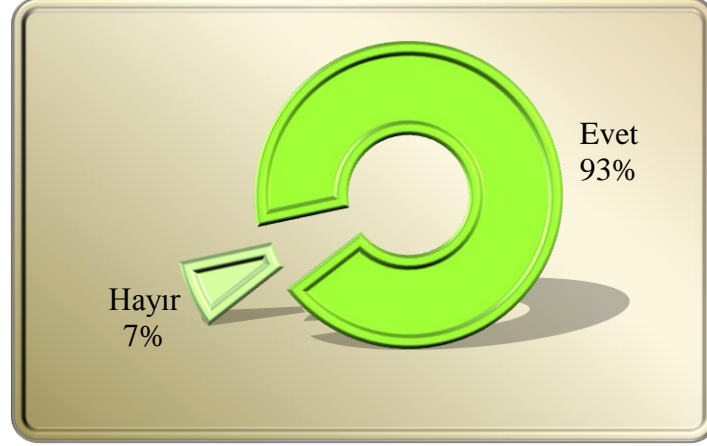


Bu maddede müzik dinler misiniz sorusuna evet (%96) yanıtını veren öğretim elemanlarına tercih ettikleri müzik türlerini öğrenme amaçlı; Rock, Hiphop, Rap, R&B, Pop, Klasik, TSM, Özgün ve Arabesk olmak üzere farklı müzik seçenekleri verilmiş ve yanıtları grafikte olduğu gibi tespit edilmiştir. Tek tip müzik dinleyen öğretmenler (%36) ağırlıklı olarak TSM, özgün ve klasik müzikleri dinlemeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. İki farklı tür müzik dinleyen öğretmenler (%39) ağırlıklı olarak “Pop-TSM” ve “Klasik-TSM” eşleşmeli müzikleri dinlemeyi tercih etmişlerdir. Üç ve fazlası farklı tür müzik dinleyen öğretmenler (%21) ağırlıklı olarak “TSM-Klasik-Özgün” eşleşmeli müzikleri dinlemeyi tercih etmişlerdir. Bu müzik türlerinden sadece tek müzik, iki farklı tür müzik ve üç farklı tür müzik dinleyen öğretmenler çoğunluğu oluşturmaktadır. Dört farklı müzik türünü işaretleyen öğretmen olmadığı için tabloda bu duruma yer verilmemiştir.

Öğretim elemanlarının tercih ettikleri müzik türlerinin dağılımına ilişkin tablo, ekler bölümünde Ek-6’da yer almaktadır.

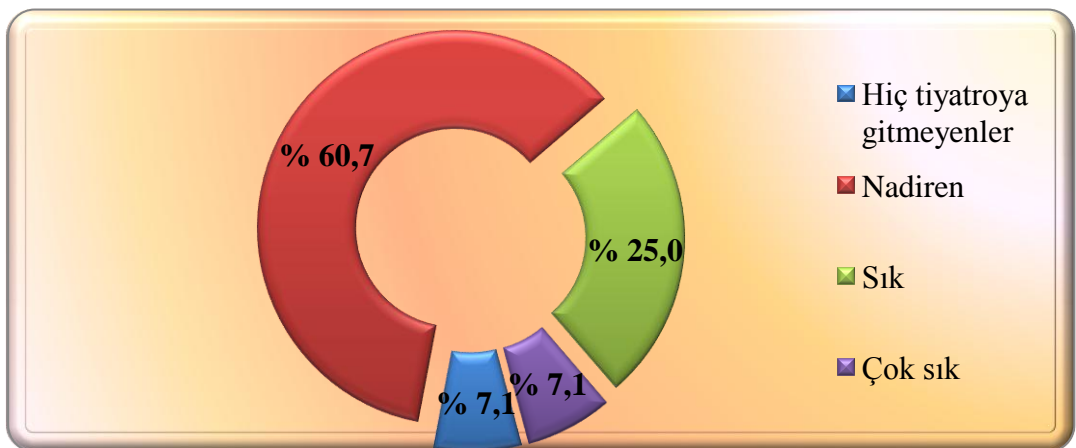
### Grafik 26-a. Öğretim Elemanlarının Tiyatroya Gitme Durumlarına İlişkin Dağılım

Grafik 26-a’ da örnekleme oluşturan öğretim elemanlarının tiyatroya gidip gitmeme durumları sorulmuş elde edilen veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.



Grafik 26-a incelendiğinde elde edilen verilerden öğretim elemanlarının tiyatroya gitme oranlarının gitmeyenlere oranla daha yüksek olduğu ve öğretmenlerin 26’sının tiyatroya giderken sadece 2 kişinin gitmediği anlaşılmaktadır. Elde edilen veriler Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümünde derse giren öğretim elemanlarının çoğunluğunun günlük yaşamda tiyatroya gittiğini ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin tiyatroya gitme sıklıkları ise grafik 26-b’de gösterilmektedir.

### Grafik 26-b. Öğretim Elemanlarının Tiyatroya Gitme Sıklıklarına İlişkin Dağılımı

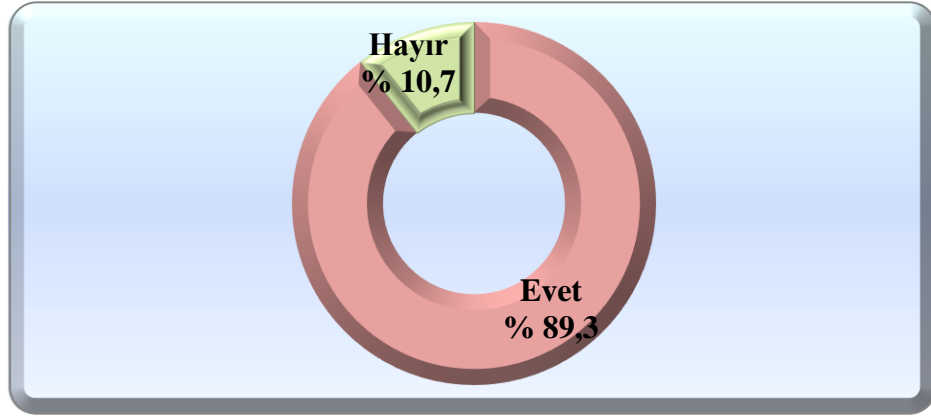


Grafik 26-b’ de tiyatroya giden öğretmenlerin tiyatroya gitme sıklıklarına ilişkin veriler gösterilmektedir. Elde edilen verilerden Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde derse giren öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu “Nadiren” (%61)

tiyatroya gittiği bilgisine ulaşılmaktadır. “Sık” ve “Çok sık” seçenekleri ise örneklemin %32’sini oluşturmaktadır. Grafikten de anlaşılacağı üzere örneklemin tiyatroya gitme alışkanlığının yeterince olmadığı ve elde edilen verilerin bir önceki grafikte ortaya çıkan sonuçla örtüşse bile tiyatroya gittiğini söyleyen grubun büyük bir bölümünün bu faaliyeti aslında nadiren gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır.

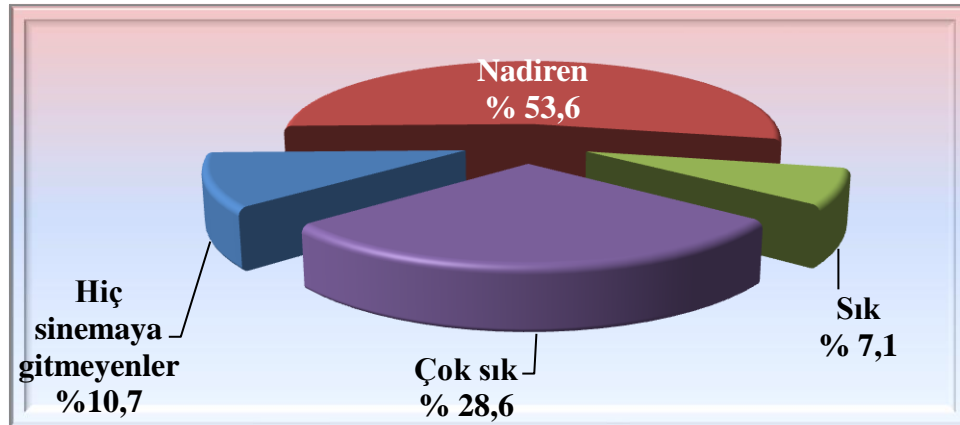
### **Grafik 27-a. Öğretim Elemanlarının Sinemaya Gitme Durumlarına İlişkin Dağılım**

Grafik 27-a’ da öğretim elemanlarına sinemaya gidip gitmeme durumları sorulup elde edilen veriler aşağıda verilmiştir.



Öğretim elemanlarının sinemaya gitme durumlarına ilişkin dağılımın yer aldığı grafikten, elde edilen verilerden öğretim elemanlarının yoğunlukla sinemaya gittiği görülmektedir (23 kişi). Aşağıdaki grafik ise sinemaya giden öğretim elemanlarının sinemayı tercih etme sıklıklarının dağılımları yer almaktadır.

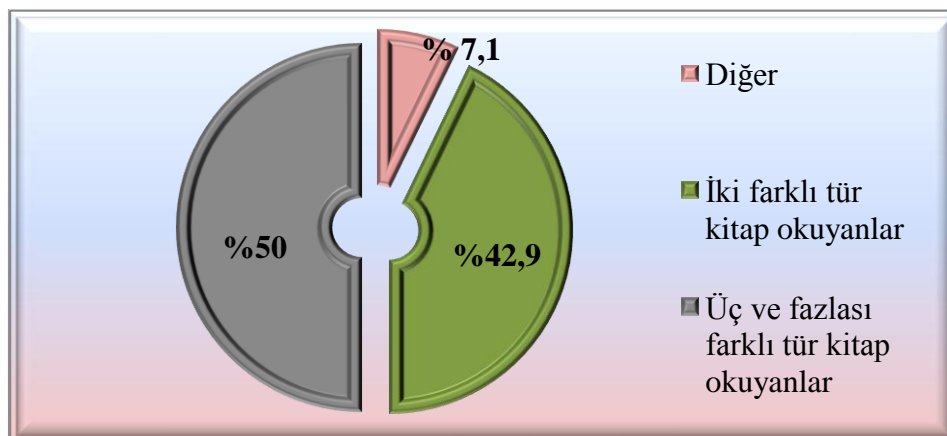
**Grafik 27-b. Öğretim Elemanlarının Sinemaya Gitme Sıklıklarına İlişkin Dağılım**



Grafik 27-b' de öğretim elemanlarının sinemaya gitme sıklıklarına ilişkin bilgiler gösterilmektedir. Bu bilgilere göre Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde derse giren öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu (15 kişi) “nadiren” sinemaya gittiklerini belirtmişlerdir. Bu durumu sırasıyla “çok sık” (8 kişi), “hiç sinemaya gitmeyen” (3 kişi) ve “sık” sinemaya giden (2 kişi) maddeleri izlemektedir. Bu durum örneklemin sinemaya gitme alışkanlığının yeterince olmadığını göstermektedir. Veriler grafik 27-a ile örtüşse bile sinemaya gittiğini söyleyen öğretmenlerin büyük bölümünün (%54) bu faaliyeti aslında çok fazla gerçekleştirmediğini göstermektedir.

**Grafik 28. Öğretim Elemanlarının Okumayı Tercih Ettikleri Kitap Türlerinin Dağılımı**

Örneklemini oluşturan öğretim elemanlarına kitap okuyup okumadıkları sorulmuş, elde edilen veriler örneklemini oluşturan öğretmenlerin hepsinin kitap okuduğunu ortaya koymuştur. Grafik 28; örneklemini temsil eden öğretim elemanlarının okumayı tercih ettikleri kitap türlerinin dağılımını göstermek amacıyla sunulmuştur.

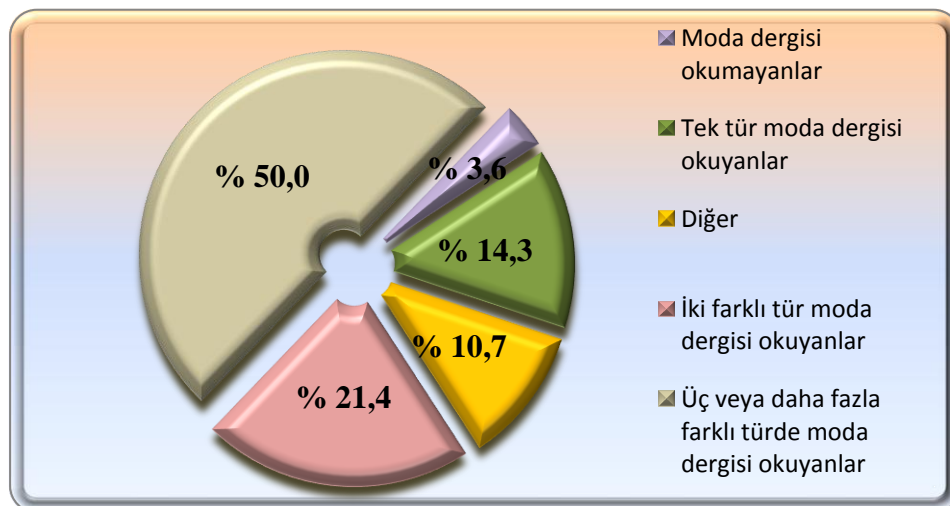


Ankette yer alan soruda kitap türleri biyografi, bilim kurgu, macera, şiir, polisiye, dini, ders kitabı ve diğer seçenekleri olarak verilmiştir. Ağırlıklı olarak iki farklı tür kitap (%43) okumayı tercih eden öğretmenlerin “biyografi-roman” ve “ders kitabı-roman” ikililerini tercih ettikleri, üç ve fazlası türden kitap (%50) okuyanlar ise yoğunlukla “biyografi-roman-ders kitabı-macera” okumayı tercih ettikleri tespit edilmiştir. Diğer seçeneğin de ise “sanatsal dergiler” ve “bilimsel kitaplar” şeklinde belirtildiği (%7) görülmektedir. Tek kitap türünü işaretleyen öğretim elemanı olmadığı için grafikte bu duruma yer verilmemiştir.

Öğretim elemanlarının okumayı tercih ettikleri kitap türlerinin dağılımına ilişkin tablo, ekler bölümünde Ek-7’de yer almaktadır.

### Grafik 29. Öğretim Elemanlarının Okumayı Tercih Ettikleri Moda Dergilerinin Dağılımları

Grafik 29’ da öğretim elemanlarının moda dergileri okuyup okumadıkları sorulmuş ve sadece 1 öğretim elemanının okumadığı ortaya çıkmıştır. Aşağıdaki tablo bu soruya “Evet” yanıtını veren diğer 27 öğretim elemanlarına yöneltilmiş ve hangi moda dergilerini okumayı tercih ettikleri belirlenmiştir.



Bu madde ankette yer alan “Moda dergileri okur musunuz?” sorusuna “evet” yanıtını veren öğretim elemanlarına yöneltilmiştir. Soru da seçenek olarak; Burda, Elle,

Maria Clarie, Elele, Cosmopolitan, Wedding, Vogue gibi moda dergileri çeşitleri verilmiş ve okudukları dergi türlerini ya da farklı bir moda dergisi varsa yazmaları/işaretlemeleri istenmiştir. Elde edilen yanıtlar Grafik 29’da sunulmuştur. Tek tür moda dergisi okuyan öğretim elemanları daha çok “Vogue” dergisini tercih ederken, iki farklı moda dergisi okuyanlar “Elle-Vogue” ve “Elle-Marie Claire” yi, üç veya daha fazla moda dergisi okuyanların ise “Elle-Cosmopolitan-Vogue” dergilerini tercih ettikleri anlaşılmıştır. Diğer seçeneğini tercih eden öğretim elemanları okudukları dergileri “All”, “Moda Trendleri” ve “Dekorasyon Dergisi” olarak belirtmişlerdir. Tüm oran içerisinde en büyük dilimde üç veya daha fazla moda dergisi okuyanların (%50) yer aldığı tespit edilmiştir.

Öğretim elemanlarının okumayı tercih ettikleri moda dergilerinin dağılımına ilişkin tablo, ekler bölümünde Ek-8’de yer almaktadır.

#### **4.9. Öğretim Elemanlarının Müzik, Tiyatro, Gazete vb. Medya Unsuru Alışkanlıklarının Öğrencileri Yönlendirmesindeki Etkisine Ait Bilgiler**

Öğretim elemanlarına uygulanan anket formunun dördüncü bölümünde müzik, tiyatro, gazete vb. medya unsurları alışkanlıklarının öğrencileri yönlendirmedeki etkisini ölçmeye ilişkin sorular yer almaktadır. Bu sorular için her davranışın karşısına 3’lü derecelendirme ölçeği konulmuştur. Ölçekte kullanılan derecelendirmeler; Evet (3), Bazen (2), Hayır (1) şeklinde Tablo 29’da gösterilmektedir.

Tablo 5’de öğretim elemanlarının müzik, tiyatro, gazete vb. medya unsuru alışkanlıklarının öğrencileri yönlendirmedeki etkisini ölçmeye ait bilgilerden oluşmaktadır. Bu bölümde yer alan sorular 3’lü likert ölçeğinde değerlendirilerek sorulmuştur.

**Tablo 5. Öğretim Elemanlarının Müzik, Tiyatro, Gazete vb. Medya Unsuru Alışkanlıklarının Öğrencileri Yönlendirmesindeki Etkisine Ait Bilgiler**

Öğretim Elemanlarının Müzik, Tiyatro, Gazete vb. Medya Unsurlu Alışkanlıklarının Öğrencileri Yönlendirmedeki Etkisine Ait Bilgiler	Evet		Bazen		Hayır		Ort.
	f	%	F	%	f	%	
T5.1 Öğrencilere tasarım yaptırırken, dinlediğiniz müzik tarzı öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır mıdır?	9	32,1	12	42,9	7	25,0	<b>2.07</b>
T5.2 Öğrencilere tasarım yaptırırken, izlediğiniz sinema filmleri öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır mıdır?	10	35,7	15	53,6	3	10,7	<b>2.25</b>
T5.3 Öğrencilere tasarım yaptırırken, izlediğiniz tiyatro oyunları öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır mıdır?	7	25,0	17	60,7	4	14,3	<b>2.11</b>
T5.4 Öğrencilere tasarım yaptırırken, okuduğunuz kitaplar öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır mıdır?	12	42,9	11	39,3	5	17,9	<b>2.25</b>
T5.5 Öğrencilere tasarım yaptırırken, okuduğunuz moda dergileri öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır mıdır?	20	71,4	7	25,0	1	3,6	<b>2.68</b>
T5.6 Katıldığınız sergi, defile gibi etkinlikler öğrencileri yönlendirmenizde etkili olmaktadır mıdır?	23	82,1	5	17,9	-	-	<b>2.82</b>
T5.7 Öğrencilere tasarım yaptırırken, güncel olaylar öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır mıdır?	11	39,3	14	50,0	3	10,7	<b>2.29</b>
T5.8 Hızla değişen popüler kültür kavramı öğrencileri yönlendirmenizde etkili olmaktadır mıdır?	11	39,3	12	42,9	5	17,9	<b>2.21</b>

n:28

Tablo 5’de 1’inci, 2’inci ve 3’üncü sorular incelendiğinde; öğretim elemanlarının % 43’ü öğrencilere tasarım yaptırırken dinledikleri müzik tarzının %54’ü izlediği sinema filmlerinin ve % 61’i de izlediği tiyatro oyunlarının “Bazen” öğrencileri yönlendirmede etkili olduğunu belirttikleri anlaşılmaktadır.

Tabloda 4’üncü ve 5’inci sorulara alınan yanıtta göre, öğretim elemanları öğrencilere tasarım yaptırırken daha önceden okumuş oldukları ya da hala okumakta oldukları kitaplardan (%43) ve moda dergilerinden (%71) yararlanarak çoğunlukla öğrencileri yönlendirmeyi tercih ettikleri görülmektedir. 6’ıncı soruda ise hiçbir öğretim elemanı bu soruya “Hayır” yanıtını vermemiş olup, katıldıkları sergi, defile gibi etkinlikleri öğrencileri yönlendirmede etkili olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 5’de 7’nci soruya alınan yanıt, güncel olayların öğrencileri yönlendirmede “bazen” etkili (%50) ve “evet” etkili (%39) buldukları görülmektedir. 8’inci soruda ise öğretim elemanları, hızla değişen popüler kültür kavramının öğrencileri yönlendirmede “Bazen” (%43) etkili olduğu yanıtını vermişlerdir.

#### 4.10. Öğretim Elemanlarının Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlar

Öğretim elemanlarına uygulanan anketin beşinci bölümünde: öğretim elemanlarının giyim alışkanlıklarını ve buna etki eden durumları ölçmeye ilişkin sorular yer almıştır. Sorularda her davranışın karşısına 3’lü derecelendirme ölçeği konulmuştur. Ölçekte kullanılan derecelendirmeler; Evet (3), Bazen (2), Hayır (1) şeklinde Tablo 6’da gösterilmektedir. Tablo 6’da öğretim elemanlarının giyim alışkanlıklarına ait veriler yer almaktadır.

**Tablo 6. Öğretim Elemanlarının Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Bilgilerin Dağılımı**

Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Bilgiler	Evet		Bazen		Hayır		Ort.
	f	%	f	%	f	%	
T6.1. Giysinizi yıpranana kadar kullanır mısınız?	8	28.6	16	57.1	4	14.3	<b>2.14</b>
T6.2. Arkadaş çevreniz giyim tarzınızı etkiler mi?	5	17.9	10	35.7	13	46.4	<b>1.71</b>
T6.3. İkamet ettiğiniz yer giyim tarzınızı etkiler mi?	7	25.0	12	42.9	9	32.1	<b>1.93</b>
T6.4. Aileniz giyim tarzınızı etkiler mi?	5	17.9	8	28.6	15	53.6	<b>1.64</b>
T6.5. Televizyondaki moda kanallarını izler misiniz?	17	60.7	10	35.7	1	3.6	<b>2.57</b>
T6.6. Modayla ilgili filmler izler misiniz?	22	78.6	6	21.4	-	-	<b>2.79</b>
T6.7. Modayla ilgili kitaplar okur musunuz?	20	71.4	8	28.6	-	-	<b>2.71</b>
T6.8. Her yıl moda günlerini takip eder misiniz?	9	32.1	18	64.3	1	3.6	<b>2.29</b>
T6.9. Giysi seçimi yaparken modayı takip eder misiniz?	8	28.6	15	53.6	5	17.9	<b>2.11</b>
T6.10. Giysi seçimi yaparken markaya dikkat eder misiniz?	10	35.7	12	42.9	6	21.4	<b>2.14</b>
T6.11. Giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına dikkat eder misiniz?	4	14.3	12	42.9	12	42.9	<b>1.71</b>
T6.12. Giysi seçimi yaparken TV programlarından etkilenir misiniz?	2	7.1	10	35.7	16	57.1	<b>1.50</b>
T6.13. Giysi seçimi yaparken film karakterlerinden etkilenir misiniz?	2	7.1	9	32.1	17	60.7	<b>1.46</b>

Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Bilgiler	Evet		Bazen		Hayır		Ort.
	f	%	f	f	%	f	
T6.14.Giysi seçimi yaparken reklâmlardan etkilenir misiniz?	-	-	15	53.6	13	46.4	<b>1.54</b>
T6.15.Müzik tercihiniz giyim tarzınızı etkiler mi?	2	7.1	9	32.1	17	60.7	<b>1.46</b>
T6.16.Güncel olaylar giysi seçiminizi etkiler mi?	5	17.9	9	32.1	14	50.0	<b>1.68</b>
T6.17.Giysilerinizi değişen popüler kültür öğelerine göre yeniden düzenler misiniz?	4	14.3	16	57.1	8	28.6	<b>1.86</b>
T6.18.Giysi seçimi yaparken değişen moda akımlarına göre giysi tercihi yapar mısınız?	12	42.9	11	39.3	5	17.9	<b>2.25</b>
T6.19.Popüler kültüre göre giyinir misiniz?	10	35.7	11	39.3	7	25.0	<b>2.11</b>

n: 28

Tablo 6'ya ait 1.soru incelendiğinde öğretim elemanlarının giysilerini yıpranana kadar kullanma durumu %57 oranında “Bazen” %29 oranında “Evet” olarak göze çarpmaktadır. Bu soruya “Evet” yanıtını veren öğretim elemanlarının kullandıkları giysilere karşı bağlılıklarının rol oynadığı söylenebilir.

Tabloda yer alan 2'nci soru incelendiğinde öğretim elemanlarının giyim tarzlarını arkadaş çevrelerinin %18 oranında etkilediği dikkat çekmektedir. 3'üncü ve 4'üncü sorularda ise öğretim elemanlarının ikamet ettikleri yerin giyim tarzlarını %25 oranında etkilediği, fakat ailelerinin giyim tarzlarını etkilemede etkili olmadığı görülmektedir (%54).

Öğretim elemanlarının çoğunlukla TV'deki moda kanallarını izledikleri ve bunun örnekleme oluşturan oran içerisinde %61'lik paya sahip olduğu 5'inci soruya verilen cevaplardan anlaşılmaktadır. 6'ncı ve 7'nci sorulardan elde edilen bulgular ise, öğretim elemanlarının modayla ilgili filmler izlediklerini (%79) ve modayla ilgili kitaplar okuduklarını (%71) göstermektedir. Bu durum öğretim elemanlarının modayı yakından takip etme arzularından ve öğrencilerine daha güncel bilgiler sunma arzusundan kaynaklandığını düşündürmektedir. Bu sonuç öğretim elemanlarının öğrencilere oranla daha çok modayla ilgili bilgi edinme konusunda ileride olduğunu göstermektedir.

Tablo 4'e göre öğretim elemanlarının her yıl moda günlerini takip ettikleri 8'inci soruya verilen “Bazen” ve “Evet” yanıtlarıyla anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin büyük çoğunluğu modayı takip ettiği (Bazen: %54, Evet: %29) ve giysi seçimi yaparken

alacakları markaya dikkat ettikleri (Bazen: %43, Evet: %36) görülmektedir. Fakat buna rağmen popüler marka olmasına da çok dikkat etmedikleri anlaşılmaktadır.

Tabloya bakıldığında 12, 13 ve 14. sorularda ise öğretmenlerin %57'sinin giysi seçimi yaparken TV programlarından, %61'inin film karakterlerinden, %46'sının ise reklamlardan etkilenmediği anlaşılmaktadır. Ancak bunun yanında öğretim elemanlarının %54'ünün giysi seçimi yaparken "Bazen" reklamların etkisinde kalarak tercih yaptıkları da anlaşılmaktadır. Öğretim elemanlarının giyim alışkanlıklarının dinlemeyi tercih ettikleri müzik türü etkilememektedir. Örneklemi oluşturan grubun giyim alışkanlıklarını güncel olayların etkilemediği görülmektedir (soru:16).

Tablodaki verilere göre öğretim elemanları giysi tercihlerini değişen popüler kültür öğelerine göre düzenleme durumlarının ağırlıkla "Bazen" (%57) ve "Hayır" (%29) olması öğretim elemanlarının her yeni çıkan giysiyi almadıklarını göstermektedir. Ancak giysi seçimi yaparlarken değişen moda akımlarına göre giysilerini yenilemeyi tercih ettikleri (%43) ve giysi seçiminde popüler kültürü %39 oranında "Bazen", %36 oranında ise "evet" olarak tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

Genel olarak tabloya bakıldığında, giyim alışkanlıklarına ve buna etki eden durumlara ilişkin dağılım bilgilerinin aritmetik ortalamanın ağırlıklı olarak "Bazen" görüşünde olduğu görülmektedir. Bu durum öğretim elemanlarının giyim alışkanlıklarına ve buna etki eden durumlara ilişkin konularda çoğunlukla duruma göre hareket ettiğini ortaya koymaktadır.

#### **4.11.Öğretim Elemanlarının Öğrencilere Tasarım Yaptırırken Dikkat Ettikleri Durumlar**

Anketin altıncı bölümünde; öğretim elemanlarının öğrencilere tasarım yaptırırken dikkat ettikleri durumların önem derecelerini ölçmeye ilişkin sorular yer almaktadır. Sorulara ait her durum 5'li likert derecelendirme ölçeği ile ölçeklendirilmiştir. Ölçekte kullanılan derecelendirmeler; Çok Önemli (5), Önemli (4), Kısmen Önemli (3), Az Önemli (2) ve Önemsiz (1) şeklinde değerlendirilmiştir.

Örnekleme oluşturan öğretim elemanlarının öğrencilere tasarım yaptırırken dikkat ettikleri durumların önem derecelerine ait dağılımlar Tablo 7’de yer almaktadır.

**Tablo 7. Öğretim Elemanlarının Öğrencilere Tasarım Yaptırırken Dikkat Ettikleri Durumların Önem Derecelerinin Dağılımı**

Öğrencilere Tasarım Yaptırırken Dikkat Ettiğiniz Durumların Önem Dereceleri	Önemsiz		Az Önemli		Kısmen Önemli		Önemli		Çok Önemli		Ort.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
T7.1 Tasarımların yaratıcı olması (daha önce hiç denememiş detay ve fikirler taşıması)	-	-	-	-	1	3.6	11	39.3	16	57.1	<b>4.54</b>
T7.2 Tasarımların üretime uygun olması	1	3.6	-	-	4	14.3	10	35.7	13	46.4	<b>4.21</b>
T7.3 Tasarımların giyilebilir olması (günün zevk ve beğenilerini taşıması)	2	7.1	1	3.6	9	32.1	10	35.7	6	21.4	<b>3.61</b>
T7.4 Tasarımın günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanması	1	3.6	4	14.3	6	21.4	11	39.3	6	21.4	<b>3.61</b>
T7.5 Tasarım yapılırken esinlenen kaynağın güncelliği	1	3.6	4	14.3	8	28.6	8	28.6	7	25.0	<b>3.57</b>
T7.6 Tasarım yapılırken esinlenen temanın güncelliği	2	7.1	3	10.7	8	28.6	10	35.7	5	17.9	<b>3.48</b>
T7.7 Tasarım yapılırken tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olması	6	21.4	4	14.3	6	21.4	8	28.6	4	14.3	<b>3.00</b>
T7.8 Tasarım yapılırken kullanılacak kumaşların güncelliği	1	3.6	6	21.4	3	10.7	10	35.7	8	28.6	<b>3.64</b>
T7.9 Tasarım yapılırken hazırlanacak renk panosunun güncelliği	3	10.7	2	7.1	4	14.3	11	39.3	8	28.6	<b>3.68</b>
T7.10 Tasarım yapılırken hazırlanacak olan hikâye panosunun güncel izler taşıması	2	7.1	1	3.6	9	32.1	8	28.6	8	28.6	<b>3.70</b>
T7.11 Tasarımı yapılan giysiye yönelik fikir çizimlerinin güncel izler taşıması	-	-	4	14.3	6	21.4	8	28.6	10	35.7	<b>3.86</b>
T7.12 Tasarımı yapılan giysiye ait aksesuar çizimlerinin güncel izler taşıması	-	-	2	7.1	6	21.4	12	42.9	8	28.6	<b>3.93</b>
T7.13 Müzik tercihinize ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtmak	7	25.0	5	17.9	11	39.3	5	17.9	-	-	<b>2.50</b>
T7.14 Okuduğunuz kitap türlerine ait fikirleri tasarımlar üzerine yansıtmak	3	10.7	4	14.3	10	35.7	10	35.7	1	3.6	<b>3.07</b>
T7.15 Okuduğunuz moda dergilerindeki görüş ve fikirlerin tasarımlar üzerine yansıtmak	1	3.6	1	3.6	9	32.1	14	50.0	3	10.7	<b>3.61</b>
T7.16 İzlediğiniz filmlerin yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	3	10.7	2	7.1	13	46.4	9	32.1	1	3.6	<b>3.11</b>

Öğrencilere Tasarım Yaptırırken Dikkat Ettiğiniz Durumların Önem Dereceleri	Önemsiz		Az Önemli		Kısmen Önemli		Önemli		Çok Önemli		Ort.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
T7.17 Güncel olayların yarattığı etkileri öğrencinin tasarımlarına yansıtma	1	3.6	2	7.1	7	25.0	15	53.6	3	10.7	<b>3.61</b>
T7.18 Moda akımlarının yarattığı etkileri öğrencinin tasarımlarına yansıtma	1	3.6	-	-	6	21.4	13	46.4	8	28.6	<b>3.96</b>
T7.19 Kendi çevrenizde gelişen küçük çaplı moda akımlarını öğrencinin tasarımlarına yansıtma	5	17.9	4	14.3	8	28.6	8	28.6	3	10.7	<b>3.00</b>

n: 28

Tablo 7 incelendiğinde öğretim elemanlarının tasarım yaptırırken dikkat ettikleri durumlara ait veriler önem derecelerine göre “Çok önemli” ve “Önemli” seçeneklerinde yoğunlaştığı anlaşılmaktadır.

Ankette katılan öğretim elemanları, öğrencilerin tasarımlarının yaratıcı çizgiler taşımasını (%57) ve üretime uygun giysiler tasarlama durumunu ise (%46) “Çok önemli” bulmaktadır. Öğrencilere uygulanan ankette de öğrencilerin görüşleri bu yönde olup öğretim elemanlarıyla uyduğu tespit edilmiştir (Bknz. Tablo 4). Bu durum hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin özgün ve kullanılabilir ürünler tasarlama isteklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 7’ye göre 3’üncü ve 4’üncü sorularda, öğrencilerin yaptığı tasarımların giyilebilir olması durumu, “Kısmen önemli” (%32) ve “Önemli” (%36), tasarımların günün zevk ve beğenilerine göre giyilebilir olma durumu ise (%39,3) oranında “Önemli” bulunduğu dikkati çekmektedir.

Tabloya göre 5’inci, 6’ncı ve 7’nci sorularda yoğunlukla öğretmenlerin öğrencilere tasarım yaptırırken öğrencilerin esinlendikleri kaynağın (Kısmen önemli: %29, Önemli: %29), esinlendikleri temanın (Kısmen Önemli: %29, Önemli: %36) ve tercih edilen yaş aralığının ise (Önemli: %29) görüldüğü anlaşılmaktadır. 8’inci, 9’uncu ve 10’uncu sorularda ise yoğunlukla öğretim elemanlarının öğrencilere tasarım yaptırırken, kullanacakları kumaşın güncel olmasına (%36), hazırlanacak renk panosunun (%39) ve hikâye panosunun güncel izler taşımasının (%29) önemli olduğu görüşündedirler. Öğretim elemanları öğrencilerine tasarım yaptırırken modayı yakından takip etmeleri

gerektiğini, popüler kültüre yakın tasarımlar yapmalarını istediklerini gerek kumaş gerekse kullanacakları renk ve hikâye panolarının güncel izler taşımasının önemli olduğunu savunmaktadırlar.

Tablo incelendiğinde 11. ve 12. Sorularda tasarımı yapılan giysiye yönelik olan fikir çizimlerinin (%36) “Çok önemli”, aksesuar çizimlerinin güncel izler taşıması (%43) “Önemli” bulunduğu, bu durumda öğretim elemanlarının öğrencilerin popüler olabilecek, ürünler tasarlaması yönünde çaba sarf ettiklerini ortaya koymaktadır. Öğretim elemanları 13. soruda tasarım yaptırırken müzik tercihlerinin öğrencileri yönlendirmede etkisi; örneklemin %25’i için “Önemsiz”, %18’i için; “Az önemli”, %39’u için; “Kısmen önemli” ve %18’i için de “Önemli” olduğu görülmektedir. Tablodaki 14 ve 15’nci sorulara göre öğretim elemanlarının okudukları kitaplar ve moda dergilerinin öğrencilerin tasarımlarını yönlendirmede “Önemli” (%35,7), (%50,0) etkisi olduğu anlaşılmaktadır. Öğrenci verilerine ilişkin sonuçlara bakıldığında bu durumun öğrenciler için kitaplardan çok moda dergilerinden esinlenme yönünde olduğu anlaşılmaktadır. 16. madde de ise, öğretim elemanlarının izledikleri filmlerin öğrenciyi yönlendirmedeki rolünün “Kısmen Önemli” (%46,4) olduğu görülmektedir.

Tablo 7’ye göre 17, 18 ve 19’uncu sorulara bakıldığında, öğretim elemanları çoğunlukla güncel olayların yarattığı etkileri (%54), moda akımlarının yarattığı etkileri (%46,4) ve kendi çevrelerinde gelişen küçük çaplı moda akımlarını öğrencilerin tasarımlarına yansıtmayı (%28,6) oranında “Önemli” bulmuşlardır. Elde edilen veriler öğretim elemanlarının daha çok güncel izler taşıyan yeni olayları ele alarak öğrencileri de bu konuda yönlendirmeyi tercih ettiklerini göstermektedir.

Genel olarak tabloya bakıldığında, 5’li derecelendirme likert ölçeğine göre; öğretim elemanlarının öğrencilere tasarım yaptırırken dikkat ettikleri durumların önem derecelerine ilişkin dağılım bilgileri aritmetik ortalamada ağırlıklı olarak 3’e ve 3’ten büyük olarak görülmektedir. Bu durum öğretim elemanlarının öğrencilere tasarım yaptırırken dikkat ettikleri durumlara ilişkin soruların üzerinde çoğunlukla “Kısmen önemli” ve “Önemli” görüşlerini tercih ettiğini göstermektedir.

#### 4.12. Moda Tasarımı Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin giyim alışkanlıklarını ve buna etki eden durumlara ilişkin verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Elde edilen veriler Tablo 8 sunulmuştur. Tabloda her davranış için; grup türünü (öğrenci:1, öğretim elemanı:2), örneklem sayısını (n), aritmetik ortalamasını (ort.), standart sapmasını (ss), t testini (t) ve anlamlılık düzeyini (p) oluşturularak öğretim elemanlarının ve öğrencilerin giyim alışkanlıklarına etki eden durumlara ilişkin farklılıkları incelenmiştir. Bu görüşlerin aritmetik ortalamaları, standart sapmaları ve t değerlerinde anlamlı fark bulunanlar ve anlamlı fark bulunmayanlar Tablo 8’de gösterilmektedir.

**Tablo 8. Moda Tasarımı Bölümü Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Görüşlerinin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, t Değerleri ve Anlamlılık Düzeyleri**

Görüşler	Grup Türü	n	Ort.	ss	t	p
Giysiye yıpranana kadar kullanma	1	252	2.12	0.67	0.20	0.835
	2	28	2.14	0.65		
Arkadaş çevresinin giyim tarzını etkilemesi	1	252	1.90	0.74	1.28	0.199
	2	28	1.71	0.76		
İkamet edilen yerin giyim tarzını etkilemesi	1	252	2.06	0.81	0.83	0.404
	2	28	1.93	0.76		
Ailenin giyim tarzını etkilemesi	1	252	1.89	0.81	1.52	0.129
	2	28	1.64	0.78		
Televizyondaki moda kanallarının izleme	1	252	2.31	0.70	1.93	0.054
	2	28	2.57	0.57		
Modayla ilgili filmler izleme	1	252	2.25	0.72	3.81	0.000***
	2	28	2.79	0.41		
Modayla ilgili kitaplar okunması	1	252	2.16	0.73	3.90	0.000***
	2	28	2.71	0.46		
Her yıl moda günlerinin takip edilmesi	1	252	1.88	0.72	2.86	0.005**
	2	28	2.29	0.53		
Giysi seçimi yaparken modanın takip edilmesi	1	252	2.16	0.73	0.35	0.723
	2	28	2.11	0.68		
Giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına dikkat edilmesi	1	252	1.65	0.65	3.74	0.000***
	2	28	2.14	0.75		

Görüşler	Grup Türü	n	Ort.	ss	t	p
Modası geçmiş giysi giymesi	1	252	2.15	0.70	3.13	0.002**
	2	28	1.71	0.71		
Giysi seçimi yaparken TV programlarından etkilenmesi	1	252	1.89	0.70	2.82	0.005**
	2	28	1.50	0.63		
Giysi seçimi yaparken film karakterlerinden etkilenmesi	1	252	1.63	0.65	1.31	0.189
	2	28	1.46	0.63		
Giysi seçimi yaparken reklamlardan etkilenmesi	1	252	1.73	0.66	1.47	0.142
	2	28	1.54	0.50		
Müzik tercihinin giyim tarzını etkilemesi	1	252	1.57	0.76	0.69	0.491
	2	28	1.46	0.63		
Güncel olayların giysi seçimini etkilemesi	1	252	1.68	0.74	0.02	0.979
	2	28	1.68	0.77		
Giysileri değişen popüler kültür öğelerine göre yeniden düzenleme	1	252	1.85	0.72	0.05	0.956
	2	28	1.86	0.65		
Giysi seçimi yaparken moda akımlarına göre giysi seçme	1	252	1.96	0.74	1.96	0.050*
	2	28	2.25	0.75		
Popüler kültüre göre giyinmenin önemi	1	252	2.09	0.72	0.13	0.892
	2	28	2.11	0.78		

1.grup = Öğrenci                      2. grup = Öğretim Elemanı

\* p < 0.05                      \*\* p < 0.01                      \*\*\* p < 0.001

Tabloda giysiyi yıprana kadar kullanma durumu “bazen” ağırlıklı olarak tespit edilmiştir. Tabloda toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamaları (2.12), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (2.14) oranla daha düşük olduğu görülmüştür. Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için yapılan t testi sonucunda elde edilen t değerleri ise (0.20) olarak belirlenmiştir. Elde edilen değerlerden öğretim elemanları ve öğrenciler arasında anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmıştır (p>0.05).

Araştırma kapsamında yer alan moda tasarımı öğretim elemanları ile öğrencilerin arkadaş çevrelerinin giyim tarzlarını etkilemesine ilişkin görüşlerine ilişkin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde ise öğrencilerin puan ortalamalarının (1.90) öğretim elemanlarının puan ortalamalarından (1.71) yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.28) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur (p>.05).

İkamet edilen yerin giyim tarzını etkilemesine ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (2.06), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (1.93) oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için yapılan t testi sonucunda elde edilen t değerleri (0.83) olarak belirlenmiştir. Elde edilen veriden öğretim elemanları ve öğrenciler arasında anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmıştır ( $p>0.05$ ).

Ailenin giyim tarzını etkilemesine ilişkin elde edilen değerlerin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.89), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (1.64) oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.52) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur ( $p>0.05$ ).

Televizyondaki moda kanallarını izleme alışkanlığına ilişkin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (2.31), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (2.57) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.93) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ancak anlamlı olma derecesine çok yakın olduğunu ortaya koymuştur ( $p>0.05$ ).

Modayla ilgili filmler izleme görüşüne ilişkin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamaları (2.25), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (2.79) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (3.81) olarak belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin arasında ( $p<0.001$  düzeyinde) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Öğretim elemanlarının öğrencilere oranla modayla ilgili filmleri daha çok izlemeyi tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Bu durum öğretim elemanlarının yenilikleri takip etme konusunda öğrencilere oranla daha aktif olduklarını göstermektedir. Böylelikle izledikleri modayla ilgili filmler üzerine, öğrencileri yönlendirme de daha etkili olduklarını düşünülmektedir.

Modayla ilgili kitaplar okunmasına ilişkin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (2.16), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (2.71) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (3.90) belirlenmiştir. Modayla ilgili kitaplar okunmasına ilişkin görüşler de öğretim elemanları ve öğrenciler arasında ( $p < 0.001$  düzeyinde) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Tablonun verilerine göre öğretim elemanlarının öğrencilere oranla modayla ilgili kitapları daha çok okumayı tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Böylelikle okudukları modayla ilgili kitaplar üzerine, öğrencileri bilgilendirme ve yönlendirmede daha etkili oldukları düşünülmektedir.

Tablo verilerine göre her yıl moda günlerinin takip edilmesine ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.88), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (2.29) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (2.86) belirlenmiştir. Modayla ilgili kitaplar okunmasına ilişkin görüşlerde öğretim elemanları ve öğrenciler arasında ( $p < 0.01$  düzeyinde) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Tabloya göre öğretim elemanlarının öğrencilere oranla moda günlerini daha sık takip ettikleri anlaşılmaktadır. Öğretim elemanlarının moda günlerini öğrencilere göre daha dikkatli takip etme durumları, modayla ilgili olan yeni akımları, popüler kültürü daha yakından takip ederek öğrencileri bilgilendirme isteği, mesleklerini öğrencilere göre daha çok benimseme ve meslek bilincinden kaynaklandığını düşündürmektedir.

Giysi seçimi yaparken modanın takip edilmesine ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (2.16), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (2.11) oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.35) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur ( $p > 0.05$ ).

Tablo verilerine göre giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına dikkat edilmesine ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.65), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (2.14) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (3.74) belirlenmiştir. Giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına ilişkin görüşlerde öğretim elemanları ve öğrenciler arasında ( $p < 0.001$  düzeyinde) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Öğrenciler giysi seçimi sırasında markaya az önem verirken, öğretim elemanları giysi seçimlerinde markaya öğrencilere oranla daha çok önem verdiği görülmüştür. Bu durumun sebebi olarak öğrencilerin gelirleriyle öğretim elemanlarının gelirlerinin aynı düzeyde olmaması, öğrencilerin birçoğunun ailelerinin yanında kalmamalarından dolayı yaşam standartlarının daha düşük olması ve marka giysiler için masraf etmek istememeleri olduğu düşünülmektedir.

Modası geçmiş giysileri kullanma durumuna ilişkin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (2.15), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (1.71) oranla daha yüksek olduğu dikkati çekmektedir. Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için yapılan t testi sonucunda elde edilen t değerleri (3.13) belirlenmiştir. Modası geçmiş giysi giyilmesine ilişkin görüşlerde öğretim elemanları ve öğrenciler arasında ( $p < 0.01$  düzeyinde) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Genel olarak modası geçmiş giysilerin giyilmesine ilişkin görüşlere bakıldığında öğrencilerin öğretim elemanlarına göre daha çok demode olmuş modelleri kullandıkları anlaşılmaktadır.

Giysi seçimi yaparken TV programlarından etkilenilmesine ilişkin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.89), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (1.50) oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Görüşler arasındaki anlamlılığı belirlemek için yapılan t testi sonucunda t değerleri (2.82) olarak tespit edilmiştir. Tabloda öğretim elemanları ve öğrenciler arasında ( $p < 0.01$  düzeyinde) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Verilere göre öğrenciler giysi seçimi yaparken TV programlarından daha çok etkilendiği anlaşılmaktadır. Bu durum öğrencilerin giysi tercihlerinde önem taşımaktadır.

Giysi seçimi yaparken film karakterlerinden etkilenmesine ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.63), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (1.46) oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.31) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymaktadır ( $p>0.05$ ). Veriler incelendiğinde ankete cevap veren hem öğretim elemanlarının hem de öğrencilerin giysi seçimi yaparken film karakterlerinden etkilenmediği sonucuna ulaşıldığı söylenebilir.

Giysi seçimi yaparken reklamlardan etkilenme durumuna ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.73), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (1.54) oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.47) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur ( $p>0.05$ ). Genel olarak tabloya bakıldığında öğretim elemanlarının ve öğrencilerin reklamlardan etkilenerek giysi seçimi yapmadığı anlaşılmaktadır.

Müzik tercihinin giyim tarzını etkilenmesine ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.57), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (1.46) oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.69) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymaktadır ( $p>0.05$ ). Bu durum öğrencilerin de öğretim elemanlarının da giyimlerinde müzik tercihlerinin etkisinin olmadığını göstermektedir.

Güncel olayların giysi seçimini etkilemesine ilişkin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.68) ve öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (1.68) eşit değerlerde olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.02) iki grup ortalamaları arasındaki durumun anlamlı olmadığını ortaya koymaktadır ( $p>0.05$ ). Tablo incelendiğinde öğretim elemanlarının ve öğrencilerin giysi seçimi yaparlarken güncel olaylardan etkilenmediklerini göstermektedir.

Giysileri değişen popöler kùltür öğelerine göre yeniden düzenleme durumuna ilişkin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.85), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (1.86) yakın değerler taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.05) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur ( $p>0.05$ ). Verilere göre öğretim elemanları ve öğrencilerin çoğunlukla bazen ve hayır yanıtını verdikleri görölmektedir. Bu durumda tabloya bakıldığında örneklemin değişen her popöler kùltür öğesine göre giysi tercihlerini yeniden düzenlemedikleri anlaşılmaktadır.

Giysi seçimi yaparken moda akımlarına göre giysi seçmeye ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (1.96), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (2.25) oranla daha düşük olduğu görölmüştür. Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için yapılan t testi sonucunda elde edilen t değerleri (1.96) olarak belirlenmiştir. Giysi seçimi yaparken moda akımlarına göre giysi seçmeye ilişkin görüşlerde öğretim elemanları ve öğrenciler arasında ( $p<0.01$  düzeyinde) anlamlı farklılık görölmüştür. Bu tabloya göre her iki örneklem grubunun da moda akımlarını takip ettikleri, ancak öğretim elemanlarının bu konuda daha önde olduğu anlaşılmaktadır. Popöler kùltürün moda akımlarını etkilediği düşünülürse her iki grubunda ister istemez popöler kùltürün çekim alanına girdiğini ortaya koymaktadır.

Popöler kùltüre göre giyinmenin önemine ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (2.09), öğretim elemanlarının puan ortalamalarının ise (2.11) olduğu anlaşılmaktadır. Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.13) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur ( $p>0.05$ ).

#### 4.13. Öğretim Elemanlarının Tasarım Yaptırırken, Öğrencilerinin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumlara İlişkin Görüşler

Araştırmada öğretim elemanlarının öğrencilere tasarım yaptırırken ve öğrencilerin ise tasarım yaparken dikkat ettikleri durumlara ilişkin verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Elde edilen veriler Tablo 9’da sunulmuştur. Tabloda her davranış için; grup türü (öğrenci:1, öğretim elemanı: 2), örneklem sayısı (n), aritmetik ortalaması (ort.), standart sapması (ss), t testi (t) ve anlamlılık düzeyi (p) oluşturularak öğretim elemanlarının ve öğrencilerin tasarım yaparken ya da yaptırırken dikkat ettikleri durumlar incelenmiştir. Bu görüşlerin aritmetik ortalamaları, standart sapmaları ve t değerlerinde anlamlı fark bulunanlar Tablo 9’da sunulmuştur.

**Tablo 9. Öğretim Elemanlarının Tasarım Yaptırırken, Öğrencilerinin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumlara İlişkin Görüşleri**

Görüşler	Grup Türü	n	Ort.	ss	t	p
Çizdiğiniz tasarımların yaratıcı olması (daha önce hiç denenmemiş detay ve fikirler taşıması)	1	252	4.31	0.79	1.43	0.154
	2	28	4.54	0.57		
Tasarımların üretime uygun olması	1	252	4.28	0.81	0.38	0.700
	2	28	4.21	0.95		
Tasarımların giyilebilir olması (günün zevk ve beğenilerini taşıması)	1	252	4.08	0.89	2.58	0.010*
	2	28	3.61	1.10		
Tasarımın günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanması	1	252	3.92	0.91	1.65	0.098
	2	28	3.61	1.10		
Tasarım yapılırken esinlenen kaynağın güncelliği	1	252	3.39	1.17	0.76	0.446
	2	28	3.57	1.13		
Tasarım yapılırken esinlenen temanın güncelliği	1	252	3.34	1.22	0.58	0.559
	2	28	3.48	1.15		
Tasarım yapılırken tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olması	1	252	3.67	1.01	3.19	0.002**
	2	28	3.00	1.38		
Tasarım yapılırken kullanılacak kumaşların güncelliği	1	252	3.65	1.10	0.01	0.986
	2	28	3.64	1.22		
Tasarım yapılırken hazırlanacak renk panosunun güncelliği	1	252	3.61	1.17	0.30	0.762
	2	28	3.68	1.27		
Tasarım yapılırken hazırlanacak olan hikâye panosunun güncel izler taşıması	1	252	3.58	1.11	0.53	0.595
	2	28	3.70	1.17		
Tasarımı yapılan giysiye yönelik fikir çizimlerinin güncel izler taşıması	1	252	3.71	1.01	0.70	0.482
	2	28	3.86	1.07		
Tasarımı yapılan giysiye ait aksesuar çizimlerinin güncel izler taşıması	1	252	3.65	1.05	1.34	0.181
	2	28	3.93	0.90		
Müzik tercihine ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtma	1	252	2.97	1.19	2.00	0.046*
	2	28	2.50	1.07		

Görüşler	Grup Türü	n	Ort.	ss	t	p
Okuduğu kitap türlerine ait fikirleri tasarımlar üzerine yansıtmak	1	252	2.75	1.18	1.37	0.169
	2	28	3.07	1.05		
Okuduğu moda dergilerinin görüş ve fikirlerini tasarımlar üzerine yansıtmak	1	252	3.47	1.01	0.69	0.489
	2	28	3.61	0.87		
İzlediği filmlerin yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	1	252	3.00	1.05	0.49	0.623
	2	28	3.11	0.99		
Güncel olayların yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	1	252	3.27	1.00	1.69	0.092
	2	28	3.61	0.91		
Moda akımlarının yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak	1	252	3.59	0.99	1.90	0.058
	2	28	3.96	0.92		
Kendi çevrenizde gelişen küçük çaplı moda akımlarını tasarımlara yansıtmak	1	252	3.35	1.08	1.58	0.114
	2	28	3.00	1.27		

1. grup = Öğrenci      2. grup = Öğretim Elemanı      \* p < 0.05      \*\* p < 0.01

Araştırma kapsamında yer alan moda tasarımı öğretim elemanları ve bu bölümdeki öğrencilerin çizilen tasarımların yaratıcı olmasına (daha önce hiç denenmemiş detay ve fikirler taşıması) ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde, öğretim elemanlarının puan ortalamalarının (4.54) öğrencilerin puan ortalamalarından (4.31) yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.43) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur ( $p > 0.05$ ).

Tasarımların üretime uygun olmasına ilişkin görüşlerinin toplam puanlarının ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (4.28), öğretim elemanlarının puan ortalamalarından (4.21) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.05) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir. ( $p > 0.05$ ).

Tasarımların giyilebilir olmasına (günün zevk ve beğenilerini taşımasına) ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamaları (4.08), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.61) oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için yapılan t testi sonucunda elde edilen t değerleri (2.58) belirlenmiştir. Tasarımların giyilebilir olmasına ilişkin görüşlerde öğretim elemanları ve öğrenciler arasında ( $p < 0.05$  düzeyinde) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Genel olarak tasarımların giyilebilir olmasına (günün zevk ve beğenilerini

taşımasına) ilişkin görüşlere bakıldığında öğrencilerin öğretim elemanlarına oranla bu konuda daha kararlı oldukları anlaşılmaktadır. Bu durum öğrencilerin öğretim elemanlarından ziyade, tasarım yaparken tasarımlarında günün zevk ve beğenilerini de yansıtacak, popüler olabilecek ve giyilebilecek ürünlerin tasarlanmasının önemli olduğunu düşündüklerini göstermektedir.

Tasarımın günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanmasına ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde, öğrencilerin puan ortalamalarının (3.92) öğretim elemanlarının puan ortalamalarından (3.61) yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.65) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı görülmektedir ( $p>0.05$ ).

Tablo verilerine göre tasarım yaparken esinlenen kaynağın güncelliğine ilişkin görüşlerin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde, öğretim elemanlarının puan ortalamalarının (3.57) öğrencilerin puan ortalamalarından (3.39) yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.76) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur ( $p>0.05$ ).

Tasarım yapılırken esinlenen temanın güncelliğine ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde, öğrencilerin puan ortalamalarının (3.34) öğretim elemanlarının puan ortalamalarından (3.48) düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.58) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymaktadır. ( $p>0.05$ ).

Tasarımlarda tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olmasına ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamaları (3.67), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.00) oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için yapılan t testi sonucunda elde edilen t değerleri (3.19) belirlenmiştir. Tasarım yapılırken tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olmasına ilişkin görüşlerde öğretim elemanları ve öğrenciler arasında

( $p < 0.01$  düzeyinde) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Genel olarak bakıldığında tercih edilen yaş aralığına göre tasarım yapma konusunda öğrenciler öğretim elemanlarına göre daha karardır. Bu durum öğrencilerin tasarım yaparken yaş aralıklarına göre çizimler yapmayı önemli bulduklarını göstermektedir.

Tasarım yapılırken kullanılacak kumaşların güncelliğine ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde, öğrencilerin puan ortalamalarının (3.65), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.64) yakın değerler taşıdığı görülmektedir. Arada ki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.01) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını ortaya koymuştur ( $p > 0.05$ ). Ancak görüşler arasında anlamlı fark bulunmamasına rağmen tasarım yapılırken hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının kumaşların güncelliği konusunu “kısmen önemli” ve “önemli” buldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Tasarım yapılırken hazırlanacak renk panosunun güncelliğine ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde, öğrencilerin puan ortalamalarının (3.61) öğretim elemanlarının puan ortalamalarından (3.68) düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.30) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını sonucuna ulaşılmıştır ( $p > 0.05$ ).

Tasarım yapılırken hazırlanacak olan hikâye panosunun güncel izler taşımaya ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (3.58), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.70) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.53) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymuştur. ( $p > 0.05$ ).

Tasarımı yapılan giysiye yönelik fikir çizimlerinin güncel izler taşımaya ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (3.71), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.86) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.70) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını göstermiştir ( $p > 0.05$ ).

Tasarımı yapılan giysiye ait aksesuar çizimlerinin güncel izler taşımaya ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (3.65), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.93) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.34) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir ( $p>0.05$ ).

Müzik tercihinin ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtmaya ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (2.97), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (2.50) oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için yapılan t testi sonucunda elde edilen t değerleri (2.00) belirlenmiştir. Müzik tercihinin ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtmaya ilişkin görüşlerde öğretim elemanları ve öğrenciler arasında ( $p<0.05$  düzeyinde) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Genel olarak bakıldığında öğrencilerin öğretim elemanlarına oranla dinledikleri müziklerden daha fazla etkilendiklerini ve bunu tasarımlarına da yansıttıkları anlaşılmaktadır. Bu durum öğrencilerin müzik dinlemeleriyle tasarımları arasında ilişki oluşturduğunu düşündürmektedir.

Okuduğu kitap türlerine ait fikirleri tasarımlar üzerine yansıtmaya ilişkin görüşlerinin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (2.75), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.07) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.37) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ( $p>0.05$ ). Verilere bakıldığında ankete cevap veren öğretim elemanlarının okudukları kitap türlerine ait fikirleri tasarımlar üzerine yansıttıkları ancak okunan kitap türlerinden esinlenme durumunun çok az olduğunu göstermektedir.

Okuduğu moda dergilerinin görüş ve fikirlerini tasarımlar üzerine yansıtmaya ilişkin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (3.47), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.61) oranla daha düşük olduğu

anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.69) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymaktadır ( $p>0.05$ ). Elde edilen verilerden okuduğu moda dergilerinin görüş ve fikirlerini tasarımlar üzerine yansıtma konusuna öğretim elemanlarının daha önem verdiği görülmektedir. Ancak anlamlı fark çıkmamasına rağmen bu durum öğrencilerin öğretim elemanları kadar moda dergisi okumadığı bu sebeple de öğretim elemanları kadar moda dergilerinden fikir edinmediği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Moda tasarımı öğretmenliği bölümü öğretim elemanları ve öğrencilerinin izledikleri filmlerin yarattığı etkileri tasarımlara yansıtmaya ilişkin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (3.00), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.11) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen değerler arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (0.49) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir ( $p>0.05$ ).

Güncel olayların yarattığı etkileri tasarımlara yansıtmaya ilişkin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (3.27), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.61) oranla daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.69) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymaktadır ( $p>0.05$ ).

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin moda akımlarının yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmaya ilişkin toplam puan ortalamaları incelendiğinde öğretim elemanlarının verilerinin (3.59) öğrencilerin puan ortalamalarından (3.96) daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.90) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir ( $p>0.05$ ).

Çevrelerinde gelişen küçük çaplı moda akımlarını tasarımlara yansıtmaya ilişkin toplam puan ortalamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin puan ortalamalarının (3.35), öğretim elemanlarının puan ortalamalarına (3.00) oranla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda elde edilen t değeri (1.58) iki grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı bir farklılık olmadığını belirlemiştir ( $p>0.05$ ).

## 5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde rekabet ortamının artmasıyla işletmelerin başarısı, üretilen ürünlerin popüler kültürü yakından takip etmesi, kalitesi, çeşitliliği, tüketicinin isteklerine ve ihtiyaçlarına uygun üretim yapmasıyla mümkün olmaktadır.

İşletmeler her ne kadar kendi iç bünyelerinde farklı nitelikte ve kalitede iş yapıyor olsalar da, müşteri açısından kendisine en ucuz ve en kısa sürede değişen istekler doğrultusunda farklı ürünlerle hizmetin sunulmuş olması önem taşımaktadır. Bu durum da işletmelerin popüler kültürü yakından takip etmesi kaçınılmazdır.

Araştırma, popüler kültürün Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Moda Tasarımı Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrenciler ve eğitim veren öğretim elemanları üzerindeki etkisini belirleyerek, hem öğrenciler hem de öğretim elemanlarının popüler kültüre yaklaşımlarındaki benzer ve farklılıkları tespit etmeye çalışmıştır. Tasarım yaparken esin kaynaklarının oluşmasında önemli bir rol oynadığı düşünülen popüler kültür öğelerinin hem giysi hem de moda uygulayıcıları açısından yarattığı etki ortaya koymayı amaçlamıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve geliştirilen önerilere aşağıda yer verilmektedir.

## 5.1. Sonuçlar;

Araştırmanın alt amaçlarından elde edilen sonuçlar aşağıdaki şekilde gruplandırılmıştır.

### 5.1.1. Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümündeki Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Popüler Kültür Unsurlarından Müzik, Tiyatro, Sinema, Kitap, Moda Dergilerini Okuma Gibi Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Günlük Yaşam Alışkanlıklarına İlişkin Sonuçlar

Araştırma kapsamında anket uygulanan öğrencilerin; aylık evlerine giren net gelir dağılımlarının 1001TL - 1500TL ve 501TL - 1000TL arasında olduğu ve çoğunluğun (%92) herhangi bir işte çalışmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin baba ve annelerinin öğrenim durumlarının çoğunlukla ilkokul mezunu olduğu, çocukluk dönemlerinin şehir merkezlerinde geçtiği, öğrencilerin aileleriyle birlikte yaşamadığı (şehir dışından gelmelerinden dolayı) ve sosyal faaliyetler açısından kendilerini yeterli görmedikleri belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında anket uygulanan öğretim elemanlarının; aylık evlerine giren net gelir dağılımının ise 3100 TL ve üzerinde olduğu buna rağmen öğretim elemanlarının yarısından çoğunun ek gelire ihtiyaç duyduğu tespit edilmiştir. Babalarının öğrenim durumlarının çoğunlukla lise mezunu olduğu, annelerinin ise çoğunlukla ilkokul mezunu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Örnekleme oluşturan öğretim elemanlarının çocukluk dönemlerini şehir merkezlerinde geçirdikleri, eşleriyle ya da aileleriyle birlikte yaşadıkları ve sosyal faaliyetler açısından kendilerini yeterli gördükleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin günlük yaşam alışkanlıklarına ilişkin sonuçlar incelendiğinde çoğunun müzik dinlediği ve ağırlıklı olarak pop, özgün ve rock müzik türlerini tercih ettikleri tespit edilmiştir. Örneklemin tiyatroya gitme alışkanlığının yeterince olmadığı ve tiyatroya gittiğini söyleyen grubun ise büyük bir bölümünün bu faaliyeti aslında “nadiren” gerçekleştirdiği, tiyatrodaki olduğu gibi öğrencilerin sinemaya gitme oranları yüksek olsa da gitme sıklıklarının o kadar da çok olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Örnekleme oluşturan grubun %87'sinin kitap okuduğu ve çoğunlukla “ders kitabı”, “şiiir” ve “macera” kitaplarını tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Moda dergisi okuyan (%80)'lar ise “Elle”, “Vogue” ve “Burda” dergilerini tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Öğretim elemanlarının 1'i hariç hepsinin müzik dinlediği ve ağırlıklı olarak TSM, özgün ve klasik müzik türlerini dinlemeyi tercih ettikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerde olduğu gibi öğretmenlerde de tiyatroya ve sinemaya gitme alışkanlıklarının yeterince olmadığı ve tiyatroya ya da sinemaya gittiğini söyleyen grubun ise büyük bir bölümünün bu faaliyeti aslında “nadiren” gerçekleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim elemanları ağırlıklı olarak “biyografi”, “roman” ve bilimsel kitapları ve “Elle”, “Vogue” dergileri okudukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bilgiler doğrultusunda öğrencilerin ve öğretim elemanlarının günlük yaşamlarında okul dışında kendileri için ayırdıkları zamanları değerlendirirken yönelindikleri farklı ilgi alanları tespit edilmiştir.

### **5.1.2. Moda Tasarımı Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Sonuçları**

Elde edilen değerlerden öğrencilerin giysilerini yıpranana kadar kullanmayı tercih ettikleri, giysi tercihi yaparlarken ailelerinden çok arkadaş çevrelerinden etkilendikleri ayrıca ikamet ettikleri yerinde giyim alışkanlıkları üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. TV'deki moda kanallarını ve modayla ilgili filmleri izlediklerine ve bunlardan bazen etkilenmelerine rağmen film karakterlerinden hiçbir zaman etkilenmedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca modayla ilgili kitaplar okuyup moda günlerini de her yıl takip etmeye çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Giysi seçimi yaparlarken popüler marka giysi almadıkları ve dinledikleri müzik tarzlarını giysilerine yansıtmadıkları çıkan sonuçlar arasındadır. Öğrenciler giysi tercihlerini değişen popüler kültür öğelerine göre düzenleme durumlarının azlığı ve bu durumdan kaynaklı popüler olan her şeyi takip etmelerine rağmen daha az tercih ettiklerini göstermektedir. Giysi seçiminde öğrencilerin giysilerini moda akımlarına göre tercih etme oranlarının düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenciler çoğunluk

tarafından kısa sürede kabul edilerek popüler olan giysilerin (popüler kültüre göre giyinmenin) önemli olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretim elemanlarına ait verilerden elde edilen sonuçlar ise öğretim elemanlarının giysilerini yıpranana kadar kullanmayı tercih ettikleri, giyim tarzlarını arkadaş çevrelerinin ve ailelerinin etkileyemediği bunun yanında ikamet ettikleri yerin giyim tarzlarını etkilediği saptanmıştır. TV'deki moda kanallarını, modayla ilgili filmleri izledikleri, modayla ilgili kitaplar okudukları ve her yıl moda günlerini takip ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim elemanlarının giysi seçimi yaparken alacakları markaya dikkat ettikleri, fakat popüler marka olmasını önemsemedikleri anlaşılmaktadır. Giysi seçimi yaparken TV programlarından ve reklamlardan etkilenmedikleri görülmektedir. Öğretim elemanlarının dinlemeyi tercih ettikleri müzik türünün ve güncel olaylarında giyim alışkanlıklarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretim elemanları giysi tercihlerini değişen popüler kültür öğelerine göre düzenlemedikleri ve ayrıca her yeni çıkan giysiyi almadıkları anlaşılmaktadır. Ancak giysi seçimi yaparlarken değişen moda akımlarına göre giysilerini yenilemeyi tercih ettikleri ve popüler kültürü takip ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

### **5.1.3. Moda Tasarımı Öğretim Elemanlarının Tasarım Yaptırırken; Popüler Kültürün Tasarıma Etkisine İlişkin Sonuçları**

Öğretim elemanlarının öğrencilere tasarım yaptırırken dikkat ettikleri durumlar, çoğunlukla “Kısmen önemli” ve “Önemli” seçeneğinde toplanmıştır.

Bunun yanında ankette katılan öğretim elemanları, öğrencilerin tasarımlarının yaratıcı çizgiler taşımasını ve üretime uygun giysiler tasarlamalarını “Çok önemli” bulmaktadır. Öğrencilere uygulanan ankette de öğrencilerin görüşlerinin de bu yönde olduğu tespit edilmiştir Bu durum hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin özgün ve kullanılabilir ürünler tasarlama isteklerini ortaya koymaktadır. Öğretim elemanlarına göre, öğrencilerin yaptığı tasarımların giyilebilir olması durumu, “Kısmen önemli” ve “Önemli” , tasarımların günün zevk ve beğenilerine göre giyilebilir olma durumu ise “Önemli” olduğu sonucu dikkat çekmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilere tasarım yaptırırken öğrencilerin esinlendikleri kaynağın, esinlendikleri temanın “Kısmen önemli” ve “Önemli” olarak tercih edildiği görülürken, yaş aralığının ise “Önemli” bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim elemanları tasarım yaptırırken, kullanılacak kumaşın, hazırlanacak renk panosunun ve hikâye panosunun güncel izler taşımasının önemli olduğu görüşündedirler. Öğretim elemanları öğrencilerine tasarım yaptırırken modayı yakından takip etmeleri gerektiğini, popüler kültüre yakın tasarımlar yapmalarını istediklerini gerek kumaş gerekse kullanacakları renk ve hikâye panolarının güncel izler taşımasının önemli olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretim elemanlarınca tasarımı yapılan giysi türüne yönelik fikir çizimlerinin güncel izler taşıması “Çok önemli” bulunurken, aksesuar çizimlerinin ise “Önemli” bulunmuştur. Bu durumda öğretim elemanlarının öğrencilerin popüler olabilecek, ürünler tasarlaması yönünde çaba sarf ettiklerini ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanları öğrencilerine tasarım yaptırırken müzik tercihlerinin öğrencileri yönlendirmedeki etkisinin önemli olmadığını vurgulamışlardır. Öğretim elemanlarının okudukları kitaplar ve moda dergilerinin öğrencilerin tasarımlarını yönlendirmede önemli etkisi olduğu, izledikleri filmlerin öğrenciyi yönlendirmedeki rolünün “Kısmen Önemli” olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretim elemanları çoğunlukla güncel olayların yarattığı etkileri, moda akımlarının yarattığı etkileri ve kendi çevrelerinde gelişen küçük çaplı moda akımlarını öğrencilerin tasarımlarına yansıtmayı “Önemli” buldukları anlaşılmıştır. Elde edilen veriler öğretim elemanlarının daha çok güncel izler taşıyan yeni olayları ele alarak öğrencileri de bu konuda yönlendirmeyi amaçladıklarını düşündürmektedir.

#### **5.1.4. Moda Tasarımı Öğrencilerinin Tasarım Yaparken; Popüler Kültürün Tasarıma Etkisine İlişkin Sonuçları**

Öğrencilerin tasarım yaparken dikkat ettikleri durumlara ilişkin soruların çoğunlukla “Kısmen önemli” görüşünü taşıdıkları anlaşılmaktadır. Öğrenciler tasarımlarının yaratıcı çizgiler taşımasını ve üretime uygun giysiler tasarlamayı “Çok önemli” bulmaktadır. Öğrenciler tasarımların günün zevk ve beğenilerine göre giyilebilir olma durumu ile tasarımların günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanma durumunu “Önemli” görmektedirler. Elde edilen verilerden öğrencilerin özgün, kullanılabilir, güncel ve en fazla tüketilen giysi türüne yönelik tasarımlar yapmayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğrenciler tasarım yaparlarken esinlenen kaynağın ve tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olması durumunu “Önemli”, tasarım yaparken esinlenen temanın güncelliği ise “Kısmen önemli” bulmaktadır. Tasarım yapılırken kullanılacak kumaşın, hazırlanacak renk panosunun ve hikâye panosunun güncel izler taşımasını da “Önemli” görmekte, günün zevk ve beğenilerinin ışığında tasarım yapmaya ve modayı yakından takip etmeye, popüler olan giyim tarzlarına göre tasarımlarını oluşturmaya yöneltikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğrencilerin tasarımı yapılan giysiye yönelik fikir ve aksesuar çizimlerinin güncel izler taşımasının önemli olduğu, tercihlerini popüler olarak en çok rağbet gören ürünlerin ortaya çıkması konusunda kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlardan öğrencilerin tasarım yaparlarken dinledikleri müzik türlerinin tasarımları üzerinde de etkili olduğunu anlaşılmaktadır. Öğrenciler okudukları kitapların tasarımları üzerinde az etkisi olmakla birlikte moda dergilerinin etkisinin önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu duruma göre, elde edilen verilerden öğrencilerin kitaplardan esinlenmediği ancak dergilerin tasarım yaparken onlar için esin kaynağı olabildiği sonucu çıkmaktadır. Öğrenciler için izledikleri filmlerin yarattığı etkiler kısmen önemlidir ve izledikleri filmlerin yarattıkları etkileri tasarımlarına yansıttıkları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin çoğunlukla güncel olayların ve moda akımlarının yarattığı etkiler ile kendi çevrelerinde gelişen küçük çaplı moda akımlarını tasarımlarına yansıtmayı “Önemli” buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğrencilerin tasarım yaparken geçmiş değil güncel izler taşıyan yeni olayları tercih ettiklerini göstermektedir.

### **5.1.5. Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümü Öğretim Elemanları ve Öğrencilerinin Giyim Alışkanlıklarına ve Buna Etki Eden Durumlara İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Bulunan Sonuçlar**

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin giyim alışkanlıklarına ve buna etki eden durumlara ilişkin verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin veriler şöyledir;

Modayla ilgili filmler izleme görüşüyle ilgili yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Öğretim elemanlarının öğrencilere oranla modayla ilgili filmleri daha çok izlemeyi tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğretim elemanlarının yenilikleri takip etme konusunda öğrencilere oranla daha aktif olduklarını göstermektedir. Böylelikle izledikleri modayla ilgili filmler üzerine, öğrencileri yönlendirme de daha etkili olduklarını düşünülmektedir.

Modayla ilgili kitaplar okunması görüşüyle ilgili yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Verilere göre öğretim elemanlarının öğrencilere oranla modayla ilgili kitapları daha çok okumayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Böylelikle okudukları modayla ilgili kitaplar üzerine, öğrencileri bilgilendirme ve yönlendirmede daha etkili oldukları düşünülmektedir.

Her yıl moda günlerinin takibi ile ilgili yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Sonuç olarak öğretim elemanlarının öğrencilere oranla moda günlerini daha sık takip ettikleri anlaşılmaktadır. Öğretim elemanlarının moda günlerini öğrencilere göre daha dikkatli takip etme durumları, modayla ilgili olan yeni akımları, popüler kültürü daha yakından takip ederek öğrencileri bilgilendirme isteğinden olduğu düşünülmektedir.

Giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına dikkat edilmesiyle ilgili yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Öğrenciler giysi seçimi sırasında markaya az önem verirken, öğretim elemanları giysi seçimlerinde markaya öğrencilere oranla daha çok önem verdiği tespit edilmiştir. Bu durumun sebebi olarak öğrencilerin

gelirleriyle öğretim elemanlarının gelirlerinin ve yaşam standartlarının aynı düzeyde olmamasından kaynaklandığı söylenebilir.

Modası geçmiş giysileri kullanma durumuyla görüşüyle ilgili yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Sonuç olarak modası geçmiş giysilerin giyilmesine ilişkin görüşlere bakıldığında öğrencilerin öğretim elemanlarına göre daha çok demode olmuş modelleri kullandıkları anlaşılmaktadır.

Giysi seçimi yaparken TV programlarından etkilenilmesiyle görüşüyle ilgili yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Verilere göre sonuç olarak öğrencilerin giysi seçimi yaparken TV programlarından daha çok etkilendiği anlaşılmıştır. Bu durumun öğrencilerin giysi tercihlerinde önem taşıdığı düşünülmektedir.

Giysi seçimi yaparken moda akımlarına göre yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Sonuç olarak her iki örneklem grubunun da moda akımlarını takip ettikleri, ancak öğretim elemanlarının bu konuda daha önde olduğu anlaşılmaktadır. Popüler kültürün moda akımlarını etkilediği düşünülürse her iki grubunda ister istemez popüler kültürün çekim alanına girdiğini ortaya koymaktadır.

#### **5.1.6. Moda Tasarımı Öğretim Elemanlarının Tasarım Yaptırırken ve Öğrencilerinin Tasarım Yaparken Dikkat Ettikleri Durumlara İlişkin Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılık Bulunan Sonuçlar**

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerinin tasarım yaparken dikkat ettikleri durumlara ilişkin verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılıp anlamlı olanların sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tasarımların giyilebilir olması (günün zevk ve beğenilerini taşımasına) görüşüyle ilgili yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Genel olarak tasarımların giyilebilir olmasına (günün zevk ve beğenilerini taşımasına) ilişkin görüşlere bakıldığında öğrencilerin öğretim elemanlarına oranla bu konuda daha kararlı oldukları sonucuna ulaşıldığı anlaşılmaktadır. Bu durum öğrencilerin öğretim elemanlarından ziyade, tasarım yaparken tasarımlarında günün zevk ve beğenilerini de yansıtacak,

popüler olabilecek ve giyilebilecek ürünlerin tasarlanmasının önemli olduğunu düşündüklerini göstermektedir.

Tasarımlarda tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olması görüşüyle ilgili yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Sonuç olarak tercih edilen yaş aralığına göre tasarım yapma konusunda öğrenciler öğretim elemanlarına göre daha karardır. Bu durum öğrencilerin tasarım yaparken yaş aralıklarına göre çizimler yapmayı önemli bulduklarını göstermektedir.

Müzik tercihine ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtmasıyla ilgili yapılan t-testi sonucuna göre anlamlı fark bulunmuştur. Genel olarak bakıldığında öğrencilerin öğretim elemanlarına oranla dinledikleri müziklerden daha fazla etkilendikleri ve bu durumu tasarımlarına da yansıttıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durum öğrencilerin müzik dinlemeleriyle tasarımları arasında ilişki olduğunu göstermektedir.

## 5.2. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulguların değerlendirilmesine dayalı olarak geliştirilen öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Öğretim elemanlarının öğrencilere popüler kültürü daha yakından takip edebilmeleri hususunda yararlanabilecekleri kaynaklar üzerinde yönlendirmeler yaparak öğrencilerin modayı yakından takip etmelerini sağlamaları önerilmektedir.
- Öğretim elemanlarının öğrencileri yönlendirirken daha sosyal olabilecekleri konularla ilgili aktivitelere yönlendirmeleri gerektiği önerilmektedir (tiyatro, sinema, festivaller, defileler, moda kanalları, dergiler vb ).
- Tasarım derslerinde öğrencilerin istedikleri tarzda müzik dinlemeleri konusunda belli ölçüler çerçevesinde izin verilmeli, bu durumun öğrencilerin tasarımlarına yansıtacağı düşünülerek bu hususta baskı kurulmamalıdır.
- Öğrencilerin popüler kültürü daha yakından takip edebilmeleri için daha çok sosyal aktivitelere katılmaları gerekmektedir (tiyatro, sinema, festivaller, defileler, moda kanalları, dergiler vb ). Bu konuda okul sanayi iş birliği ile çeşitli olanaklar yaratılmalı, öğrencilerin ufku genişletilmelidir.
- Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin farklı disiplinlerden de yararlanabilmeleri için okul içinde güncel faaliyet ve olayları takip edebilecekleri donanımlar kurulmalı ve öğrencileri özendirici ortamlar yaratılmalıdır.
- Benzer konularda öğrencileri izlemeye yönelik nitel araştırmalar da yapılarak moda tasarımı alanında daha ileri araştırmalara ortam hazırlanmalıdır.

## KAYNAKÇA

Adıgüzel, Y. (2001). **Kitle Toplumunun Açmazları Kültür Endüstrisi**. İstanbul: Şehir Yayınları.

Alemdar, K., Erdoğan, İ. (1994). **Popüler Kültür ve İletişim**. Ankara: Ümit Yayınları.

Alpan, E. (2005). **Hazır Giyim Sanayiinde Koleksiyon Hazırlama ve Geliştirme Yöntemleri**. (Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi)

Altınay, H.ve H. Yüceer, (1992). **Moda ve Tarihi**. Ankara.

Altunyuva, Ş.(1988).**Kadın Giyimi ve Temel Dikiş**. Ankara, Timasat Yayınevi.

Akar, H. (2009). **Popüler Kültür ve Moda**, AKADEMİA Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, Cilt: 1,Sayı:1 198-206.

Akyıldız, A. (2006). Sanat Ve Popüler Kültür. **8. Ulusal Sanat Sempozyumu**, 18-20 Ekim. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi. Ankara.

Akyol, Y. (2007). **'Stil İkonu' Olgusunun Tekstil Modası Açısından İncelenmesi**. (Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)

Aydoğmuş, H. (2006). **Popüler Kültürün Lise Gençliğine Etkileri**. (Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi).

Aydoğan, F. (2004). **Düşlerimizi Artık Televizyon Kuruyor Medya ve Popüler Kültür Üzerine Yazılar**. Ankara: Mediacat Yayınları

Arık, M. B. (2006). **İletişim Yazıları**. Konya: Tablet Kitapevi.

Arsal, M. (1997). **Hazır Giyim Sanayinin Gelişmesine Yönelik Olarak Türk Modasını Etkili Kullanılmasında Teknik Liselerin Rolü Ne Olmalıdır?** (Yüksek Lisans Tezi)

Batmaz, V. (2006), **Medya Popüler Kültürü Gizle**. İstanbul: Karakutu Yayınları.

Bayraktar, F. (1989) **Giyim**. (7. basım). Ankara: Sim Matbaası.

Bayraktar, F. (1995). **Kadın Giyimi ve Temel Dikiş**. Sim Matbaası, Ankara.

Baynes, K. (2002). **Toplumda Sanat**. (Çeviren: Y. Atılğan). İstanbul: YKY

Bostancı, N. (2003). **Toplum ve Kültür**. Ankara: Martı Yayınevi. 2.Baskı.

Cangızbay, K. (1992). **Kültür-Medeniyet Kutuplaştrmacılığı ya da Amiyane Bilginin Tuzağı**. Yeni Toplum, Mayıs-Haziran

Crane, D. (2003). **Moda ve Gündemleri: Giyimde Sınıf, Cinsiyet ve Kimlik**. İstanbul: Ayrıntı Yayınları

Chenoune, F. (1993). **Le Costume Tailleur**. Paris: Esmod Edition.

Çatbaş, U. (2003). **“Örtünmeden Giyinmeye: Terzilik ve Modanın Dünü, Bugünü ve Yarını.”** İstanbul Ticaret Odası, Yayın No:2003-39, İstanbul.

Çağan, K. (2003). **Popüler Kültür ve Sanat**.(1.baskı). Ankara: Altınküre Yayınları.

Eltugay, Ö. (1999). **Popüler Kültür ve Yabancılaşma**. (Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi). Ankara

Ergür, A. (1996). **Tekstilde En Akıllı Yatırım Tasarımdır**. Ev Tekstili Dergisi İstanbul, Temmuz Sayısı.

Kaya, E. (2006) **Popüler Kültür Ürünü Olarak Kırgız Magazin Basını İçeriği: Magazin Basını İçerik Çözümlemesine Yönelik Analitik Bir Çalışma.** (Yüksek Lisans Tezi)

Erdoğan. İ. (2004) **Popüler Kültürün Ne Olduğu Üzerine.** Eğitim Dergisi, Özel Sayı: Popüler Kültür ve Gençlik, 5(57): Kasım, s.7-19.

Erdoğan. İ. (2007) **Popüler Kültür: Kültür Alanında Egemenlik Ve Mücadele.**Ankara Üniversitesi, İletişim Fakültesi

Erdoğan. İ. ve Alemdar. K. (2005) **Popüler Kültür ve İletişim.** Ankara: Erk Yayın

Fiske. J. (1984) **“Popularity and Ideology: A Structuralist Reading of Dr. Who”** Interpreting Television: Current Research Perspectives. CA: Sage.

Foucher. N. (1994) **Le Jeans au Cinema.** Paris: Editions des musees de la ville de Paris.

Gans, H.J. (2007) **Popüler Kültür ve Yüksek Kültür.** (İkinci Baskı). Çeviren: Emine Onaran İncirlioğlu. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları

Güneş, S. (1993). **Kitle Kültürü ve Gazeteler.**(Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi). Ankara.

Güneş, S. (2001). **Medya Ve Kültür - Sessiz Yıgınlarm Kültürel İntiharı.** Ankara: Vadi Yayınları

Güvenç, B. (2002). **İnsan ve Kültür.** İstanbul: Remzi Kitabevi.

Hizmet İçi Eğitim Kursu Ders Notları (2000). **Moda - Tasarım.** Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü. Ankara.

İnalçık, H. (2008). **Türkiye Tekstil Tarihi.** İstanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

İrmiş, A. (1995). **Örgüt Yapısı Açısından Örgüt Kültürü Ve Bir Uygulama.** (Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi) Erzurum

Karasar, N. (1991). **Bilimsel Araştırma Yöntemi.** Ankara

Keiser, S. J. ve M. B. Garner. (2003). **Beyond Design.** New York: Fairchild Publications Inc.

Komsuoğlu, Ş., İmer, A., Seçkinöz, M., Alpaslan, S. ve Etike, S. (1986). **Resim II Moda Resmi ve Giyim Tarihi.** (1.basım). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi

Mutlu, E. (1995). **İletişim Sözlüğü.** Ankara: Ark Yayıncılık.

Mülayim, S. (1994). **Sanata Giriş.** (2. Baskı). İstanbul: Bilim Teknik Yayınevi.

Oktay, A. (1987). **Toplumsal Değişme ve Basın.** İstanbul: BFS

Oktay, A. (1997). **Türkiye’de Popüler Kültür.** (4. Baskı). İstanbul: YKY

Önge, E. (1995). **Türk Giyim Tarihi Ders Notları.** Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesini Yaşatma Ve Geliştirme Vakfı Yayınları, Konya.

Özbek, M. (1990) **Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski.** İstanbul: İletişim Yayıncılık.

Özdamar, K. (2002), “**Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi**”, Kaan Kitapevi, Eskişehir.

Özök, E. (1985). **Kitlelerin Çöküşü.** Ankara: Tan.

Pektaş, H. (2006). **Moda ve Postmodernizm.** (Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi)

Sağocak, M. (2007). **Tasarımın Sosyo-Kültürel Boyutu.** YTÜ Mim. Fak. E-Dergisi Cilt 2, Sayı 4, s.254-265

Sproles, G. B. (1981). Analyzing fashion life cycles: principles and perspectives. **The Journal of Marketing**, 45(4), 116–124. (9 Mart 2010 tarihinde JSTOR veritabanından erişildi).

Sürur, A. (1983). **Ege Bölgesi Kadın Kıyafetleri**. Türk Süsleme Sanatları Serisi-7. İstanbul, Ak Yayınları.

Tufan-Tanrıöver, H., Eyüboğlu, A. ve diğerleri. (2000). **Popüler Kültür Ürünlerinde Kadın İstihdamını Etkileyebilecek Öğeler** (1.basım). Ankara: Cem Web Ofset Basımevi

Türk Dil Kurumu. (1992). Türkçe Sözlük. İstanbul: TDK (Milliyet Gazetesi Basımı)

Uslu, Ö. (1998). **Türk Kadın Giyimi Kuşamında Kız Teknik Ekolünün Etkileri**. (G.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanatta Yüksek Lisans Tezi). Ankara.

Yücel, B. (2009). **Popüler Kültürün Sanat Eğitime Etkileri**,(Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi)

Jackson, T. (2007). **The process of trend development leading to a fashion season**. T, Hines, M. Bruce (Yay. Haz.). **Fashion Marketing** . (ss. 168-187). Burlington: Elsevier Ltd.

Willams, R. (1993). **Kültür**. Çeviren: Suavi Aydın, Ankara : İmge Yayın

(\*)[http://gazete.halkcephesi.net/yazilar/index.php?option=com\\_content&view=article&id=219:populer-kueltuer-&catid=41:sanat-ve-kultur&Itemid=500](http://gazete.halkcephesi.net/yazilar/index.php?option=com_content&view=article&id=219:populer-kueltuer-&catid=41:sanat-ve-kultur&Itemid=500) (21.01.2011)

[http://tr.wikipedia.org/wiki/Pop%C3%BCler\\_k%C3%BClt%C3%BCr](http://tr.wikipedia.org/wiki/Pop%C3%BCler_k%C3%BClt%C3%BCr) (26.09.2009)

[http://www.halkcephesi.net/Yazarlarold/Irfan%20Erdogan/populer\\_kultur\\_nedir.html](http://www.halkcephesi.net/Yazarlarold/Irfan%20Erdogan/populer_kultur_nedir.html) (30.09.2009)

<http://www.aes.org.tr/egitim-politikasi/populer-kultur-urunlerinden-muzik-videolarinin-gencler-uzerindeki-olumsuz-etk.html> (27.09.2009)

<http://www.milliyet.com.tr/2004/01/09/sanat/san02.html> (27.09.2009)

<http://www.makaleler.com/oku-moda+nedir> (27.09.2009)

[http:// www.zekaiozdemir.com/kavram-olarak-tuketim](http://www.zekaiozdemir.com/kavram-olarak-tuketim) (16.06.2011)

**EK-1**

Gazi Üniversitesi Moda Tasarımı Öğretim Elemanlarına Uygulanacak Anket Formu:

**Sayın Öğretim Elemanı;**

Aşağıdaki anket formundan elde edilecek bilgiler yüksek lisans tezimde kullanılacaktır. Anket, popüler kültürün moda tasarımı eğitimi veren öğretim elemanları üzerindeki etkisini saptayabilmek amacıyla hazırlanmıştır.

İfadeleri eksiksiz tamamlamanız çalışmamızın objektifliği açısından önem taşımaktadır. Araştırmaya ayırdığınız zaman için teşekkür ederim.

Gazi Üniversitesi  
Eğt. Bilimleri Enst.  
Giyim End. ve Giyim San. Eğt.  
Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi  
Burcu BİLGİN

GENEL BİLGİLER					
Cinsiyetiniz?	<input type="checkbox"/> Kadın	<input type="checkbox"/> Erkek			
Yaşınız?	<input type="checkbox"/> 30 ve altı	<input type="checkbox"/> 31 - 40	<input type="checkbox"/> 41 – 50	<input type="checkbox"/> 51 - 60	<input type="checkbox"/> 60 ve üstü
Mesleğinizde kaçınıcı yılını çalışıyorsunuz?	<input type="checkbox"/> 10 yıl ve altı	<input type="checkbox"/> 11 – 20 yıl	<input type="checkbox"/> 21 – 30 yıl	<input type="checkbox"/> 31 yıl ve üstü	

SOSYO EKONOMİK – KÜLTÜREL DURUM BİLGİLERİ	
Aylık evinize giren net geliriniz ne kadardır?	<input type="checkbox"/> 1100 TL – 1600 TL <input type="checkbox"/> 1601 TL – 2100 TL <input type="checkbox"/> 2101 TL – 2600 TL <input type="checkbox"/> 2601 TL – 3100 TL <input type="checkbox"/> 3101 TL ve üzeri
Ek bir gelire ihtiyaç duyuyor musunuz?	<input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır
Babanızın öğrenim durumu nedir?	<input type="checkbox"/> Okuma-yazma bilmiyor <input type="checkbox"/> İlkokul mezunu <input type="checkbox"/> Ortaokul mezunu <input type="checkbox"/> Lise mezunu <input type="checkbox"/> Üniversite mezunu <input type="checkbox"/> Y.Lisans ve üstü
Annenizin öğrenim durumu nedir?	<input type="checkbox"/> Okuma-yazma bilmiyor <input type="checkbox"/> İlkokul mezunu <input type="checkbox"/> Ortaokul mezunu <input type="checkbox"/> Lise mezunu <input type="checkbox"/> Üniversite mezunu <input type="checkbox"/> Y.Lisans ve üstü
Çocukluğunuzun geçtiği yer neresidir?	<input type="checkbox"/> Köy / Belde <input type="checkbox"/> Kasaba <input type="checkbox"/> İlçe <input type="checkbox"/> Şehir Merkezi <input type="checkbox"/> İl Merkezi (Büyükşehir yoksa)
Eşiniz ya da ailenizle (ebeveynlerinizle) birlikte mi yaşıyorsunuz?	<input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır
Sosyal faaliyet açısından kendinizi yeterli buluyor musunuz? (okul gezileri, sergiler, fuarlar vb.)	<input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır

GÜNLÜK YAŞAM ALIŞKANLIKLARINA AİT BİLGİLER			
Müzik dinler misiniz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise hangi müzik türlerini dinlersiniz?	<input type="checkbox"/> Rock <input type="checkbox"/> Hiphop <input type="checkbox"/> Rap <input type="checkbox"/> Diğer <input type="checkbox"/> R&B <input type="checkbox"/> Pop <input type="checkbox"/> Klasik Müzik <input type="checkbox"/> TSM <input type="checkbox"/> Özgün <input type="checkbox"/> Arabesk / Fantezi	
Tiyatroya gider misiniz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise tiyatroya ne kadar sıklıkla gidersiniz?	<input type="checkbox"/> Hiç <input type="checkbox"/> Nadiren <input type="checkbox"/> Sık <input type="checkbox"/> Çok sık	
Sinemaya gider misiniz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise sinemaya ne kadar sıklıkla gidersiniz?	<input type="checkbox"/> Hiç <input type="checkbox"/> Nadiren <input type="checkbox"/> Sık <input type="checkbox"/> Çok sık	
Kitap okur musunuz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise hangi tür kitapları okursunuz?	<input type="checkbox"/> Biyografi <input type="checkbox"/> Roman <input type="checkbox"/> Bilim kurgu <input type="checkbox"/> Macera <input type="checkbox"/> Şiir <input type="checkbox"/> Polisiye <input type="checkbox"/> Dini <input type="checkbox"/> Ders Kitabı <input type="checkbox"/> Diğer.....	
Moda dergileri okur musunuz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise hangisini (lerini) okuyorsunuz?	<input type="checkbox"/> Burda <input type="checkbox"/> Elle <input checked="" type="checkbox"/> Marie Clarie <input type="checkbox"/> Elele <input type="checkbox"/> Cosmopolitan <input type="checkbox"/> Diğer..... <input type="checkbox"/> Wedding <input type="checkbox"/> Vogue	

MÜZİK, TİYATRO, GAZETE VB. MEDYA UNSURLARININ ÖĞRENCİLERİ YÖNLENDİRMESİNDEKİ ETKİSİ	EVET	BAZEN	HAYIR
Öğrencilere tasarım yaptırırken, dinlediğiniz müzik tarzı öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?			
Öğrencilere tasarım yaptırırken, izlediğiniz sinema filmleri öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?			
Öğrencilere tasarım yaptırırken, izlediğiniz tiyatro oyunları öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?			
Öğrencilere tasarım yaptırırken, okuduğunuz kitaplar öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?			
Öğrencilere tasarım yaptırırken, okuduğunuz moda dergileri öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır?			

<b>MÜZİK, TİYATRO, GAZETE VB. MEDYA UNSURLARININ ÖĞRENCİLERİ YÖNLENDİRMESİNDEKİ ETKİSİ</b>	<b>EVET</b>	<b>BAZEN</b>	<b>HAYIR</b>
Katıldığınız sergi, defile gibi etkinlikler öğrencileri yönlendirmenizde etkili olmaktadır mıdır?			
Öğrencilere tasarım yaptırırken, güncel olaylar öğrencileri yönlendirmede etkili olmaktadır mıdır?			
Hızla değişen popüler kültür kavramı öğrencileri yönlendirmenizde etkili olmaktadır mıdır?			

<b>GIYİM ALIŞKANLIKLARINA VE BUNA ETKİ EDEN DURUMLARA İLİŞKİN BİLGİLER</b>	<b>EVET</b>	<b>BAZEN</b>	<b>HAYIR</b>
Giysinizi yıpranana kadar kullanır mısınız?			
Arkadaş çevreniz giyim tarzınızı etkiler mi?			
İkamet ettiğiniz yer giyim tarzınızı etkiler mi?			
Aileniz giyim tarzınızı etkiler mi?			
Televizyondaki moda kanallarını izler misiniz?			
Modayla ilgili filmler izler misiniz?			
Modayla ilgili kitaplar okur musunuz?			
Her yıl moda günlerini takip eder misiniz?			
Giysi seçimi yaparken modaı takip eder misiniz?			
Giysi seçimi yaparken markaya dikkat eder misiniz?			
Giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına dikkat eder misiniz?			
Giysi seçimi yaparken TV programlarından etkilenir misiniz?			
Giysi seçimi yaparken film karakterlerinden etkilenir misiniz?			
Giysi seçimi yaparken reklâmlardan etkilenir misiniz?			
Müzik tercihiniz giyim tarzınızı etkiler mi?			
Güncel olaylar giysi seçiminizi etkiler mi?			
Giysilerinizi değişen popüler kültür öğelerine göre yeniden düzenler misiniz?			
Giysi seçimi yaparken değişen moda akımlarına göre giysi tercihi yapar mısınız?			
Popüler kültüre göre giyinir misiniz?			

<b>ÖĞRENCİLERE TASARIM YAPTIRIRKEN DİKKAT ETTİĞİNİZ DURUMLARIN ÖNEM DERECELERİ</b>	<b>Önemsiz</b>	<b>Az Önemli</b>	<b>Kısmen Önemli</b>	<b>Önemli</b>	<b>Çok Önemli</b>
Tasarımların yaratıcı olması (daha önce hiç denenmemiş detay ve fikirler taşıması)					
Tasarımların üretime uygun olması					
Tasarımların giyilebilir olması (günün zevk ve beğenilerini taşıması)					
Tasarımın günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanması					
Tasarım yapılırken esinlenen kaynağın güncelliği					
Tasarım yapılırken esinlenen temanın güncelliği					
Tasarım yapılırken tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olması					
Tasarım yapılırken kullanılacak kumaşların güncelliği					
Tasarım yapılırken hazırlanacak renk paletinin güncelliği					
Tasarım yapılırken hazırlanacak olan hikâye paletinin güncel izler taşıması					

<b>ÖĞRENCİLERE TASARIM YAPTIRIRKEN DİKKAT ETTİĞİNİZ DURUMLARIN ÖNEM DERECELERİ</b>	<b>Önemsiz</b>	<b>Az Önemli</b>	<b>Kısmen Önemli</b>	<b>Önemli</b>	<b>Çok Önemli</b>
Tasarımı yapılan giysiye yönelik fikir çizimlerinin güncel izler taşıması					
Tasarımı yapılan giysiye ait aksesuar çizimlerinin güncel izler taşıması					
Müzik tercihinize ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtma					
Okuduğunuz kitap türlerine ait fikirleri tasarımlar üzerine yansıtma					
Okuduğunuz moda dergilerindeki görüş ve fikirlerin tasarımlar üzerine yansıtma					
İzlediğiniz filmlerin yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtma					
Güncel olayların yarattığı etkileri öğrencinin tasarımlarına yansıtma					
Moda akımlarının yarattığı etkileri öğrencinin tasarımlarına yansıtma					
Kendi çevrenizde gelişen küçük çaplı moda akımlarını öğrencinin tasarımlarına yansıtma					

**EK-2**

Gazi Üniversitesi Moda Tasarımı Öğretmenliği Bölümündeki Öğrencilere Uygulanacak Anket Formu:

**Değerli Öğrenci;**

Aşağıdaki anket formundan elde edilecek bilgiler yüksek lisans tezimde kullanılacaktır. Anket, popüler kültürün moda tasarımı öğretmenliği bölümünde eğitim alan öğrenciler üzerindeki etkisini saptayabilmek amacıyla hazırlanmıştır.

İfadeleri eksiksiz tamamlamanız çalışmamızın objektifliği açısından önem taşımaktadır. Araştırmaya ayırdığınız zaman için teşekkür ederim.

Gazi Üniversitesi  
Eğt. Bilimleri Enst.  
Giyim End. ve Giyim San. Eğt.  
Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi  
Burcu BİLGİN

GENEL BİLGİLER				
Cinsiyetiniz?	<input type="checkbox"/> Kadın	<input type="checkbox"/> Erkek		
Yaşınız?	<input type="checkbox"/> 17 -20	<input type="checkbox"/> 21 - 23	<input type="checkbox"/> 24-26	<input type="checkbox"/> 27 ve üstü
Sınıfınız?	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4

SOSYO EKONOMİK – KÜLTÜREL DURUM BİLGİLERİ	
Aylık evinize giren net gelir ne kadardır?	<input type="checkbox"/> 500 TL altı <input type="checkbox"/> 501 TL – 1000 TL <input type="checkbox"/> 1001 TL – 1500 TL <input type="checkbox"/> 1501 TL – 2000 TL <input type="checkbox"/> 2001 TL ve üzeri
Çalışıyor musunuz?	<input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır
Babanızın öğrenim durumu nedir?	<input type="checkbox"/> Okuma-yazma bilmiyor <input type="checkbox"/> İlkokul mezunu <input type="checkbox"/> Ortaokul mezunu <input type="checkbox"/> Lise mezunu <input type="checkbox"/> Üniversite mezunu <input type="checkbox"/> Y.Lisans ve üstü
Annenizin öğrenim durumu nedir?	<input type="checkbox"/> Okuma-yazma bilmiyor <input type="checkbox"/> İlkokul mezunu <input type="checkbox"/> Ortaokul mezunu <input type="checkbox"/> Lise mezunu <input type="checkbox"/> Üniversite mezunu <input type="checkbox"/> Y.Lisans ve üstü
Çocukluğunuzun geçtiği yer neresidir?	<input type="checkbox"/> Köy / Belde <input type="checkbox"/> Kasaba <input type="checkbox"/> İlçe <input type="checkbox"/> Şehir Merkezi <input type="checkbox"/> İl Merkezi (Büyükşehir yoksa)
Okul hayatınız süresince ailenizle birlikte mi yaşadınız/yaşıyorsunuz?	<input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır
Sosyal faaliyet açısından kendinizi yeterli buluyor musunuz? (okul gezileri, sergiler, fuarlar vb.)	<input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır

GÜNLÜK YAŞAM ALIŞKANLIKLARINA AİT BİLGİLER		
Müzik dinler misiniz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise hangi müzik türlerini dinlersiniz?	<input type="checkbox"/> Rock <input type="checkbox"/> Hiphop <input type="checkbox"/> Rap <input type="checkbox"/> Diğer <input type="checkbox"/> R&B <input type="checkbox"/> Pop <input type="checkbox"/> Klasik Müzik <input type="checkbox"/> TSM <input type="checkbox"/> Özgün <input type="checkbox"/> Arabesk / Fantezi
Tiyatroya gider misiniz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise tiyatroya ne kadar sıklıkla gidirsiniz?	<input type="checkbox"/> Hiç <input type="checkbox"/> Nadiren <input type="checkbox"/> Sık <input type="checkbox"/> Çok sık
Sinemaya gider misiniz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise sinemaya ne kadar sıklıkla gidirsiniz?	<input type="checkbox"/> Hiç <input type="checkbox"/> Nadiren <input type="checkbox"/> Sık <input type="checkbox"/> Çok sık
Kitap okur musunuz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise hangi tür kitapları okursunuz?	<input type="checkbox"/> Biyografi <input type="checkbox"/> Roman <input type="checkbox"/> Bilim kurgu <input type="checkbox"/> Macera <input type="checkbox"/> Şiir <input type="checkbox"/> Polisiye <input type="checkbox"/> Dini <input type="checkbox"/> Ders Kitabı <input type="checkbox"/> Diğer.....
Moda dergileri okur musunuz? <input type="checkbox"/> Evet <input type="checkbox"/> Hayır	Cevabınız evet ise hangisini (lerini) okuyorsunuz?	<input type="checkbox"/> Burda <input type="checkbox"/> Elle <input type="checkbox"/> Marie Clarie <input type="checkbox"/> Elele <input type="checkbox"/> Cosmopolitan <input type="checkbox"/> Diğer..... <input type="checkbox"/> Wedding <input type="checkbox"/> Vogue

GİYİM ALIŞKANLIKLARINA VE BUNA ETKİ EDEN DURUMLARA İLİŞKİN BİLGİLER	HAYIR	BAZEN	EVET
Giysinizi yıpranana kadar kullanır mısınız?			
Arkadaş çevreniz giyim tarzınızı etkiler mi?			
İkamet ettiğiniz yer giyim tarzınızı etkiler mi?			
Aileniz giyim tarzınızı etkiler mi?			
Televizyondaki moda kanallarını izler misiniz?			
Modayla ilgili filmler izler misiniz?			
Modayla ilgili kitaplar okur musunuz?			

<b>GİYİM ALIŞKANLIKLARINA VE BUNA ETKİ EDEN DURUMLARA İLİŞKİN BİLGİLER</b>	<b>HAYIR</b>	<b>BAZEN</b>	<b>EVET</b>
Her yıl moda günlerini takip eder misiniz?			
Giysi seçimi yaparken modayı takip eder misiniz?			
Giysi seçimi yaparken popüler marka olmasına dikkat eder misiniz?			
Modası geçmiş giysi giyer misiniz?			
Giysi seçimi yaparken TV programlarından etkilenir misiniz?			
Giysi seçimi yaparken film karakterlerinden etkilenir misiniz?			
Giysi seçimi yaparken reklâmlardan etkilenir misiniz?			
Müzik tercihiniz giyim tarzınızı etkiler mi?			
Güncel olaylar giysi seçiminizi etkiler mi?			
Giysilerinizi değişen popüler kültür öğelerine göre yeniden düzenler misiniz?			
Giysi seçimi yaparken moda akımlarına göre giysi seçer misiniz?			
Popüler kültüre göre giyinir misiniz?			

<b>TASARIM YAPARKEN DİKKAT ETTİĞİNİZ DURUMLARIN ÖNEM DERECELERİ</b>	<b>Önemsiz</b>	<b>Az Önemli</b>	<b>Kısmen Önemli</b>	<b>Önemli</b>	<b>Çok Önemli</b>
Çizdiğiniz tasarımların yaratıcı olması (daha önce hiç denenmemiş detay ve fikirler taşıması)					
Tasarımların üretime uygun olması					
Tasarımların giyilebilir olması (günün zevk ve beğenilerini taşıması)					
Tasarımın günün zevk ve beğenilerine göre en fazla tercih edilen giysi türüne yönelik hazırlanması					
Tasarım yapılırken esinlenen kaynağın güncelliği					
Tasarım yapılırken esinlenen temanın güncelliği					
Tasarım yapılırken tercih edilen yaş aralığının en fazla tüketen grup olması					
Tasarım yapılırken kullanılacak kumaşların güncelliği					
Tasarım yapılırken hazırlanacak renk panosunun güncelliği					
Tasarım yapılırken hazırlanacak olan hikâye panosunun güncel izler taşıması					
Tasarımı yapılan giysiye yönelik fikir çizimlerinin güncel izler taşıması					
Tasarımı yapılan giysiye ait aksesuar çizimlerinin güncel izler taşıması					
Müzik tercihinin ait dünya görüşünü tasarımlar üzerine yansıtmak					
Okuduğu kitap türlerine ait fikirleri tasarımlar üzerine yansıtmak					
Okuduğu moda dergilerinin görüş ve fikirlerini tasarımlar üzerine yansıtmak					
İzlediği filmlerin yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak					
Güncel olayların yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak					
Moda akımlarının yarattığı etkileri tasarımlarına yansıtmak					
Kendi çevrenizde gelişen küçük çaplı moda akımlarını tasarımlarına yansıtmak					

**EK-3****Öğrencilerin Tercih Ettikleri Müzik Türlerinin Dağılımına İlişkin Tablo;**

<b>MÜZİK TÜRLERİ</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>Müzik Dinleyenler</b>	<b>2</b>	<b>0.8</b>
<b>Rock</b>	<b>3</b>	<b>1.2</b>
<b>Hiphop</b>	<b>1</b>	<b>0.4</b>
<b>Rap</b>	<b>3</b>	<b>1.2</b>
<b>R&amp;B</b>	<b>1</b>	<b>0.4</b>
<b>Pop</b>	<b>32</b>	<b>12.7</b>
<b>Klasik Müzik</b>	<b>4</b>	<b>1.6</b>
<b>TSM</b>	<b>8</b>	<b>3.2</b>
<b>Özgün</b>	<b>20</b>	<b>7.9</b>
<b>Arabesk / Fantezi</b>	<b>1</b>	<b>0.4</b>
Rock. Pop	9	3.6
Rock ve Klasik Müzik	2	0.8
Rock. Özgün	7	2.8
Hiphop. Pop	2	0.8
Rap. Pop	1	0.4
Rap. Özgün	1	0.4
R&B. Pop	1	0.4
Pop ve Klasik Müzik	5	2.0
Pop ve TSM	5	2.0
Pop. Klasik Müzik	25	9.9
Pop. TSM	6	2.4
Klasik Müzik ve Özgün	2	0.8
TSM. Özgün	1	0.4
Özgün. Arabesk/Fantezi	1	0.4
Rock. Hiphop. R&B.	2	0.8
Rock. Hiphop. Pop	1	0.4
Rock. Rap. Pop	4	1.6
Rock. R&B. Pop	5	2.0
Rock. Pop. Klasik Müzik.	7	2.8
Rock. Pop. TSM	3	1.2
Rock. Pop. Özgün	7	2.8
Rock. Klasik Müzik. Özgün	1	0.4
Rock. Klasik Müzik. Arabesk	1	0.4
Hiphop. Rap. R&B	1	0.4
Hiphop. Pop. Özgün	2	0.8
Rap. Pop. Klasik Müzik	2	0.8
Rap. Pop. Özgün	1	0.4
Pop. Klasik Müzik. TSM.	5	2.0
Pop. Klasik Müzik ve Özgün	17	6.7
Pop. Klasik Müzik. Arabesk	1	0.4
Pop. TSM. Özgün.	3	1.2
Pop. TSM. Arabesk	2	0.8
Pop. Özgün. Arabesk	2	0.8
Rock. Hiphop. Rap. Pop. Klasik Müzik	1	0.4

<b>MÜZİK TÜRLERİ</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
Rock. Hiphop. Pop. Klasik Müzik	1	0.4
Rock. Hiphop. Pop. Arabesk	1	0.4
Rock. Rap. Pop. Klasik Müzik	1	0.4
Rock. Rap. Pop. Özgün	2	0.8
Rock. R&B. Pop. TSM	1	0.4
Rock. Pop. Klasik Müzik. TSM	2	0.8
Rock. Pop. Klasik Müzik. Özgün	1	0.4
Rock. Pop. TSM. Özgün	2	0.8
Hiphop. Pop. Klasik Müzik. Özgün	1	0.4
Rap. Pop. Klasik Müzik. Özgün	1	0.4
Pop. Klasik Müzik. TSM ve Özgün	9	3.6
Pop. TSM. Özgün. Arabesk	2	0.8
Rock. Hiphop. Rap. Pop. TSM. TSM	1	0.4
Rock. Rap. Pop. Klasik Müzik. Özgün	1	0.4
Rock. Pop. Klasik Müzik. TSM. Özgün	2	0.8
Rock. Pop. Klasik Müzik. TSM. Arabesk	1	0.4
R&B. Pop. Klasik Müzik. TSM. Özgün	2	0.8
Rock. Hiphop. Rap. R&B. Pop. Özgün	3	1.2
Rock. Hiphop. Rap. Pop. Klasik Müzik. Özgün	1	0.4
Rock. R&B. Pop. Klasik Müzik. TSM. Özgün	1	0.4
Rock. Hiphop. Rap. R&B. Pop. Klasik Müzik. Arabesk	1	0.4
Hiphop. Rap. R&B. Pop. Klasik Müzik. TSM. Özgün	2	0.8
Rock. Hiphop. Rap. R&B. Pop. Klasik Müzik. TSM. Özgün. Arabesk	2	0.8
<b>Toplam</b>	<b>252</b>	<b>100.0</b>

## EK-4

## Öğrencilerin okumayı tercih ettikleri kitap türlerinin dağılımına ilişkin tablo;

KİTAP TÜRLERİ	f	%
Hiç okumayanlar	32	12.7
Biyografi	1	0.4
Roman	49	19.4
Bilim Kurgu	2	0.8
Macera	5	2.0
Şiir	5	2.0
Polisiye	2	0.8
Dini	1	0.4
Ders Kitabı	6	2.4
Diğer	8	3.2
Biyografi. Roman.	3	1.2
Biyografi. Dini	2	0.8
Roman. Bilim Kurgu.	4	1.6
Roman. Macera	4	1.6
Roman. Şiir	6	2.4
Roman. Polisiye	8	3.2
Roman. Dini	10	4.0
Roman. Ders Kitabı	3	1.2
Roman. Diğer	3	1.2
Bilim Kurgu. Macera	1	0.4
Bilim Kurgu. Şiir	1	0.4
Bilim Kurgu. Dini	2	0.8
Macera. Polisiye	1	0.4
Macera. Dini	1	0.4
Dini. Ders Kitabı	2	0.8
Biyografi. Roman. Polisiye	1	0.4
Biyografi. Roman. Dini	3	1.2
Biyografi. Roman. Ders Kitabı	2	0.8
Biyografi. Ders Kitabı. Diğer	1	0.4
Roman. Bilim Kurgu. Macera	2	0.8
Roman. Bilim Kurgu. Ders Kitabı	1	0.4
Roman. Macera. Şiir	3	1.2
Roman. Macera. Polisiye	12	4.8
Roman. Macera. Dini	4	1.6
Roman. Macera. Ders Kitabı	4	1.6
Roman. Şiir. Dini	4	1.6
Roman. Şiir. Diğer	1	0.4
Roman. Polisiye. Ders Kitabı	1	0.4
Roman. Dini. Ders Kitabı	2	0.8
Bilim Kurgu. Macera. Dini	1	0.4
Bilim Kurgu. Polisiye. Ders Kitabı	2	0.8
Bilim Kurgu. Polisiye. Diğer	2	0.8

<b>KİTAP TÜRLERİ</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
Biyografi. Roman. Bilim Kurgu. Şiir	1	0.4
Biyografi. Roman. Macera. Şiir	2	0.8
Biyografi. Roman. Şiir. Dini	1	0.4
Roman. Bilim Kurgu. Macera. Şiir	5	2.0
Roman. Bilim Kurgu. Macera. Polisiye	4	1.6
Roman. Bilim Kurgu. Macera. Ders Kitabı	1	0.4
Roman. Macera. Şiir. Dini	1	0.4
Roman. Macera. Polisiye. Dini	1	0.4
Roman. Macera. Polisiye. Ders Kitabı	1	0.4
Roman. Macera. Dini. Ders Kitabı	2	0.8
Roman. Şiir. Dini. Ders Kitabı	1	0.4
Bilim Kurgu. Macera. Polisiye. Dini	1	0.4
Biyografi. Roman. Bilim Kurgu. Macera. Polisiye	1	0.4
Biyografi. Roman. Macera. Polisiye. Dini	1	0.4
Biyografi. Şiir. Polisiye. Dini. Ders Kitabı	1	0.4
Roman. Bilim Kurgu. Macera. Şiir. Ders Kitabı	2	0.8
Bilim Kurgu. Macera. Şiir. Polisiye. Dini	2	0.8
Biyografi. Roman. Bilim Kurgu. Macera. Polisiye. Dini	1	0.4
Biyografi. Roman. Bilim Kurgu. Macera. Polisiye. Ders Kitabı	3	1.2
Biyografi. Roman. Macera. Şiir. Polisiye. Ders Kitabı	1	0.4
Roman. Bilim Kurgu. Macera. Şiir. Polisiye. Dini	5	2.0
Roman. Bilim Kurgu. Macera. Şiir. Polisiye. Ders Kitabı	2	0.8
Roman. Bilim Kurgu. Macera. Şiir. Dini. Ders Kitabı	2	0.8
Roman. Macera. Şiir. Polisiye. Dini. Ders Kitabı	1	0.4
Biyografi. Roman. Bilim Kurgu. Macera. Şiir. Polisiye. Dini. Ders Kitabı	1	0.4
<b>Toplam</b>	<b>252</b>	<b>100.0</b>

## EK-5

Öğrencilerin okumayı tercih ettikleri moda dergilerinin dağılımına ilişkin tablo;

<b>MODA DERGİLERİ</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>Hiç Okumayanlar</b>	<b>51</b>	<b>20.2</b>
<b>Burda</b>	<b>15</b>	<b>6.0</b>
<b>Elle</b>	<b>13</b>	<b>5.2</b>
<b>Marie Claire</b>	<b>1</b>	<b>0.4</b>
<b>Elele</b>	<b>7</b>	<b>2.8</b>
<b>Cosmopolitan</b>	<b>5</b>	<b>2.0</b>
<b>Wedding</b>	<b>3</b>	<b>1.2</b>
<b>Vogue</b>	<b>5</b>	<b>2.0</b>
<b>Diğer</b>	<b>2</b>	<b>0.8</b>
Burda, Elle	9	3.6
Burda, Marie Claire	1	0.4
Burda, Elele	7	2.8
Burda, Cosmopolitan	5	2.0
Burda, Wedding	1	0.4
Burda, Vogue	2	0.8
Elle, Cosmopolitan	3	1.2
Elle, Wedding	2	0.8
Elle, Vogue	7	2.8
Marie Claire, Elele	1	0.4
Marie Claire, Cosmopolitan	3	1.2
Marie Claire, Vogue	3	1.2
Marie Claire, Diğer	1	0.4
Elele, Cosmopolitan	6	2.4
Cosmopolitan, Vogue	2	0.8
Vogue, Diğer	2	0.8
Vogue, Diğer	2	0.8
Burda, Elle, Marie Claire	3	1.2
Burda, Elle, Elele	7	2.8
Burda, Elle, Cosmopolitan	3	1.2
Burda, Elle, Wedding	2	0.8
Burda, Elle, Vogue	3	1.2
Burda, Marie Claire, Elele	1	0.4
Burda, Marie Claire, Cosmopolitan	1	0.4
Burda, Marie Claire, Diğer	1	0.4
Burda, Elele, Cosmopolitan	3	1.2
Elle, Marie Claire, Elele	3	1.2
Elle, Marie Claire, Cosmopolitan	10	4.0
Elle, Marie Claire, Vogue	2	0.8
Elle, Elele, Cosmopolitan	2	0.8
Elle, Elele, Vogue	8	3.2
Marie Claire, Elele, Cosmopolitan	2	0.8
Marie Claire, Cosmopolitan, Vogue	1	0.4

<b>MODA DERGİLERİ</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
Elele, Cosmopolitan, Vogue	1	0.4
Burda, Elle, Marie Claire, Cosmopolitan	1	0.4
Burda, Elle, Elele, Cosmopolitan	3	1.2
Burda, Elle, Elele, Vogue	3	1.2
Burda, Marie Claire, Elele, Cosmopolitan	1	0.4
Burda, Marie Claire, Cosmopolitan, Wedding	1	0.4
Elle, Marie Claire, Elele, Cosmopolitan	2	0.8
Elle, Marie Claire, Elele, Vogue	1	0.4
Elle, Marie Claire, Cosmopolitan, Vogue	1	0.4
Elle, Elele Cosmopolitan, Vogue	7	2.8
Elle, Elele, Wedding, Vogue	2	0.8
Marie Claire, Elele, Cosmopolitan, Vogue	1	0.4
Burda, Elle, Marie Claire, Elele, Cosmopolitan	3	1.2
Burda, Elle, Marie Claire, Elele, Vogue	3	1.2
Burda, Elle, Elele, Cosmopolitan, Vogue	2	0.8
Burda, Elele, Cosmopolitan, Wedding, Vogue	2	0.8
Burda, Elle, Marie Claire, Elele, Cosmopolitan, Wedding	1	0.4
Burda, Elle, Marie Claire, Elele, Cosmopolitan, Vogue	3	1.2
Burda, Elle, Marie Claire, Elele, Cosmopolitan, Wedding, Vogue	3	1.2
<b>Toplam</b>	<b>252</b>	<b>100.0</b>

**EK-6****Öğretim Elemanlarının Tercih Ettikleri Müzik Türlerinin Dağılımına İlişkin Tablo;**

<b>MÜZİK TÜRLERİ</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>Müzik Dinleyenler</b>	<b>1</b>	<b>3.6</b>
<b>Rock</b>	<b>1</b>	<b>3.6</b>
<b>Pop</b>	<b>2</b>	<b>7.1</b>
<b>Klasik Müzik</b>	<b>3</b>	<b>10.7</b>
<b>TSM</b>	<b>2</b>	<b>7.1</b>
<b>Özgün</b>	<b>2</b>	<b>7.1</b>
Rock ve Klasik Müzik	1	3.6
Pop ve Klasik Müzik	2	7.1
Pop ve TSM	3	10.7
Klasik Müzik, TSM	3	10.7
Klasik Müzik, Özgün	2	7.1
Pop. Klasik Müzik, Özgün	3	10.7
Klasik Müzik, TSM, Özgün	2	7.1
Pop. Klasik Müzik, TSM, Özgün	1	3.6
<b>Toplam</b>	<b>28</b>	<b>100.0</b>

**EK-7**

**Öğretim Elemanlarının okumayı tercih ettikleri kitap türlerinin dağılımına ilişkin tablo;**

<b>KİTAP TÜRLERİ</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>Roman</b>	<b>5</b>	<b>17.9</b>
<b>Diğer</b>	<b>2</b>	<b>7.1</b>
Burda. Elle	4	14.3
Burda. Wedding	1	3.6
Elle. Elele.	1	3.6
Elle. Cosmopolitan.	1	3.6
Elle. Vogue	1	3.6
Elle.Diğer	1	3.6
Diğer	3	10.7
Burda. Elle. Elele	1	3.6
Burda. Elle. Diğer	2	7.1
Burda. Diğer	1	3.6
Elle. Maria Claire. Elele. Diğer	1	3.6
Elle. Elele.Wedding. Diğer	1	3.6
Elle. Elele. Vogue. Diğer	1	3.6
Burda. Elle. Elele. Cosmopolitan. Diğer	1	3.6
Maria Claire. Elele. Cosmopolitan. Vogue. Diğer	1	3.6
<b>Toplam</b>	<b>28</b>	<b>100.0</b>

**EK-8**

**Öğretim Elemanlarının okumayı tercih ettikleri moda dergilerinin dağılımına ilişkin tablo;**

<b>MODA DERGİLERİ</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>Okumayanlar</b>	<b>1</b>	<b>3,6</b>
<b>Elle</b>	<b>1</b>	<b>3,6</b>
<b>Elele</b>	<b>1</b>	<b>3,6</b>
<b>Vogue</b>	<b>4</b>	<b>14,3</b>
<b>Diğer</b>	<b>3</b>	<b>10,7</b>
Burda, Maria Claire	1	3,6
Elle, Maria Claire	2	7,1
Elle, Vogue	2	7,1
Maria Claire, Vogue	1	3,6
Elle, Maria Claire, Vogue	2	7,1
Elle, Maria Claire, Diğer	1	3,6
Elle, Cosmopolitan, Diğer	1	3,6
Elle, Vogue, Diğer	1	3,6
Maria Claire, Wedding, Diğer	1	3,6
Cosmopolitan, Vogue, Diğer	1	3,6
Burda, Maria Claire, Wedding, Vogue	1	3,6
Maria Claire, Elele, Cosmopolitan, Diğer	1	3,6
Burda, Elle, Maria Claire, Elele, Cosmopolitan,	1	3,6
Elle, Maria Claire, Elele, Vogue, Diğer	1	3,6
Burda, Elle, Maria Claire, Elele, Cosmopolitan, Wedding, Vogue, Diğer	1	3,6
<b>Toplam</b>	<b>28</b>	<b>100,0</b>